Primorski DNEVNIK

Št. 15 (15.459) leto LII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600
GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

Plačilo cestnin s kartico BANCOMAT

FAST pay

pri tistih avtocestnih postajah, kjer je izpostavljen znak FAST pay, je hitro in enostavno.

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

NEDELJA, 21. JANUARJA 1996

Manever v zameno za nižje obresti?

VLASTA BERNARD

Potem ko so italijanski trgi preživeli enega najbolj ugodnih tednov v zadnjih mesecih in ko sta se za znižanje cene denarja po državah območja marke odločili še Velika Britanija in Francija, se je tudi v Italiji razplamtelo pričakovanje za znižanje uradnih obrestnih stopenj. Še posebno, ker tudi signali z inflacijskega področja kažejo, da se draginjska krivulja počasi le umirja.

Pa kaže, da ne bo tako. Guverner Banke Italije je pričakovanje po sprostitvi cene denarja - vsaj na videz - povsem razočaral, ko je dejal, da je treba počakati na umiritev inflacijske rasti. Monetarna oblast se po njegovi logiki ne more zanašati na predvidevanja, ampak mora upoštevati dejstva, in dejstvo je, da se inflacija doslej ni ravanala po njenem okusu. Če bo v naslednjih mesecih bolj »ubogljiva«, bo gospodarstvo poplačano s prilagajanjem kratkoročnih obrestnih mer.

Na videz nobenega popuščanja torej, vendar je treba upoštevati, da doživlja Italija vladno krizo in da mora biti monetarna oblast v takih razmerah še previdnejša. Faziu je seveda veliko do samostojnosti centralne banke, vendar ne more mimo političnega dogajanja, ki ima svoj nezanemarljivi vzvratni vpliv na monetarno področje. Čaka guverner na oblikovanje nove vlade, ki bi ji utegnil za dobrodošlico znižati breme odplačevanja javnega dolga?

Odgovor bo zanesjivo prišel nakajsneje v drugi polovici februarja, ko bodo znani tudi podatki o gibanju inflacije na tem začetku leta. Medtem pa se centralna banka ne odpoveduje vlogi nadzornika javnih financ in za novo vladno ekipo že pripravlja račun za nevtralizacijo pretiranega naraščanja javnih potreb. Brez uravnovešenja javnih računov se cena denarja ne more nižati, vztraja Fazio in s tem objektivno postavlja novi vladi pogoj: če bo sprejela sugestijo o dodatnem spomladanskem manevru, centralna banka ne bo odlašala z znižanjem obrestnih stopenj. In tudi to bo bolj jasno v drugi polovici februarja, ko bo znano, ali in za koliko javne potrebe presegajo načrtovano raven. Takrat pa bi v Rimu že delala nova vlada, od katere bo potem na koncu odvisno, kakšna bo letošnja italijanska gospodarska in finančna pomlad.

Faziov »recept« za javne račune

FIRENCE - Ugotovitev guvernerja Banke Italije, da bo že v prvi polovici leta potreben dodatni finančni manever za utrditev sanacije javnih računov, je naletela na ugoden odmev tako v podjetniških kot sindikalnih krogih. Za učinek Faziove napovedi, da čas za znižanje uradnih obrestnih stopenj še ni zrel, pa bo treba počakati na ponedeljkovo odprtje trgov, na katerih je vladalo veliko pričakovanje za znižanje cene denarja.

Na 2. strani

Chiracov uradni obisk v Vatikanu

RIM - Francoski predsednik republike Jacques Chirac je dosegel dvojen uspeh med uradnim obiskom v Vatikanu: papež Janez Pavel II. mu ni očital jedrskih poskusov, kot si je bilo pričakovati tudi po obsodbi, ki jo je včeraj objavil na prvi strani Osservatore romano; v Rimu je Chirac popolnoma ignoriral italijanske oblasti in jih tako »poplačal«, ker je Italija v Ozn glasovala proti francoski jedrski politiki.

Na 2. strani

ITALIJA / VLADNA KRIZA

Reforme ali takoj volitve: kdaj odločitev?

RIM - Predsednik Scalfaro je sinoči sklenil posvetovanja za sestavo nove vlade, med katerimi je v dveh krogih zbral kar 26 stališč in mnenj strank in parlamentarnih skupin. Državni poglavar je bil po napornih pogovorih videti precej zaskrbljen in je postavil ultimat strankam v smislu, naj se odločijo med reformami in med predčasnimi volitvami.

Progresisti in zastopniki drugih levosredinskih komponent so znova predlagali mandat za Dinija, Berlusconi pa je zahteval pavzo razmišljanja, med katero bo skušal prepričati Finija, naj pristane na kompromisno rešitev z levo sredino. Lider Nacionalnega zavezništva pa vztraja na svojih stališčih, odločno nasprotuje novemu mandatu za Dinija in je Scalfaru predlagal poizvedovalni mandat za visoko institucionalno osebnost. O usodi zakonodajne dobe bo najbrž odločal spor v Kartelu svoboščin.

Medtem ko Prodi ne kaže prav nobenega navdušenja nad možnostjo sporazuma med DSL in Berlusconijem, je SKP znova glasno zahtevala takojšnje volitve, Severna liga pa ustavodajno skupščino.

Na 2.strani

KOBARID / OB PRISOTNOSTI JOŽEFA ŠKOLČA

Tradicionalno srečanje Slovencev Benečije in Posočja

Spregovoril je tudi monsinjor Pasquale Gujon

KOBARID - Na tradicionalnem srečanju Slovencev iz Benečije in Posočja, ki je bilo sinoči v Kobaridu, je predsednik slovenskega parlamenta Jožef Školč podčrtal, da je treba delati v smeri strpnosti in razumno iskati rešitve, ki bodo pripeljale do sporazuma med Italijo in Slovenijo. Predsednik Državnega zbora je dodal, da se v Sloveniji vendarle izoblikuje strategija, ki bo zakonsko uravnavala odnos med matico in manjšinami. Srečanje v Kobaridu pa je bilo ponovno priložnost utrjevanja prijateljstva med ljudmi, ki jih vežejo iste kulturne in jezikovne korenine. (r.p.)

Na 2. strani

IZRAEL / NA AVTONOMNIH OBMOČJIH

Palestinci so prvič volili

GAZA, JERUZALEM - Palestinci na avtonomnih območjih v Gazi in na Zahodnem bregu so včeraj volili 88 poslancev svojega prvega parlamenta in predsednika avtonomne uprave.

Po zadnjih podatkih je bila udeležba zelo visoka, več kot 60 odstotna, volitve pa so večinoma potekale brez zapletov in ob nadzoru 600 mednarodnih opazovalcev. Policija je uvedla izredne varnostne ukrepe, tako da hujših incidentov ni bilo. Neuradni izidi volitev bodo znani danes zvečer, opazovalci pa napovedujejo, da bo Jaser Arafat izvoljen za predsednika z več kot 80 odstotki glasov.

Na 9. strani

Trst: od jutri že novi bencinski boni

TRST - Kdor še ima bencinske bone za nakup goriva po nižji (neobdavčeni) ceni, jih lahko izkoristi samo še danes, kajti jutri bodo že začeli razdeljevati nove. Po večini bodo upravičenci prejeli kot doslej kupone, nekateri pa tudi že nove elektronske kartice, s katerimi naj bi dokončno nadomestili bone nekje proti koncu tega leta.

Na 4. strani

CELOVEC / OBČNI ZBOR ZVEZE SLOVENSKIH ORGANIZACIJ

Avstrija naj prizna svojo raznolikost

Za predsednika je bil ponovno izvoljen Marjan Sturm - Novi odbor

CELOVEC - Sprejetje programske resolucije pod geslom »Za kulturno, jezikovno in etnično raznolikost« in potrditev dosedanjega predsedstva s predsednikom Marjanom Sturmom sta bili glavni točki včerajšnega rednega občnega zbora Zveze slovenskih organizacij na Koroškem (ZSO), levo-liberalno usmerjene osrednje politične organizaicje slovenske manjšine na Korškem. V soglasno sprejeti resoluciji se ZSO zavzema za »evropsko, nenacionalistično in napram narodu sosedu odprto politiko«, nadalje so delegati iz vseh krajev dvojezične Koroške podprli zahtevo, naj republika Avstrija z ustavnim zakonom prizna svojo jezikovno, kulturno in etnično raznolikost in pospeši prizadevanja za novo kulturo sožitja med manjšinami in večino.

Na tajnih volitvah je Sturm bil izvoljen s 94 odstotki oddanih glasov, nadaljnji člani izvršnega odbora so Sonja Wakounig, Ana Blatnik in Franci Zwitter, tajnik Mirko Wakounig in Tonči Schlapper.

Občnega zbora so se udeležili tudi zastopniki NSKS, koroških strank, predstavnik slovenskega državnega zbora in Združene liste Lev Kreft ter predsednik SKGZ Klavdij Palčič.

Ivan Lukan

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

V Trstu »Forum« o manjšinah

Tržaški župan Illy je gostil predstavitev mdnarodnega »Foruma« o odnosih med večinami in manjšinami.

Stran 4

Kriza tržaških javnih občil

Tržaški občinski svet je zaskrbljen nad hudo krizo, ki jo preživljajo nekateri mestni časopisi, začenši s Piccolom.

Stran 4

Prostorske rešitve za plinski terminal

V Tržiču so te dni predstavili tudi tri možne prostorske rešitve za plinski terminal

Stran 8

Druga zmaga Isolde Kostner

Južnotirolska smučarka Isolde Kostner je v Cortini d'Ampezzo dosegla svojo drugo zmago v smuku za svetovni pokal. Med moškimi pa se je v Veysonnazu uveljavil Švicar Bruno Kernen.

Stran 21

Sampras izločen

Na odprtem teniškem prvenstvu Avstralije v Melbournu je domači teniški up Mark Philippoussis v tretjem krogu izločil prvega nosilca Američana Peta Samprasa.

Stran 21

NOVICE

Manj denarja za hrano, več pa za stanovanje in zdravstveno oskrbo

RIM - Kako bo letos in kako je bilo lani, se ne ve, gotovo pa je, da je povprečna italijanska družina leta 1994 umneje trošila denar kot poprej. Več ga je šlo za zdravje in stanovanje, manj pa za prehrano, oblačila in razvedrilo. Po Istatovem izračunu so ljudje porabili za živež 21, 7% razpoložljivih sredstev, torej prav malo več kot za stanovanje (19, 5%). Naj bo kriva dieta ali moda, dejstvo je, da so se stroški za jedačo in pijačo zmanjšali za 7% v primerjavi z letom 1985 in da je delež izdatkov za oblačila ter obutev zdrknil medtem z 8, 6% na 7%. Zasuka ne gre sicer pripisati zgolj večji opreznosti, temveč tudi in predvsem rastočim cenam stanovanj in stanarin, a tudi zdravstvenih storitev, h katerim se zatekajo zlasti starejši, ki jih je vedno več.

17-letno dekle umrlo med begom v Italijo

BARI - Patrolni čoln albanske mornarice je v Otrantskem kanalu pretstregel čoln, s katerim je večja skupina v glavnem mladih Albancev skušala zbežati v Italijo. Na čolnu, ki se je potapljal, je bilo kar 28 ljudi, 17-letno dekle pa je umrlo v brodolomu. Vest o novi tragediji je objavilo združenj Caritas iz Lecceja, ki je povedalo, da so čoln z nesrečnimi Albanci, prvi opazili s trajekta "Lauro Express". Podobne nesreče v Otrantskem kanalu so žal na dnevnem redu, saj se vse več Albancev znova odloča za beg onkraj Jadrana.

Velika policijska akcija proti razpečevalcem mamil

VERONA - Policija je v Veroni in v drugih krajih severne Italije aretirala 92 ljudi, ki so osumljeni, da pripadajo dobro organizirani tolpi razpečevalcev mamil. Med preiskavo, ki jo vodi rimska Criminalpol, so zaplenili kar 650 kilogramov heroina in približno 200 kilogramov kokaina. Preiskovalci so prišli na sled razpečevalcem s pomočjo nekaterih skesancev.

Ali se je Vallanzasca zaljubil v odvetnico?

NUORO - Sodišče v Nuoru je poslalo jamstveno obvestilo odvetnici Simonetti Pinna, češ da je pomagala Renatu Vallanzascu pri njegovem spodletelem begu iz zapora pri Nuoru. V njegovi celici so, kot znano, pazniki našli pištolo in prenosni telefon. Sumijo, da mu je telefon in pištolo v zapor prinesla odvetnica, s katero naj bi "lepi Renè" imel tudi ljubezensko razmerje.

Novoburbonci hočejo drugačno toponimiko

NEAPELJ - Včeraj se je zbralo pred občinsko palačo 50 članov »novoburbonskega gibanja«. Vihteli so italijansko zastavo in najavili, da bodo jutri izročili mestnim možakom peticijo s 5.000 podpisi za to, da se trgoma Plebiscito in Trieste e Trento povrneta nekdanja naziva Largo di Palazzo (v čast nekdanje kraljevske palače) in Piazza San Ferdinando (tod je namreč svetniku posvečena cerkev). Skratka, skok v preteklost.

VLADNA KRIZA / SCALFARO SKLENIL DRUGI KROG POSVETOVANJ

Progresisti spet za Dinija, desnica pa se obotavlja

Berlusconi zahteva pavzo za razmišljanje, Fini še dalje vleče vrv

RIM - Ali sporazum o reformah ali pa takoj razpust parlamenta in torej volitve. S temi besedami je predsednik republike Oscar L.Scalfaro (na sliki) sinoči ocenil drugi in zaključni krog posvetovanj za sestavo nove vlade, ki so po petkovem zmernem optimizmu sedaj naredila nekaj korakov nazaj. Lep del strank in parlamentarnih skupin je sicer predlagalo mandat Lambertu Diniju, ki pa še ne uživa konsenza večine, je dejal Scalfaro, ki se je zdel precej zaskrbljen nad razvojem dogajanj.

Progresisti so z načelnikoma poslanske in senatne skupine Luigijem Berlinguerjem in Cesarejem Salvijem predlagali državnemu poglavarju, naj poveri mandat Diniju. Gre za institucionalno osebnost, Dini je vendarle ministrski predsednik, ki bo lahko jamčila izpeljavo načrtovanih reform, sta še poudarila Berlinguer in Salvi. Če bo Kartel svobožčin ubral pot taktičnih zavlačevanj in slepomišenj, pa so po njunem mnenju takojšnje predčasne volitve neizogibne. To je v glavnem stališču vseh komponent levosredinske koalicije. Dinijevo kandidaturo podpirata tudi Južnotirolska ljudska stranka in Union Valdotaine.

Prava politična bitka pa se v teh urah odvija v desnosredinskem zavezništvu. Gianfranco Fini je predlagal Scalfaru naj poveri mandat visoki institucionalni osebnosti in ne "tehniku" Diniju, ki ga Nacionalno zavezništvo ne mara. Berlusconi, ki noče razkola s Finijem, a niti prekinitve političnega dialoga z Massimo D'Alemo, je od Kvirinala zahteval pavzo razmišljanja, med katero naj bi desnica skušala najti izgubljeno složnost. Tudi "grmički" iz vrst nekdanje Krščanske demokracije nočejo razbitja z Nacionalnim zavezništvom, v isti sapi pa dodajajo, da ne bodo sprejemali Finijevih ultimatov.

Severna liga se hoče na vsak način vključiti v soočenje med desno in levo sredino. Umberto Bossi je med včerajšnjim posvetom v Mantovi (predlog, da bi "severno državo" prekrstili v Padanio ima vse več pristašev) ponovil, da bo Liga podprla morebitno novo vlado, a le če bo slednja postavila na vrh svojega programa ustavodajno skupščino ali konstituanto. V nasprotnem primeru bodo vse reforme po njegovem le spretna zvijača, vse pa bi ostalo pri starem.

Stranka komunistične prenove je mnenja, da bo Italija po tej poti zdrknila v politično močvirje, iz katerega se ne bo zlepa izvlekla. Takojšnje volitve so zato edino sredstvo za premostitev krize. Romano Prodi pa ne želi komentirati zadnjih dogajanj, zlasti pa ne petkovega zbližanja med Berlusconijem in DSL, nad katerim je voditelj Oljke vse prej kot navdušen.

Guverner zahteva dodatni manever še pred poletjem

FIRENCE - Monetarna politika centralne banke ne odstopa od potrebe, da povprečna inflacijska stopnja v letošnjem letu pade pod štiri odstotke in da se v naslednjih letih še zniža. Kratkoročne obrestne stopnje se bodo gibale vzporedno z inflacijo.

S temi besedami je guverner Banke Italije Antonio Fazio na neki finančni skupščini v Firencah včeraj odgovoril tistim, ki so v zadnjih dneh, po znižanju cene denarja v mnogih evropskih državah partnericah, glasno zahtevali sprostitev monetarne strogosti italijanske centralne banke. »V lanskem četrtem trimesečju,« jih je opozoril Fazio, »se pričakovanja o padanju inflacije niso izpolnila.« Z znižanjem uradnih obrestnih stopenj zaenkrat torej ne bo nič, izhaja iz guvernerjevih besed, saj bo pričakovano padanje inflacije »nagrajeno« z nižanjem kratkoročnih obrestnih mer.

Sicer pa je Antnio Fazio v svojem nastopu pred približno 2.000 finančnimi operaterji, ki so se zbrali v Firencah, potrdil temeljne usmeritve stroge monetarne politike centralne banke, ki se zaenkrat ne bodo omilile. Res je, da se je gibanje javnih računov usmerilo na pravo pot, vendar pozitivni ekonomski kazalci še ne dovoljujejo zapreti poglavja emergence. Nasprotno, Fazio je politično oblast povabil, naj prednosti ugodne konjunkture izrabi za pripravo dodatnega javnofinančnega manevra v prvi polovici letošnjega leta, socialnim partnerjem pa je priporočil, naj ne skušajo prekiniti premirja na področju cene dela. Skromna rast plač res zavira notranje povpraševanje, vendar je izvoz še vedno izredno živahen, zato morajo napraviti svoje tudi podjetja. Sistem obdavčenja njihovih dohodkov jim daje široke možnosti davčnih odbitkov in prikrivanja dohodka, meni Fazio in jim zato priporoča, naj pri cenovni politiki upoštevajo potrebe države.

Nujnost dodatnega manevra v prvi polovici leta je guverner utemeljil z zelo verjetnim porastom nekaterih javnih izdatkov čez predvideno mejo, posebno zaradi razsodbe ustavnega sodišča za pokojninsko področje, ki bo od zavoda INPS zahtevala nova sredstva. Obseg manevra pa bo mogoče določiti že februarja na osnovi trimesečnega blagajniškega poročila o gibanju oziroma potrebah javne porabe.

V ostalih velikih industrijskih gospodarstvih niha povprečna inflacijska stopnja trenutno okrog dveh odstotkov, medtem ko je bila v Italiji presežena zgornja meja, ki jo je guverner centralne banke postavil v svojih lanskih majskih zaključnih ugotovitvah. Zato je zdaj trdno prepričan, da bi bilo vsako popuščanje škodljivo: »V tem občutljivem trenutku bi bilo večanje rasti dohodkov od dela huda napaka. Inflacija bi spet poskočila, kompetitivnost bi se znižala, proizvodna rast pa bi se vseeno upočasnila.« Toda za znižanje inflacije niso dovolj samo žrtve odvisnega dela, svoje morajo opraviti tudi podjetja, ki jim višanje profitov prek cenovne rasti ne sme biti edini cilj. Enako velja za tarife javnih storitev.

Če se želi Italija prebiti skozi kritično fazo, mora poleg javnih računov urediti še eno poglavje, po katerem se razlikuje od ostalih industrializiranih držav. Pri tem Fazio misli na obdavčenje finančnih rent, ki povzroča veliko škodo italijanskim trgom, saj je vlaganje kapitala na tujih trgih ugodnejše. Treba se je torej prilagoditi normativom drugih držav, kar bi zmanjšalo tudi nezdravo konkurenco s sistemi, ki temeljijo na davčnih privilegijih. »Značilnosti italijanskega davčnega sistema, neusklajeni davčni tretmani v različnih državah, nezadostno sodelovanje med finančnimi upravami in skromne razsežnosti italijanskega trga kapitalov so elementi, ki negativno učinkujejo tudi na tečaj lire in na raven obrestnih stopenj,« je zaključil guverner Banke Italije.

Finančni operaterji so Faziov poseg sprejeli s popolnim odobravanjem in se torej sprijaznili z resnico, da je bilo pričakovanje po znižanju cene denarja v Italiji za zdaj prenagljeno. Za podjetnike pa je, vsaj po komentarju Cesareja Romitija sodeč, najbolj pomembno guvernerjevo stališče, da mora ostati politika dohodkov še naprej v ospredju.

VATIKAN / OBISK FRANCOSKEGA PREDSEDNIKA

J. Chirac pri papežu: nič o jedrskih poskusih

Protest Zelenih na Trgu Sv. Petra

RIM - Jacques Chirac je dosegrel dva pozitivna rezultata med svojim uradnim obiskom pri Janezu Pavlu II.: najprej ker mu ni papež javno in menda niti v zasebnem razgovoru očital jedrskih poskusov, potem pa, ker je francoski predsednik lahko izkoristil priložnost in »poplačal« Italijo, ki je v skupščini Ozn glasovala proti francoskim poskusom na Mururoi, tako, da je v Rimu popolnoma ignoriral italijanske predstavnike.

Francoski predsednik je prispel na uradni obisk v Vatikan, da bi formalno prevzel funkcijo častnega kanonika lateranske bazilike Sv. Janeza. Naslov pripada francoskim poglavarjem od leta 1604, ko so ga podelili kralju Henriku IV.

Chirac, ki je priletel v Rim že predsinočnjim, je včeraj ob 11. uri prek Trga Sv. Petra stopil v apostolske palače. Nekaj desetin metrov daleč je bila manifestacija Zelenih, ki so protestirali proti jedrskim poskusom z vzklikanjem gesel, ki jih je bilo slišati tudi v Vatikanu, in z velikim transparentom, na katerem je pisalo: »Chirac, poslušaj papeža: nehaj z jedrskimi poskusi!«

Papež je Chiraca, njegovo ženo Bernardette in francoskega zunanjega ministra Hervèja de Charletteja sprejel v svojem studiu, ker se je potem zadržal 40 minut v osebnem razgovoru s poglavarjem francoske države, »preljubljene hčere Cerkve,« kot je dejal na koncu razgovora in priznal Franciji posebno vlogo pri uveljavljanju človekovih pravic in solidarnosti. Papež je napovedal, da bo septembra letos obiskal Reims, kjer so leta 496 krstili Klodoveja, prvega kralja Frankov, ki je pristopil h krščanski veri, avgusta prihodnjega leta pa Parizu. Tako bo Francija postala država, ki jo je papež največkrat obiskal (seveda po Italiji). Janez Pavel II. je gostu poklonil mozaik z miniaturo Trga Sv. Petra, francoski predsednik pa je papežu izročil lesen kipec Matere božje iz 16. stoletja.

Vatikanski glasnik Joaquin Navarro je zanikal, da bi med razgovorom papež kakorkoli omenil francoske jedrske poskuse, vendar je priznal, da je prejšnje dni Janez Pavel II. spomnil sodelavce na svojo obsodbo jedrskih poskusov, ki jo je izrekel septembra letos.

V povojnih letih je bil na uradnem obisku v Vatikanu samo Charles De Gaulle, ki se je pred 38 leti srečal s takratnjim papežem Janezom XXIII., poznejša predsednika Valery Giscard D'Estaing in Francois Mitterand pa sta bila pri papežu samo na neuradnih obiskih.

PUNTO / 02
IMMOBILIARE
PuntoCasa
TRST
Ul. Macchiavelli 22 Tel. Fax: 662111
Nujno iščemo hiše
in stanovanja za naše kliente
brezplačne cenitve, nasveti za nepremičnine,kupoprodajna
in najemninska posredovanja

BALO/01
BALOO s.n.c.
Narodna ul. 24 (pri tramvajski postaji)
Tel. 040/2156015
OPČINE
• konfekcija za naše najmlajše in dojenčke;
• gumbi, sukanci, okraski in čipke, podloge, nogavice, drobno blago in vse za šivanje.
SEZONSKA RAZPRODAJA
ugodne cene

KOBARID / TRADICIONALNO SREČANJE

Školč zagotovil podporo Beneškim Slovencem

Obžalovanje, da ni bilo rešeno vprašanje podjetij v Benečiji

KOBARID - »Sam nisem pristaš tiste politike v Sloveniji, ki reče: nikomur niti opeke. To verjetno ne pelje nikamor. Nisem pristaš niti tiste politike, ki je računala, da bo kdo drug uredil te probleme med obema državama namesto nas. Velja še naprej strpno in razumno iskati rešitve, ki bodo pripeljale do sporazumâ med Italijo in Slovenijo, iz katerega si obetam, da tudi težave, ki tarejo predvsem vasi in ljudi ob meji, bodo našle rešitev.«

Tako je predsednik Državnega zbora Jožef Školč povedal na včerajšnjem tradicionalnem srečanju Slovencev iz Benečije in Posočja, ki je bilo v Kobaridu na pobudo občin Tolmin, Bovec in Kobarid ter Upravne enote iz Tolmina.

Predsednik Slovenskega parlamenta je obžaloval dejstvo, ker se ni v minulem letu našlo rešitve za tista podjetja v Benečiji, ki so nosilec gospodarske in tudi kulturne in vsakršne moči slovenske narodnostne skupnosti na Videmskem. Pozdravil pa je prizadevanje, da bi se v Sloveniji izoblikovalo strategijo do nacionalnih manjšin. Izhodišča pa morajo temeljiti na sami ustavi, v njihovem duhu pa naj bi se izoblikoval zakon, ki naj bi skušal nadomestiti tisto, kar Slovenci v Italiji zaman terjajo od italijanske države že od Osimskih sporazumov naprej. Srečanje v Kobaridu je bilo ponovno priložnost utrjevanja prijateljstva med ljudmi, ki jih vežejo iste kulturne in jezikovne korenine.

V svojem pozdravnem nagovoru je tolminski župan Ivan Božič **(na sliki, foto KROMA)** izrazil zaskrbljenost nad težavami, ki so jih zabeležili v Benečiji in širše v zamejstvu in s tem v zvezi ožigosali napad na msgr. Pasquala Gujona. Predstavniki beneških kulturnih, verskih in upravnih sredin pa so izpostavili stvarnost v teh krajih in ugotovili, da le v skupnem sodelovanju ob meji se bo našla pot, ki pelje v boljšo prihodnost. Benečani, tako so povedali v Kobaridu, so lahko ponosni nad opravljenim delom, ker so veliko prispevali, da je na tem območju nastal novi človek, ki z drugačno vizijo in večjim optimizmom gleda v prihodnost.

Ob sklenitvi večera, ki ga je s kulturnega vidika oblikovala folklorna skupina Razor iz Tolmina, je k besedi prišel sam msgr. Pasquale Gujon, ki je potrdil, da je teba ovaduhe, ki so orožnike naslovili v matajursko cerkev, iskati v tistih krogih, ki so bili od vedno proti uveljavitvi slovenskega človeka, jezika in kulture in ki namesto prijateljstva in sodelovanja so vedno iskali in delali le v smeri sovraštva.

Rudi Pavšič

TRST / »SLOVENIJA PARTY« V SKK

Rebula in Peterle o osamosvojitvi Slovenije

Osamosvojitev Slovenije in mednarodno priznanje nove države so mladi člani Slovenskega kulturnega kluba sinoči počastili s svojo peto tradicionalno prireditvijo Slovenija party. Za slavnostnega govornika so si tokrat izbrali književnika Alojza Rebulo, kot častnega gosta pa so povabili medse prvega predsednika vlade samostojne Slovenije Lojzeta Peterleta.

Praznični večer v s slovenskimi barvami okrašeni Peterlinovi dvorani je spremljala dokumentarna in fotografska razstava o osamosvojitvenem dogajanju, v kulturnem delu programa pa so nastopili mladi glasbeniki, recitatorji in pevski zbor Jacobus Gallus pod vodstvom Janka Bana.

Slavnostni govornik, pisatelj Alojz Rebula, si je za vezno nit svojega govora izbral osamosvojitev Slovenije kot neizbrisni zgodovinski pečat v zavesti Slovencev, ki pa ga po njegovih besedah vsi Slovenci še niso sprejeli s srčno toplino. Peterle pa je izrazil zaupanje v evropsko prihodnost Slovenije in glede problemov z Italijo izrazil prepričanje, da je te probleme s primerno občutljivostjo še vedno mogoče častno rešiti.

Na sliki **(Foto KROMA)** pogled na udeležence sinočnjega srečanja v Peterlinovi dvorani.

DELO / NESREČE IN BOLEZNI

Zakaj odložitev odloka o varnosti

Odločen protest zastopnika CGIL Riccarda Devescovija

V zadnjem letu dni se je število nesreč pri delu v vsej Italiji povzpelo do 630 na uro, v njih pa je bilo ob življenje več kot 1.500 oseb. To je grozljiv podatek, ki upravičeno zaskrblja sindikat, tembolj še, ker se primeri smrti zaradi delovnih nezgod ali raznih bolezni, ki jih povzročajo zlasti nekatere industrijske dejavnosti, nenehno stopnjuje. Ne samo to, zaskrbljenost se je že prevesila v bolečo osuplost.

Zakaj?

Zaradi tega, kakor nam je pojasnil namestnik tržaškega pokrajinskega generalnega tajnika CGIL Riccardo Devescovi, ker je osrednja izvršna oblast odložila za nadaljnja dva meseca uveljavitev še predlanskega zakonskega odloka (št. 626) o varnosti pri delu. »Vlada je bila že tako in tako v hudi zamudi glede prilagoditve italijanskih predpisov za preprečevanje nezgod in obolenj na delovišcih evropskemu normativu iz leta 1989, ta novi odlog pa pomeni grobo kršitev sprejetih obveznosti,« je zatrdil Devescovi in ogorčeno pripomnil: »S tem so bogato nagradili najskrajnejše, najbolj nepopustljive podjetniške kroge in odrešili pomembne dele javnoupravnega aparata odgovornosti za svojo nesposobnost.«

Pristojne komisije v poslanski zbornici in senatu so si prizadevale za to, da bi bilo mogoče začeti izvajati dekret čimprej, in sicer s popravki, ki so bili vnešeni posebno v korist manjših podjetij, vendar zaman. »Minister za delo Tiziano Treu si je naložil zelo težko odgovornost, kajti za odlog do 19. marca nima čisto nobenega opravičila,« je pribil Devescovi in nadaljeval: »Taksno ravnanje je samo v prid delodajalcev, ki ne spoštujejo določil o varnostnih ukrepih, hkrati pa kaznuje tiste, ki se za varnost resnično zavzemajo.«

Sindikat izraža torej oster protest, toda, ali namerava tudi stvarno ukrepati? »Prav gotovo,« nam je odgovoril zastopnik CGIL, »neobhodno potrebno je namreč, da se v slehernem podjetju izvolijo predstavniki delovnih ljudi, ki naj opozarjajo na napake in pomanjkljivosti, hkrati pa bo treba močno pritisniti na osrednjo vlado za to, da še premisli in omenjeni odlok nemudoma uveljavi.«

Odločen protest zoper ravnanje vlade je izrekla tudi pokrajinska tajnica gostinsko-trgovske organizacije Confesercenti Ester Pacor, ki pa zahteva posebne olajšave za mala oziroma družinska podjetja.

Toda zakaj je Dinijeva ekipa odložila izvajanje dekreta? Menda zaradi tega, ker bi ga bilo treba po mnenju Confindustrie in dveh zadružnih zvez (Lega delle cooperative in Confcooperative) bolje prilagoditi delovnim razmeram na področju javne uprave. Odločilno besedo naj bi nazadnje imeli nekateri ministri, ki so bili pod pritiskom Nacionalnega zavezništva.

V prvem lanskem polletju je bilo samo na Tržaškem 2.700 nesreč pri delu, v vsej Furlaniji-Julijski krajini pa 12.500.

Drago Gašperlin

POGOVOR S PREDSEDNIKOM VIDEMSKE POKRAJINE GIOVANNIJEM PELIZZOM

Pokrajinske uprave naj bodo osnova krajevne avtonomije

Podpora načrtu o uradni dvojezični šoli v Tipani

VIDEM - Giovanni Pelizzo **(na sliki)**, pripadnik Ljudske stranke, čedajski odvetnik in sin senatorja Guglielma Pelizza, je na lanskih upravnih volitvah postal predsednik videmske pokrajinske uprave. Na listi Ljudske stranke in Severne lige se je prebil do balotaže, kjer je tudi ob pomoči levičarskih strank zmagal proti kandidatu Berlusconijevega gibanja in Nacionalnega zavezništva.

Gospod predsednik, prvo leto od vašega imenovanja na čelu Pokrajine se izteka. Kakšna je ocena dosedanjega dela?

»Upravo sem prevzel v roke v času, ko je doživljala nemalo težav (prejšnji predsednik Venier je moral odstopiti zaradi obtožbe korupcije. op. ur.). V tem času sem skušal delati v smeri, da bi pokrajinski upravi vrnil nekdanji ugled.«

Več je takih, ki ugotavljajo, da pokrajinske uprave nimajo bistvene vloge v stvarnosti krajevnih uprav. Kakšna je vaša ocena?

»Mnenja sem, da se pokrajin ne da ukiniti ali zamenjati s konzorciji občin. Osebno sem prepričan, da pokrajinske uprave, ob deželi in občinah, predstavljajo osnovo krajevne avtonomije. Važno je, da vsakdo zaigra točno določeno vlogo. Medtem ko bi morali parlament, vlada in dežele imeti izrazitejšo zakonodajno usmeritev, bi morale pokrajine, gorske skupnosti in občine skrbeti za upravno-administrativna vprašanja.«

Gorski skupnosti za Nadiške in Terske doline sta v sodelovanju z občinami Gornjega Posočja ustvarili nekakšen forum, da bi skupaj iskali možnosti čezmejnega sodelovanja tudi v okviru evropskih projektov. Kako se lahko Pokrajina vključi v takšno razmišljanje?

»Čeravno pozdravljam duh, ki vodi upravitelje gorskih skupnosti, bi rad svetoval manj posvetov in okroglih miz na to temo in več konkretnih pobud. Potrebno je namreč, da pride do širšega soočanja in da skupaj, upravitelji, politiki in tehniki ugotovimo, kakšne so stvarne možnosti čezmejnega sodelovanja. Pokrajinska uprava je sestavila 12 načrtov obmejnega interesa. V kratkem bomo s sogovorniki z onstran meje preverili uresničljivost teh načrtov in njihove prioritete.«

Benečija pomeni tudi prisotnost slovenske narodnostne skupnosti.

»Glede tega vprašanja bi rad povedal naslednje: okoli nas in v nas se je v zadnjih letih marsikaj spremenilo. Še vedno pa obstaja na tem območju določeno medsebojno nezaupanje. Če ga ne bomo znali odpraviti, bomo težko uspešno načrtovali skupni jutrišnji dan.

Kar zadeva odnos Pokrajine do slovenske stvarnosti v Benečiji, lahko rečem, da je na dobri ravni. Po naših močeh smo vedno stali ob strani vsem pobudam kulturnega in športnega značaja.

V okviru tega razmišljanja je treba razumeti tudi podporo, ki smo jo dali pri uresničitvi načrta, da bi v Platišču, v Občini Tipana v Terski dolini, nastala prva uradna dvojezična osnovna šola na Videmskem.«

Rudi Pavšič

CARV/01

CARVER

V NADALJEVANJU SVOJEGA PLANA ZA RAZVOJ
IN PRODOR NA TRG SVOJIH PRIZNANIH
PROIZVODOV ZA STAVBARSTVO, LAKOV IN PODOBNIH,
ŽELIMO ZAPOSLITI
AGENTA ZA SLEDEČE KRAJE
Gorica, Trst, Udine, Slovenija.

So zaželjene:
- Izredna možnost humanih kontaktov, naravna naklonjenost prodajni aktivnosti, resnost in vnema;
- Starost po možnosti izpod 35 let;
- Bivališče v kraju;
- Italijansko/slovenska dvojezičnost.

Ponujamo:
- Visikokvalitetno listo naših kupcev;
- Zagotovljen minimum za začetni čas;
- Provizije s spodbujanjem

V zvezi s tradicijo firme CARVER, ki je deležna posebnega priznanja svojih odjemalcev, bomo upoštevali samo kandidate, ki ustrezajo zgoraj navedenim zahtevam.

Interesenti naj pošljejo svoj kurikulum neposredno na:

CARVER s.r.l all'attenzione dell'Amministratore Delegato
Via Giovanni XXIII, 36 - 20090 RODANO (Milano)
Ali potom faxa na št. 02 - 95320921

VČERAJ PREDSTAVITEV NA ŽUPANSTVU

»Forum« za zaščito jezikovnih manjšin

Načrt za Opazovališče večin in manjšin
Poleti tudi mednarodna konferenca

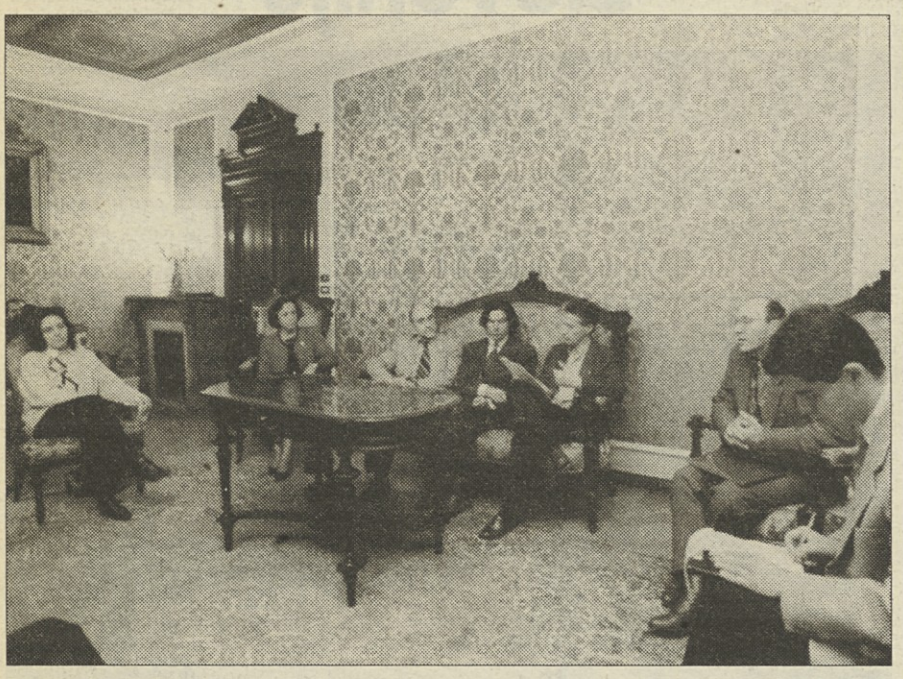

Predstavitev »Foruma za zaščito manjšin« na tržaškem županstvu (foto KROMA)

Župan Riccardo Illy je včeraj na tržaškem županstvu gostil predstavitev »Evropskega Foruma deželnih in univerzalnih organizacij za manjšine«, ki tudi v Trstu načrtuje vrsto odmevnih pobud. »Forum« sodi med pobude združenja LIEN (Laboratorija idej za novo Evropo), nastal je z namenom, da koordinira delovanje vseh najpomembnejših organizacij in mednarodnih institucij, ki se ukvarjajo s človekovimi pravicami in z zaščito verskih, kulturnih, narodnih in jezikovnih manjšin.

Illy je izrazil zadovoljstvo, da je »Forum« izbral Trst za nekatere svoje pomembnejše manifestacije, ki jih Občina podpira. To namreč sodi v njeno vsakodnevno politiko, ki stremi po krepitvi sožitja med italijansko večino in slovensko manjšino. Trst, je poudaril župan, je dosegel stopnjo miroljubnega sožitja, sedaj je treba napeti vse sile, da bo to sožitje postalo tudi ustvarjalno.

Mednarodno organizacijo je predstavil njen generalni sekretar, Francoz Georges de Rivas, ena od treh podpredsednikov je Slovenka Albina Nečak Lük z ljubljanske univerze. Predsednik »Foruma« je Madžar Andras Biro, včerajšnje predstavitve pa se je udeležil tudi ravnatelj Slorija Emidij Susič.

De Rivas je povedal, da se bo »Forum« na Tržaškem naslanjal na združenje »Alpe Adria Cinema«, ki je pobudnik istoimenske odmevne filmske pobude in ki bo najbrž postavilo na noge tudi neke vrste opazovališče za narodne in jezikovne manjšine. Junija pa bo mednarodni simpozij o manjšinski problematiki.

POLITIKA / TRŽAŠKA OBČINSKA SKUPŠČINA

Razprava o težavah tržaških javnih občil

Poseg Igorja Dolenca o krizi Primorskega dnevnika

Tržaški občinski svet je soglasno odobril dokument, v katerem izraža veliko zaskrbljenost nad usodo nekaterih javnih občil, ki preživljajo hudo krizo. Posebno pozornost posveča resolucija krizi Piccola, v njej je govor o TeleAntenni ter o dnevnikih Cronaca in TriesteOggi ter tudi o Primorskem dnevniku, o krizi katerega je spregovoril svetovalec Igor Dolenc.

Svetovalci so pooblastili župana Riccarda Illyja, da poseže za Piccolo, ki bo po štiridnevni stavki novinarjev jutri spet izšel. Krizi informacijskega sistema pa bo v celoti posvečena sobotna odprta seja mestne skupščine, na katero bodo povabili predstavnike novinarjev in tiskarjev, njihovih sindikatov, založnike in vse, ki nosijo odgovornosti na tem področju. Občinski svet je poenotil besedili resolucije, ki sta ju predstavila svetovalec Giorgio Marchesich (Nord libero) in načelnik Demokratične stranke levice Giorgio De Rosa. Dokument izraža nasprotovanje načrtovanemu preostroju Piccola in tako imenovanim sinergijam z videmskim dnevnikom Messaggerom Venetom, ki je tudi last furlanskega podjetnika Carla Melzija.

Občinski svet je začel proračunsko razpravo, v katero sta se prva oglasila De Rosa (DSL) in Luigi Russo (Ljudska stranka). Oba sta napovedala podporo bilanci za tekoče leto, precej kritičen do uprave pa je bil Russo, ki ji je očital premajhno skrb do javnih del. Kritike na račun Illyjevega odbora pa je napovedal tudi Alberto Russignan, predstavnik Zelene liste, ki bo baje v kratkem dokončno zapustil svetovalsko skupino Zavezništva za Trst. Pred njim je to gibanje, ki že dalj časa preživlja zelo hudo notranjo krizo, je že zapustil republikanec Paolo Castigliego. Proračunsko soočenje bo zahtevalo več občinskih sej, finančni dokumenti pa bodo skoraj gotovo odobreni v zakonskih rokih, saj ima odbor za sabo kolikor toliko solidno večino.

Svetovalec Nacionalnega zavezništva Roberto Menia je na seji pozval župana, naj se pri prefektu odločno zavzame za čimprejšnji razpis pokrajinskih volitev. Menia, ki je, kot znano, tudi poslanec v rimskem parlamentu, je ob tem pojasnil, kako si zamišlja razdelitev pokrajinskih volilnih okrožij.

Njegova stranka seveda ni zadovoljna z razsodbama ustavnega in upravnega sodišča o tem vprašanju, zato predlaga novo svojstveno ureditev okolišev. Okrožja okoliških občin bi na predlog Menie spojili z okrožji tržaške občine po vzoru pomarančnih režnjev, tako da bi vsako okrožje štelo približno enako število volilcev oziroma prebivalcev. Gre za predlog, ki je v popolnem nasprotju z državnim zakonom ter istočasno z usmeritvijo ustavnih in deželnih upravnih sodnikov. Nacionalno zavezništvo hoče ti razsodbi enostavno izničiti.

ŠOLA / V PISMU DEŽELNEMU IN POKRAJINSKEMU ŠOLSKEMU SKRBNIKU

SSŠ zahteva natečaj za dva ravnatelja

Zakon namreč predvideva za tržaško pokrajino pet ravnateljstev

Sindikat slovenske šole je deželnemu šolskemu skrbniku Ottavianu Corbiju in tržaškemu skrbniku Vitu Campu posredoval svoje pisno stališče v zvezi s potrebo po razpisu natečaja za dve mesti didaktičnega ravnatelja za slovenske šole.

Sindikat predstavnika šolske oblasti opozarja, da zakon (št. 923/73), ki ureja delovanje šol s slovenskim učnim jezikom, določa zanje v tržaški pokrajini pet didaktičnih ravnateljstev. V istem zakonu je tudi določilo, da kandidati pisni del izpita opravljajo v slovenskem jeziku, kar večkrat ni bilo spoštovano, ugotavlja SSŠ. Za spreminjanje šolske mreže s slovenskim učnim jezikom, pa je v Posebnem statutu iz leta 1954 (ki sta ga podpisali Italija in SFRJ, pozneje pa je bil ratificiran tudi s Slovenijo) predvidena ustanovitev mešanega odbora, opozarja Sindikat slovenske šole in zaključuje, da glede na te mednarodne obveznosti pač ni mogoče upoštevati mnenja komisije didaktičnih ravnateljev.

Če pa bi obstajali tehtnni razlogi za posvetovanje o morebitnih spremembah opisanega položaja, potem Sindikat slovenske šole meni, da je to v pristojnosti deželne šolske komisije, ki jo predvideva omenjeni zakon št. 932. Iz teh razlogov Sindikat slovenske šole obema skrbnikoma sporoča, da ne odstopa od zahteve po razpisu natečaja za dve mesti didaktičnega ravnatelja za tržaško pokrajino.

Aktualni problemi slovenske šole bodo ta teden tudi v razpravi šolskega odbora, ki se bo sestal v četrtek, 25. januarja ob 19. uri v prostorih Sindikata slovenske šole (Ul. Carducci 8). Na dnevnem redu ima poročilo o raziskavi o slovenski šoli, ki jo je izvedel Slori, vpašanje racionalizacije slovenskih srednjih šol v Trstu in priziv na Deželeno upravno sodišče, natečaj za didaktičnega ravnatelja za pokrajino Trst, priznanje Sindikata slovenske šole in sestavo oziroma pristojnosti šol-

Nova koordinatorka Prodijevih odborov

Anna Maria Mozzi je nova koordinatorka Prodijevih odborov za volilno okrožje Trst 1. Mozzijevo so izvolili na konferenci odborov, potem ko je dosedanji koordinator Ulrico Bianchi odstopil iz osebnih razlogov. Bianchiju je skupščina izrazila hvaležnost za opravljeno delo v težavni začetni fazi organiziranja Prodijevih odborov.

Anna Maria Mozzi poučuje na tržaškem liceju Petrarca in je članica pokrajinskega sveta ACLI.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PR.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, Republika, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publiest SRL
Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povišek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Prednaročnina za leto 1996 - 300.000 LIT
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Ricmanjski otroci na filmskem festivalu Alpe Jadran

V okviru filmskega festivala Alpe-Jadran bodo drevi ob 20.30 v kinodvorani Excelsior predstavili film režiserke Alesandre Scaramuzze Era meglio morire da piccoli. Pri snemanju filma v Trstu so sodelovali tudi trije ricmanjski otroci: Majrim Cheber, dijakinja dolinske nižje srednje šole Simona Gregorčiča, in učenca osnovne šole Ricmanje-Domjo Breda Berzan in Martin Cheber. Dobro leto po snemanju se bodo lahko drevi otroci videli na velikem filmskem platnu. Vstop prost.

Zgodba o dr. Faustu danes na Opčinah

Da se zlodej krčevito vpletava v naše vsakdanje življenje, je vsem razumljivo. Nikomur pa ni uspelo, da bi ga staknil in javno pokazal. Danes popoldne z začetkom ob 17. uri bomo v Prosvetnem domu na Opčinah prisostvovali veseloigri v narečju Zgodba o dr. Faustu, ki jo bo uprizorila dramska skupina KD Kraški dom in tako v živo gledali in poslušali hudičeve zvitosti in spletkarije. Naj omenimo, da je za žensko vlogo v tej predstavi Vesna Guštin prejela na lanskem amaterskem festivalu v Mavhinjah zamejskega Oskarja. Režiser Drago Gorup pa je prav tako lansko leto bil nagrajen z Linhartovo listino za življenjsko delo na dramskem področju.

Zaplenili pirotehnični material

Finančni stražniki so v pristanišču poostrili preglede tovornjakov namenjenih v Turčijo - tiste, ki jih pripeljejo na trajektih iz Turčije že tako temeljito nadzorujejo v okviru akcij za preprečevanje nelegalne trgovine mamil. Prejšnje dni so v okviru skrbnih pregledov odkrili v tovornjaku, ki je pripeljal iz Nemčije, skoraj 300 kilogramov pirotehničnega materiala in magnezijevega prahu. Ker je prevoz takega materiala prepovedan brez ustreznega dovoljenja prefekture, so turškega voznika prijavili sodstvu, material pa zaplenili.

SPOROČILO / TRGOVINSKA ZBORNICA

Od jutri novi bencinski boni

Delili jih bodo do 23. februarja - Danes še v veljavi stari

Trgovinska zbornica javlja, da lahko imetniki bonov za bencin po znižani (neobdavčeni) ceni to izkoristijo le še danes, 21. januarja.

Jutri se bo namreč začelo razdeljevanje kuponov za letos, ki bo trajalo do 23. februarja. Glavnina upravičencev bo zaenkrat prejela tradicionalne bone, medtem ko bo nove elektronske kartice za nakup goriva dobila le ožja skupina voznikov. Zakaj? Zato, da bi umestnost kartic pred njihovo dokončno uvedbo bolje preverili.

Navajamo postopek za dvig letošnjih kuponov.

Privatniki s stalnim bivališčem v tržaški občini jih lahko dvignejo v sledečih uradih: hipodrom pri Montebellu (Trg de Gasperi 4) od 9. do 13. ure in od 15.30 do 19.30 vsak delavnik, razen sobote; občinska izpostava Sv. Vid-Staro mesto (Ul. Locchi 21) 15.30-19.30 od torka do petka; obč. izp. Rojan-Greta-Barkovlje (Rojanski trg 3) 15.30-19.30 od ponedeljka do petka, razen torka; obč. izp. Stara mitnica (Ul. Foscolo 1) 15.30-19.30 od ponedeljka do petka, razen torka; obč. izp. Vzhodni Kras (Proseška ul. 18) 15.30-19.30 od ponedeljka do petka, razen srede; obč. izp. Sv. Ivan (Bošket 3/F) 15.30-19.30 od ponedeljka do petka, razen četrtka.

Privatniki s stalnim bivališčem v drugih občinah Tržaškega lahko dvignejo bone v občinskih uradih: Devin-Nabrežina (Kamnolomi 25) 9.00-13.00 od ponedeljka do sobote; Dolina (št. 270) 9.00-13.00 od ponedeljka do sobote; Repentabor (Col 37) 10.00-13.00 samo v torek in soboto; Zgonik (št. 45) 9.00-13.00 samo v torek, sredo in soboto; Milje (obč. tehnični urad, Trg Marconi 1) 15.00-19.00 od torka do sobote.

Zasebna podjetja, ustanove ter institucije (ki bodo delno deležne kuponov, delno pa elektronskih kartic): Azienda Speciale Trieste Benzina Agevolata (Ul. Valdirivo 2/B) od ponedeljka do petka 8.30-12.30 in 14.30-16.15.

Za dvig bencinskih kuponov bo treba predložiti izvirni prometni list (carta di circolazione) in osebni dokument lastnika avtomobila. Boni veljajo samo za vozila, ki so dejanski udeleženci prometa. Za dvig kuponov je mogoče pooblastiti tretjo osebo, ki pa mora imeti za to pooblastilo na navadnem papirju in je dolžna predložiti tako lastno osebno izkaznico kakor osebni dokument pooblastitelja, a tudi izvirnik prometnega lista.

SEZONA GM / V TOREK

Izzivalna glasbena avantgarda Erika Satieja

Letošnja pisana sezona Glasbene matice se bo v torek, 23. januarja spoprijela z glasbeno avantgardo, ki je že del zgodovine: predstavila nam bo večer z glasbo Erika Satieja.

Nalašč ne uporabljamo besede koncert, saj gre za predstavo, ki soudeleži tudi besedo in figurativno umetnost. Naslov te "potegavščine" bo: Dva človeka iščeta Satieja - mišljena sta recitator Janez Skof in pianist Bojan Gorišek.

Erik Satie je bil pač šegava osebnost. Naš francoski skladatelj preseneča že po naslovih svojih prvih skladb za klavir: Ogives, Gymnopedies, Gnossiennes... Kdor pa jih podrobneje prelista, bo zraven še opazil npr. odsotnost taktov, v poznejših skladbah pa "barvane" didaskalije. Če skušamo osmisliti Satiejevo početje, si lahko Satieja predstavljamo ob prelahkih okusih pariških salonskih glasbenih krogov fin de siecle: sovražil je manirizem v pogovorih o glasbi, v odnosu do glasbe je zahteval večjo objektivnost.

Sploh si Satieja lahko tolmačimo kot protiutež wagnerizmu. Pri tem mislimo predvsem na njegovo glasbo, ki naj bi spremljala kramljanje ob prigrizku, kakor pohištvo, ki nemo spremlja naše vsakdanje življenje: daleč je Satie od Wagnerja, ki je s svojim glasbenim ustvarjanjem skušal prodreti v bistvo naše biti - kakor je daleč Wagner od kavarn, kjer je kot pianist služboval Satie.

Satiejev izraz naj bi predstavljal eksperimentalno-radikalno umetniško pot, tudi kot odsev sodobne družbe: tako si lahko tolmačimo njegov balet Relache, s filmskim intermezzom Renéja Claira (1924), ali pa Parade (1917): slednje delo nosi podnaslov "ballet rèaliste", v zasedbi zasledimo med drugim tudi ...pisalni stroj! Pri taki izzivalnosti kritiki namigujejo na dadaizem.

Kljub temu je Satie v svoji izzivalnosti izrazito "logičen", kar potrjuje npr. oblika njegove kantate Sokrat (1918), predhodnice intuicij neoklasicizma. »Če si neumen, moraš v svoji neumnosti vztrajati do konca,« je rad oznanjeval Satie.

Ljubil je aforizme. »Če vam kdo govori o dekadenci sodobne glasbe, si ga oglejte v obraz.« Naj slednji služi za uvod v večer z venomer svežo glasbo venomer mlade osebnosti. »Rodil sem se zelo mlad v zelo starem svetu,« je menil Satie.

Janez Skof nam bo kot recitator dopolnjeval Satiejevo glasbo, za katero bo poskrbel naš pianist Bojan Gorišek, ki je bil letos že v gosteh z Osterčevim klavirskim koncertom. Umetnika bosta skušala izslediti bistvo Satiejeve glasbe.

C.R.

OTVORITEV RAZSTAVE O SARAJEVU MED VOJNO

Danes zaključek filmskega festivala Alpe Jadrana

Življenje v Sarajevu med vojno na eni izmed razstavljenih fotografij

Ceprav se sedmi filmski festival Alpe-Jadran bliža koncu, je še vedno ohranil veliko zagona, s pobudami; ki se bodo nadaljevale še po današnji podelitvi nagrad in sklepni projekciji filma Era meglio morire da piccoli (Bolje bi bilo, ko bi umrli še kot otroci) Alessandre Scaramuzze, mlade italijanske režiserke, ki se je rodila v Trstu in je v rojstnem mestu posnela ta film. Včeraj so namreč v Poštni palači na Trgu Vttorio Veneto uradno odprli fotografsko razstavo Sarajevo!, ki v 200 slikah prikazuje mesto med štiriletnim obleganjem. Razstavo, ki jo je postavil arhitekt Luciano Celli, sta pripravila pisatelj Piero Del Giudice, ki je med vojno večkrat, skoraj vsak mesec, obiskal bosansko mesto, in Danilo Krstanović, fotoreporter sarajevskega dnevnika Oslobodjenje. Slovesne otvoritve se je udeležil tudi tržaški župan Riccardo Illy, ki je poudaril zavzetost Trsta glede spopada na bosanskih tleh in njegovih možnosti v prihodnje.

Med včerajšnje pomembne dogodke spada vsekakor podelitve Nagrade Sarajevo, ki sta jo ustanovila filmski festival Alpe-Jadran in sklad Laboratorio Mediterraneo iz Neaplja v korist bosanskega umetnika. Letos je nagrado prejel pesnik in scenarist Abdulah Sidran.

Med drugimi včerajšnjimi zanimivimi pobudami bi omenili še okroglo mizo o izgnanstvu in svobodi, ki je sprožila še kar živahno debato in med katero so pod izkušenil vodstvom ameriškega strokovnjaka za film in za sociološka vprašanja Gideona Bachmanna spregovorili Giangiorgio Pasqualotto, docent za filozofijo na univerzi v Padovi, in hrvaški režiser Lordan Zafranović, ki se je moral preseliti v Prago, da je lahko nadaljeval svoje delo - njegov češki film Má je pomsta (Moje je maščevanje) so prikazali v petek na festivalu.

Giangiorgio Pasqualotto se je posvetil zlasti rušenju pojma domovine.

Lordan Zafranović je o vprašanju spregovoril iz lastnih izkušenj, ki so ga boleče prisilile k odhodu iz domovine. Res je, da oddaljenost od domovine lahko vlije tudi nove energije, je pa tudi res, da delo v tujem, drugačnem okolju zelo vliva na ustvarjalnost. Glede osebnih načrtov je omenil predvsem namen, da tudi sam posname film o stanju na Balkanu.

Zelo zanimiva bo verjetno tudi okrogla miza, ki se bo začela ob 11. uri in na kateri bosta o težavah vrnitve spregovorila Paolo Fabbri in Predrag Matvejević. Med ostalimi pobudami naj omenimo še dokumentarni film o arhivih DDR Es lebe unsere DDR. (bov)

Predstavitev Pregarčevega projekta

Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši pireja v torek ob 20. uri v openskem Prosvetnem domu predstavitev v besedi in slušni obliki novega projekta Aleksija Pregarca »Primorska moja duša in srce« (zbirka poezije in CD ali zgoščenka). Poleg tega, da prikazuje pesniško ustvarjalnost Slovencev v zamejstvu, je delo pomembno tudi kot didaktični pripomoček za naše šole. Prav zato so na srečanje vabljeni šolniki, katerih pripombe in nasveti bodo zaželjeni.

Večer bo popestril ansambel Gallus consort, ki ga sestavljajo Dina Slama - glas, Irena Pahor - viola da gamba in Miloš Pahor - flavta.

BIL JE MED SOUSTVARJALCI PARTIZANSKEGA DNEVNIKA

Umrl je Jožko Ceh

Na božični prireditvi otrok slovenskega vrtca in osnovne šole pri Sv. Jakobu sva si poslednjič segla v roko z voščili za prihajajoče leto. Zdaj Joška Ceha ni več. Nenadna, kratka bolezen mu je strla življenje, napolnjeno z bojem, delom in družinsko srečo. Sedemintrideset let sva si bila delovna in še leto in pol več bojna tovariša, povezana v delu za oživljeno svobodno slovensko besedo, za Partizanski in potem Primorski dnevnik. Saj vem, da ni nič trajnega in večnega, toda Joškova smrt me je boleče prizadela v zavesti, da dan za dnem in neizbežno odhaja rod, ki je zvesto in predano pisal svetle strani naše narodne zgodovine.

Joško Ceh se je rodil 3. junija 1925 v Brestovici pri Komnu kot najstarejši od petih otrok zavedne primorske kmečke družine. Takratne težke razmere so zahtevale, da se je že zgodaj zaposlil v trziški ladjedelnici CRDA in za ladjedelnico delal nekaj časa tudi v Benetkah in v Trstu. Proti koncu leta 1942 so ga mobilizirali v "delavski bataljon" in poslali v Alessandrio v Piemontu, aprila 1943 pa premestili na služenje redne vojske v La Spezio. Tam je dočakal kapitulacijo Italije, toda že dan po zgodovinskem 8. septembru so ga zajeli Nemci in odpeljali v zbirni center za italijanske vojake v Bologno, namenjene v koncentracijska taborišča v Nemčiji. V Jošku so takrat dozorele že povsem jasne opredelitve. Ko se mu je ponudila prva priložnost, je s tveganjem življenja ušel iz zbirnega centra, dosegel svoj kraški dom, da bi že dan potem vstopil v partizanske vrste. Bilo mu je komaj nekaj več od osemnajst let. Sprva je bil kake štiri mesece borec kraške Kosovelove brigade, nato pa prešel v II. brigado VDV in ostal v njej do konca aprila 1944, ko je bil poslan na odgovorno konspirativno delo na področje Trebuške grape v tiskarno "Julij 63", ki se je potem preimenovala v tiskarno "Doberdob". V tej skrivni tiskarni je bil priča in soustvarjalec zgodovinskega dogodka izida prve tiskane številke Partizanskega dnevnika. Ko pa je bila v septembru 1944 dograjena tiskarna Slovenija na Ogalcah pod Vojskim in je prevzela tiskanje Partizanskega dnevika, je bil tudi Joško skupaj z drugim osebjem tiskarne "Doberdob" dodeljen vanjo. Od takrat pa do konca vojne mu je bila zaupana zahtevna in naporna kurirska služba in je v tiskarno prinašal papir in druge tiskarske potrebščine, iz nje pa odnašali tiskane izvode dnevnika in drugih natisov.

Maja 1945 je tudi Joško skupaj z drugimi člani tiskarskega oseja "Slovenije" prišel v Trst in ostal pri nasledniku Partizanskega dnevnika, pri Primorskem dnevniku. Iz kurirja se je zdaj prelevil v cinkografa in ostal na tem mestu vse od upokojitve 30. junija 1983. Kot v času delovnih obveznosti je tudi po upokojitvi bil Joško Ceh aktiven v družbenem in predvsem v manjšinskem kulturnem življenju, reden obiskovalec gledaliških in koncertnih prireditev, pa seveda srečanj soborcev iz vojnih let. Do konca je ljubil svojo primorsko, kraško domovino in ob vsaki priložnosti se je rad vračal na svoj rodni dom v Brestovico.

Zdaj Joška Ceha ni več. Hudo ga bo pogrešala družina, ki si jo je ustvaril po osvoboditvi, žena, sin in hčerka pa vnučki, katerih rast in šolanje je spremljal z upravičenim zadoščenjem. Pogrešali ga bodo tudi vsi, delovni kolegi, ki so z njim na različnih zadolžitvah, predvsem iz vrst starejše generacije, živeli za slovensko tiskano besedo, za Primorski dnevnik.

Jože Koren

Pogreb našega dragega

Marja Gabrovca

bo jutri, 22. t. m., ob 13.30 iz hiše žalosti v nabrežinsko cerkev

SVOJCI

Nabrežina, 21.1.1996

Sočustvujeta z družino ob smrti dragega Marja Gabrovca

brat Milko
in sestra Vida
z družinama

Učenci in osebje nižje srednje šole Igo Gruden izrekajo prof. Jadrani Gabrovec občuteno sožalje ob izgubi dragega očeta

---

Ob smrti bivšega sodelavca Marja Gabrovca izrekamo globoko sožalje ženi Nadi in hčerkama Majdi in Jadrani

gojenci in delovni tovarisi Slovenskega dijaškega doma S. Kosovel v Trstu

---

Našega dolgoletnega hišnika, prekomorca in borca NOB, ponosnega Slovenca in dobrega prijatelja bomo ohranili v najlepšem spominu

---

Ravnatelj, učno in neučno osebje srednje šole Srečko Kosovel na Opčinah in na Proseku izrekajo prof. Jadrani Gabrovec in družini iskrene sožalje ob izgubi dragega očeta

---

Ob smrti dragega očeta sočustvujejo z Majdo in družino

kolegice Marina, Mariella, Livia, Patrizia, Manuela in Rosanna

---

Ob smrti Marja Gabrovca izrekata Dijaška matica in Zadruženje Slovenski dijaški dom iskreno sožalje svojcem

---

†

Nepričakovano nas je zapustil naš dragi mož, oče in nono

Giuseppe Ceh

(Joško)

Pogreb bo jutri, 22. t.m., ob 14.20 iz mrtvašnice v ul. Costalunga.

Žalostno vest sporočajo žena Meri, hči Milica z možem Borisom, sin Pavel z ženo Evo ter vnuki Tomaž, Marko in Caterina.

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Trst, 21, januarja 1996

Ob izgubi dragega očeta izrekamo Pavelju Ceh in družini občuteno sožalje

Direkcija in delovni kolegi Tržaške kreditne banke

Ob smrti bivšega dolgoletnega uslužbenca Joška Ceha izrekajo svojcem globoko sožalje

uprava in uslužbenci Primorskega dnevnika

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Kristine Kalc vd. Mužina

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

SVOJCI

Gropada, 21. januarja 1996

(Pogrebno podjetje Zimolo)

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Ludmile Gustinčich vd. Švagelj

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ter počastili njen spomin s cvetjem in dobrodelnimi prispevki. Posebna zahvala g. župniku Špehu in don Eliu ter cerkvenim pevkam pri žalnem obredu. Žara leži v družinskem grobu v Barkovljah.

Družina Švagelj

Barkovlje, 21. januarja 1996

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Stanka Caharije

se iskreno zahvaljujemo darovalcem cvetja in vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin. Posebna zahvala P.Z. I. Gruden, Nabrežinski godbi na pihala, ter govornikoma županu Depangherju in prijatelju Markoviču za občutene besede.

SVOJCI

Nabrežina 21. januarja 1996

Zapustil nas je naš dragi

Ivan Kresevič

Žalostno vest sporočajo žena Dragica, hčerki Ivica in Dorica, zeta Erminio in Radi, sestra Roza, brat Lojze ter ostalo sorodstvo

Pogreb bo v torek, 23. t. m., ob 12.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice (Ul. Pietà) na pokojnikov dom in nato na zgonisko pokopališče

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene

Zgonik, Lonjer, Rijeka, Adelaide, 21.1.1996

Nono Ivan, ostal boš vedno v našem spominu

Ingrid, Jana, Matjaž, Fabio

Ob smrti dragega očeta Ivana izreka Dorici in svojcem občuteno sožalje

Slovenska kulturno-gospodarska zveza

Ob smrti ljubljenega očeta Ivana izrekajo iskreno sožalje Dorici in družini kolegice in kolegi SKGZ, ZSKD, ZSSDI, NSK in TK

Ob izgubi dragega moža, očeta in nonota Ivana Kreseviča izreka ženi Dragici in hčerama Ivici in Dorici ter družinama iskreno sožalje

KD Rdeča zvezda

Ob nenadni smrti dragega Ivana izrekava vsem svojcem iskreno sožalje

Nevenka in Vinko

Ob smrti dragega Ivana Kreševiča izreka iskreno sožalje prizadeti družini

ŠK Kras

Sekcija DSL Just Pegan izreka iskreno sožalje prizadetim svojcem ob smrti Ivana Kreševiča

---

ZAHVALA

Svojci

Antona Briščka

se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so z njimi sočustvovali

Trst, 21.1.1996

(Pogrebno podjetje, Ul. Torrebianca)

Prometne omejitve v Nabrežini

Zaradi obnovitve grezničnе cevi bodo zaprli glavno cesto v Nabrežini od poštnega urada do križišča s cesto za Sempolaj. Zaradi tega bodo promet med Sesljanom in Prosekom preusmerili po cesti 202 in prek Božjega Polja, Gabrovca, Sempolaja, Mavhinj in Vižovelj. Krajevni promet pa bo potekal po cesti, ki pelje mimo pokopališča, po vaškem trgu in drevoredu, kjer bodo začasno odstranili stebriče pri hiši št. 182; na tem delu ceste bodo namestili tudi semafor.

Občinska uprava sporoča, da bodo redarji strogo nadzorovali spoštovanje prometnih pravil, predvsem hitrosti, nepravilno parkirana vozila pa bodo brez nadaljnega odpeljali.

GLASBENA MATICA TRST

Koncertna abonmajska sezona 95/96

V torek, 23. januarja, ob 20.30 v KD v Trstu

»Dve osebi iščeta Erica Satiea«

BOJAN GORIŠEK - *klavir*
JANEZ ŠKOF - *recitator*

Multimedijska predstava s projekcijo filma.

Vabljeni!

ars nova glasbena zadruga

VABI NA TRADICIONALNO REVIJO

HUMORISTI VSEH DEŽEL ZDRUŽITE SE!

VANKA IN TONCA SHOW

OB 10. OBLETNICI DELOVANJA

v nedeljo, 28. t.m., ob 18. uri, v športno-kulturnem centru v ZGONIKU.

Sodelujeta: Gostilna GUŠTIN (Paula in Tamara)- Zgonik - Tel. 229123
Rože " MIKI" Nabrežina Trg - Tel. 200286

PD SLOVENEC Boršt- Zabrežec

vabi, v srenjsko hišo, danes, 21. t. m., ob 17.00 uri na

KULTURNO PRIREDITEV

Sodelujeta: MePZ Slovenec-Slavec pod vodstvom Danjela Grbca in dramska skupina PD Slovenec z veseloigro v domačem narečju

TA PRELEPA SPOMLADANSKA LJUBEZEN,

režija Boža Hrvatič.

Ponovitev v nedeljo, 21. t. m., bo 17. uri.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV

vabi na predstavitev **prvega italijanskega prevoda**

VALVAZORJA

avtorjev P.G. Parovela in A. Tasso-Jasbitz

Delo bo predstavila prof. Marija Cenda Klinc

v ponedeljek, 22. januarja, ob 20.30 v Peterlinovi dvorani v Trstu.

Ženski pevski zbor ***I. Grbec*** *in MePZ* ***Silvulae Cantores*** *iz Skednja vabita na*

KONCERT ZA ENRICA,

ki bo v petek, 26.t.m., ob 20. uri v cerkvi sv. Lovrenca v Skednju.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV

priredi v sredo, 24. t.m., ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani, v ul. sv. Frančiška 20 predavanje

OD PEKINGA DO KARAČIJA

Svoje filme bo predstavil Aljoša Žerjal

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA, 21. januarja 1996

JANA

Sonce vzide ob 7.40 in zatone ob 16.57 - Dolžina dneva 9.16 - Luna vzide ob 7.54 in zatone ob 18.35.

Jutri, PONEDELJEK, 22. januarja 1996

VINKO

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 2,8 stopinje, zračni tlak 1017,1 mb narašča, veter vzhodnik, severovzhodnik, burja, 41 km na uro, vlaga 61-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 9,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alice Medeossi, Andrea Manfreda, Michele Francesco Zamburlini.

UMRLI SO: 89-letni Giovanni Buzai, 86-letna Pierina Biekar, 93-letna Maria Memon, 88-letni Giuseppe Ferruccio Chicco, 85-letni Marco Braico, 71-letni Ennio Toscano, 93-letna Maria Cordignano, 60-letni Franco Ursich.

KAM PO BENCIN

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

AGIP
Ul. Giulia 76
Miramarski drev. 231
Furlanska cesta 5
Ul. F. Severo 2/4
Nabrežje N. Sauro 2/1
Ul. Forti (Naselje sv. Sergija)
Istrska ul. (nasproti pokopališča)
MONTESHELL
Largo Giardino 1/4
Sentjakobski trg
Ul. Locchi 3
Trg Duca degli Abbruzzi 4/1
ESSO
Trg Foraggi 7
Nabrežje O. Avgusta
ZGONIK drž.c. 202
IP
Trg Valmaura
Miramarski drev. 9
DEVIN-NABREZINA
drž.c. 14
ERG PETROLI
Ul. F. Severo 2/7
API
Drev. Campi Elisi (vogal Ul. Meucci)
SAMOSTOJNI ACI
Ul. Punta del Forno 4

NOCNE CRPALKE
(self service)
TAMOIL - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP -Miramarski drev. 49

NA AVTOCESTAH
(odprte 24 ur)
AGIP
Devin (sever)
Devin (jug)

LEKARNE

NEDELJA, 21. januarja 1995

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Largo Piave 2, Ul. Felluga 46, Ul. Bernini 4, Milje - Lungomare Venezia 3, Občine - Proseška ulica 3.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Largo Piave 2 (tel. 361655), Via Felluga 46 (tel. 390280), Lungomare Venezia 3 - Milje (tel. 274998).
OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Largo Piave 2, Ul. Felluga 46, Ul. Bernini 4, Milje - Lungomare Venezia 3.
OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Bernini 4 (tel. 309114).

Od PONEDELJKA, 22., do NEDELJE, 27. januarja 1996
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Istrska ulica 18 (tel. 7606477), Škedenj - Ul. Soncini 179.
BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Libertà 6 (tel. 421125).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -
TELEVITA
Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.
Zdravstvena dežurna služba
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.
Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

ALEN/01
OBUTVE
ALENKA
PROSEK 111
nudi ugodne popuste

MARSI/01
Marsich Prefabbricati
A. Marsich
cementni izdelki material za gradbeništvo
TRST - dr. cesta 202 - III. km
Rocol (Callaia) anagr. št. 1683
Tel. 910806 - Fax 910924

SDZP/05
SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE TRST - GORICA

sporoča, da se bodo v teku meseca januarja začeli naslednji tečaji:

- socialno-vzgojni operater (opravljena višja srednja šola) - 100 ur
- angleščina za poslovno uporabo - 80 ur
- tehnika prodaje - 30 ur
- degustacija vin in poroka vino-hrana

Razpoložljivih je še nekaj mest. Zainteresirani se lahko obrnejo v tajništvo Zavoda (tel. 566360), kjer se bodo vpisali in prejeli dodatne informacije.

Danes slavi okrogli jubilej naša dolgoletna pevka

Olga Sedmak

Se mnoga vesela in srečna leta ji želita

PD Slovenec in MePZ Slovenec-Slavec

Danes je obrnil svoj 50 list življenja župnik iz Repentabra

Anton Bedenčič

Vse najboljše mu želijo farani

KINO

ARISTON - 15.30, 18.35, 21.45 »Underground«, r. Emir Kusturica.

EXCELSIOR - Dvorana rezervirana.

EXCELSIOR AZZURRA- Dvorana rezervirana.

AMBASCIATORI - 15.25, 17.40, 19.55, 22.15, »007 Goldeneye« i. Pierce Brosnam.

NAZIONALE 1 - 15.30, 17.40, 19.55, 22.15 »Assassins«, i. Sylvester Stallone, Antonio Banderas.

NAZIONALE 2 - 15.30, 17.05, 18.45, 20.30, 22.15, »Babe - un maialino coraggioso«.

NAZIONALE 3 - 15.30, 17.40, 19.50, 22.00 »Seven«, i. Brad Pitt, Morgan Freeman.

NAZIONALE 4 - 15.30, 17.05, 18.45, 20.30, 22.15, »Ace Ventura - Missione Africa«, i. Jim Carrey. Jutri ob 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Viaggi di nozze«.

MIGNON - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15»Viaggi di nozze«, r.-i. Carlo Verdone, i. Veronica Pivetti. Jutri ob 16.00 - 22.00 »Anomania«.

CAPITOL - 16.00, 17.30, 19.00, 20.30, 22.10 »Pocahontas«, risani film, prod. Walt Disney.

ALCIONE - 16.45, 18.30, 20.15, 22.00 »Blue in The Face«, r. Paul Auster, i. Harvey Keitel, Madonna, Michael J. Fox, Lou Reed.

LUMIERE - 17.30, 19.50, 22.10 »I ponti di Madison County«, i. Clint Eastwood, Meryl Streep.

S. GIOVANNI (Ul. S. Cilino) - 15.30, 17.00, 18.40, 20.20, 22.00 »Dredd la legge sarò io«, i. Sylvester Stallone.

PRIREDITVE

GLASBENA MATICA - Kulturni dom Trst - Koncertna abonmajska sezona 95/96 - V torek, 23. t. m., ob 20.30 Multimedialna predstava (Satie), Bojan Gorišek, klavir in Janez Skof, recitator. Vabljeni!

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV priredi v sredo, 24. t.m., ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani, v Ul. sv. Frančiska 20 predavanje "Od Pekinga do Karačija". Svoje filme bo predstavil Aljoša Žerjal.

SKD TABOR - Občine vabi danes - začetek ob 17. uri, na ogled veseloigre v narečju ZGODBA O DR. FAUSTU, ki jo bo uprizorila dramska skupina KD Kraški dom iz Repna, režija Drago Gorup.

KNJIŽNICA P.TOMAŽIČ IN TOVARIŠI - V torek, 23. t.m., ob 20. uri, predstavitev v besedi in slušni obliki novega projekta Aleksija Pregarca : "PRIMORSKA MOJA DUŠA IN SRCE" (zbornik poezije in CD ali zgoščenka). Sodeluje Gallus Consort Dina Slama - glas, Irena Pahor - viola da gamba in Milos Pahor - flavta.

VABLJENI V MARIJIN DOM pri Sv. Ivanu, ul. Brandesia 27, danes, ob 17. uri. Nastopila bo gledališka skupina SKD Tabor Občine z igro "VAJE V SLOGU".

FOTOKROŽEK TRST 80 vabi člane na redni občni zbor, ki bo v petek, 26. t. m., ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju.

GODBA NA PIHALA IZ RICMANJ priredi v nedeljo, 28. t. m., ob 17. uri v gledališču France Prešeren v Boljuncu PRODUKCIJO GOJENCEV GLASBENE ŠOLE GODBE. Nastopajo komorne skupine trobil, pihal in tolkal, šolski orkester in gojenci pripravnice. Gost večera gojenci trobil Centra za glasbeno vzgojo iz Kopra. Vabljeni!

ŠOLSKE VESTI

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO SV. JAKOB obvešča, da so v teku vpisovanja v prvi razred osnovnih šol ter v vse letnike otroških vrtcev.Vpisovanje v osnovne šole je na ravnateljstvu pri Sv. Jakobu v Ul. Frausin 12, za otroške vrtce pa tudi v posameznih vrtcih. Rok zapade 28. februarja 1996.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO PRI SV. IVANU obvešča, da so v teku vpisovanja v prvi razred osnovnih šol ter v vse letnike otroških vrtcev.Vpisovanje v osnovne šole je na ravnateljstvu pri Sv. Ivanu v Ul. Caravaggio 4. Rok zapade 28. februarja 1996.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO V NABREŽINI obvešča, da so v teku vpisovanja v prvi razred osnovnih šol ter v vse letnike otroških vrtcev.Vpisovanje v osnovne šole je na sedežu ravnateljstva. Rok zapade 28. februarja 1996.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTO V DOLINI obvešča, da so v teku vpisovanja v prvi razred osnovnih šol ter vse letnike otroških vrtcev. Rok zapade 28. februarja t.l.. Vpisovanje se vrši na sedežu ravnateljstva v Dolini št. 419, tel. 2288282.

ČESTITKE

Naša DANIJELA iz Krogelj praznuje jutri, 22. t.m., rojstni dan. Zdravja, sreče in veselja ji želijo brat Robi in starši.

Jutri praznuje v Boljuncu rojstni dan naša draga ADELKA ZOBEC. Vse najboljše in še na mnoga leta ji želijo mama in tata, Miki in Nadja, Sergij in Dragica, Barbara in Rajko ter Tanja, Maja in Ivan.

Draga mama PAULA, za tvoj 70. rojstni dan ti iz srca kličemo še na mnoga zdrava leta. To so želje vseh, ki te imajo radi: sin Jožek, hčerke Klaudia, Neva in Zdravka z družinami.

Jutri, 22. t. m., bo praznovala moja draga MAMA 76. rojstni dan. Da bi se še naprej dobro počutila med nami in da bi njeno zdravje bilo vedno boljše, ji želi hči Laura z Dušanom, snaha Marjuča, vnuk, vnukinje in mali pravnukinji.

OBVESTILA

KD JOŽE RAPOTEC - v okviru pobud ob vaškem zavetniku sv. Antonu prireja danes, od 15. ure dalje v dvorani srenjske hiše v Prebenegu Pokušnjo domačih vin. Okrog 18.30 začetek je predviden glasbenega sporeda z nastopom godbe Long Žlunk, godca na diatonično harmoniko Tiberia Maurija in moškega noneta MePZ Primorsko iz Mačkolj. Vljudno vabljeni!

OBVESTILO ČLANOM FOTOKROŽKA TRST 80. Vsedržavna zveza fotografskih društev FIAF predlaga vsem včlanjenim društvom temo "Il ritratto" do jeseni. Pogoji veljajo kot lensko leto in sicer 12 č/b ali barvnih fotografij na vsak krožek in do 4 fotografij na vsakega člana.

SD POLET vabi na REDNI in IZREDNI OBČNI ZBOR, ki bo v ponedeljek, 29. t. m., ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v Prosvetnem domu na Opčinah.

POGREBNO DRUŠTVO TREBČE vabi na OBČNI ZBOR, ki bo danes, ob 15. uri v prvem in ob 15.30 v drugem sklicanju v ljudskem domu v Trebčah.

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE Krožek Kras vabi člane in simpatizerje na praznik včlanjevanja v jutri, 22. t.m., ob 20. uri, v gostilni Gustin v Zgoniku.

ODBOR SKD TABOR - Občine vabi člane na REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v petek, 26. t.m., ob 20. uri in ob 20.30 v drugem sklicanju.

V DRUŠTVENIH PROSTORIH V LONJERJU se bo v torek, 23. t.m., ob 19. uri, pričel 3-tedenski tečaj o vinogradništvu in delu v kleti. Tečaj, ki bo ob torkih in četrtkih, bo vodil strokovnjak Tito Cuccaro iz združenja G.E.T.

Loterija

20. januar 1996

BARI	85	44	78	50	51
CAGLIARI	72	43	62	77	30
FIRENCE	40	37	75	34	17
GENOVA	60	85	1	29	51
MILANO	38	69	80	24	23
NEAPELJ	56	85	55	79	46
PALERMO	58	62	13	4	12
RIM	69	4	58	36	22
TURIN	17	18	10	34	81
BENETKE	52	3	65	28	31

ENALOTTO

2 2 X X X X X 2 1 X 2 1

KVOTE

12	128.296.000.-
11	2.467.000.-
10	195.000.-

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvu Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritličje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

MALI OGLASI

tel. 040-361888

IZGUBIL sem očala za vid med Ricmanji in Borštom v soboto, 13. t.m v nočnih urah. Telefonirati na tel. 231873.

TRGOVINA išče vestno vajenko. Pismene ponudbe poslati na Publiest, Ul. Valdirivo 36 - Trst - c.p. 568 pod šifro "Trgovina".

DAMO v najem sezonski bar pri Briški jami osebi z vpisom v R.E.C.. Informacije tel. 040-327330.

NA OPČINAH oddam v najem stanovanje primerno za pisarniške prostore v Ul. Alpini. Za informacije tel. na št. 213564 od 8. do 9. in od 18. do 20. ure - Milič.

ZEMLJIŠČE 5000 kv m v Mošu pri Gorici zamenjam za majhno zazidljivo parcelo ali staro hišo v Brdih. Tel. 0481-522206 v večernih urah.

PRODAM Y10 GT-IE, letnik 92, s katalizatorjem, full-optional, za 10 milijonov lir po dogovoru. Tel. 214527 po 14. uri.

LADA NIVA, letnik '90, v dobrem stanju in VOLVO 740 turbo-intercooler, letnik '85 prodam. Tel. 228932.

TELIČKA starega 14 dni prodamo po 7000 lir za kg, živa teža. Tel. 228932.

PIVNICA "III. Generazione" v Boljuncu bo v četrtek, 25.t.m., spet odprta. V petek, 26. t.m., bo ob 21. uri koncert skupine Bakala jazz band.

OPUŠČEN vinograd primeren za vrt 1.800 kv. m v bližini vasi oddajam. Tel. št. 229126.

OSMICO sta v Saležu odprla Silva in Maurizio.

OSMICO ima v Zgoniku st. 71 Mario Milič.

OSMICO je odprl Pahor Mario v Jamljah. Toči belo in črno ter nudi domač prigrizek.

KMEČKI TURIZEM sta odprla Slavko in Elvira v Trnovci 14. Ob sredah in četrtkih zaprto.

OSMICO je odprl Slavko Tavčar - Repen.

OSMICO je odprl Radovan Semec v Precniku.

OSMICO je v Rupi odprl Salomon Tomšič. Toči odlično belo in rdeče vino.

OSMICO ima v Ricmanjih Berto Pregarc. Toči belo in črno vino.

TRGOVINA CEVLJEV MORIS v Nabrežini ima sezonsko razprodajo. Izkoristite priložnost!

MALI OGLASI IN RAZNA OBVESTILA ZA OBJAVO NASLEDNJI DAN
se sprejemajo
od 8.30 do 12.30
od ***ponedeljka*** do ***petka***
OB SOBOTAH IN PRAZNIKIH ZAPRTO
PUBLIEST - Ul. Valdirivo 36 - I. nad.
Tel. 361888 - Fax 768697

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka od 8.30 do 15. ure
PUBLIEST - Trst Ul. Valdirivo 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih redakcija Primorskega dnevnika Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

ŠE TA TEDEN RAZSTAVA V OŠ V ROMJANU

"Človek in les" danes in včeraj

Učenci so na projektu delali skoraj tri mesece - Pomagali so starši, znanci, sosedi

Res škoda bi bilo, ko si ne bi ogledali razstave, ki so jo pred božičnimi in novoletnimi počitnicami pripravili učenci osnovne šole s slovenskim učnim jezikom v Romjanu in ki je sad nekajmesečnega skupinskega dela. Na sicer omejenem prostoru so mladi raziskovalci uspeli izčrpno prikazati vsestransko uporabnost lesa kot gradbenega materiala, energetskega vira, materiala za umetniško oblikovanje, izdelavo pohištva, opreme, papirja, orodja itd.

Pobudo smo si zamislili v precej skromnem obsegu, a nas je med uresničevanjem zaneslo, pojasnjuje učiteljica Sonja Božič Pahor. Razlog je tudi v splošni uporabnosti lesa, oziroma v nekakšni zelo tesni povezanosti človeka z tem materialom, ki je sprva del žive narave (drevo, gozd), potem pa vsestransko uporaben. V lanskem šolskem letu so v učnem načrtu posebno pozornost namenili kamnu, letos so se odločili za les. Že kmalu se je pokazalo, da bo naloga prerasla začetne okvire in tako so se odločili za pristop k posebnemu projektu "Človek in les". Na ravnateljstvu so seveda našli odprta vrata, ko pa so učenci k zadevi pritegnili še sorodnike, starše in prijatelje, je projekt hitro začel dobivati stvarno obliko. Uresničevali so ga predvsem v popoldanskem času, v okviru takoimenovane izvenšolske dejavnosti. Nekajkrat so se zapeljali na poučni izlet v Nabrežino, Jamlje, Faro, obiskali so tržnico, oziroma sejem v Ronkah, kjer je še mogoče srečati karnijske obrtnike, ki prodajajo suho (leseno) robo.

Na domačih podstrešjih pa tudi pri sorodnikih in znancih so izbrskali marsikateri lesen predmet, tudi tak, ki je pravzaprav že redkost, ga očistili in pripravili za razstavo tudi tako, da so pripisali ime (v slovenščini in italijanščini). Če ob tem povemo še, da so pri projektu sodelovali tudi malčki iz vrteca, ki so na temo lesa, oziroma gozda pripravili lutkovno igrico, lahko ugotovimo, da je na projektu pravzaprav delalo veliko ljudi, v šoli, vrtecu, pa tudi po domovih. Spodbuda je prišla tudi od društva Jadro. In v tem je prav gotovo pomen pobude, ki jo bodo skušali ovrednotiti še tako, da bodo marsikaj z razstave, oziroma projekta Človek in les objavili v publikaciji, ki bo izšla ob koncu šolskega leta.

Razstavo si je z zanimanjem ogledalo precej krajanov, zapis je pripravila televizija itd. Zaradi prostorske stiske bo razstava odprta samo še do konca prihodnjega tedna. V tem času prijazno vabijo na ogled, posebej učence osnovnih šol iz bližnjih krajev.

Na sliki - del zanimive razstave in njeni ustvarjalci oblikovalci - Foto Bumbaca.

OB 90-LETNICI ROJSTVA

V Podgori se spominjajo Dorita Klavčiča

Pred 90-leti, obletnica je bila 14. t.m. , se je v Gorici - podgorskim staršem Emi Brešan in Jakobu Klavčiču rodil sin Izidor- Dori Klavčič. V Gorici je družina živela dokler ni leta 1922 kupila dvostanovanjsko hišo v Britofu blizu cerkve. Osnovno šolo in glasbeno šolo (ki je ni dokončal), je Dori obiskoval v Gorici. Pozneje se je zaposlil v ključavniški delavnici strica Brešana pri "Madonini". Poklica ni opravljal. Posvetil se je raje obdelovanju zemlje in postal tako mali kmetovalec. Dorijeva ljubezen do petja je pripomogla k širjenju skupine dobrih pevcev od Mirna, Sovodenj, Štandreža in Podgore do Gorice. Te pevce je pripravil, da so pod oknom bolnišnice pri Rdeči hiši zapeli umirajočemu Lojzetu Bratužu, njemu priljubljeno pesem Kraguljčki. Zaradi narodne zavesti in protifašistične dejavnosti, je bil neprestano preganjan. Zaprt je bil v Gorici, v tržaškem Coroneu, v Zdravščinah in v rimskem zaporu Regina Caeli. Nazadnje je bil na prisilnem delu v Fosalonu. Do kapitulacije Italije je intenzivno deloval za OF. Pred odhodom v partizane je organiziral prevzem orožja v podgorski kasarni in ga s pomočjo domačinov spravil k partizanskim edinicam v Brda. Skupno z drugimi vaščani je šel v partizane. Po novembrski ofenzivi v Benečiji, se je vrnil domov in nadaljeval delo na terenu, dokler ga niso junija 1944 zajeli Nemci. Prestal je grozote Buchenwalda in Ohrdufa do aprila 1945. Domov se je vrnil šele po nekaj mesecih. Tehtal je le 32 kg.

Njegova izredna ljubezen do petja, ga je vodila med mnoge pevske zbore na Goriškem. Do zavidljivih uspehov je pripeljal pevce iz Podgore, Števerjana, Pevme, Sovodenj in Vrha. S svojimi zbori je uspešno nastopal na stadionu 1. maj v Trstu, na Prvomajskem slavju v Števerjanu, na Radiu Koper, na ljudskih taborih v Sovodnjah in še in še. Goriški zbori so pod vodstvom Dorija Klavčiča, nastopali celi dve desetletji. Nehal je, ko se je nadenj zgrnilo veliko zdravstvenih in drugih problemov. Njegova življenjska nit se je pretrgala v novembru 1983 v 77 letu starosti. Se veliko je pevcev na Goriškem, ki vedo mnogo povedati o Dorijevi ljubezni do petja in njegovih žrtvah za širjenje pevske kulture v teh krajih.

Glasba 19. stol. v goriških arhivih

Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel prireja v četrtek, 25. t.m. drugi koncert v sezoni 1995/96. Po nastopu dua Irena Baar in Alenka Šček, koncert je bil na sporedu 30. novembra lani, bomo tokrat lahko prisluhnili glasbi iz začetka 19. stoletja. Izvajalci bodo Alessandro Arbo in vokalno-instrumentalna skupina. Že sam naslov koncerta - Glasba 19. stoletja v goriških arhivih - opozarja na to, da gre za nekaj posebnega, ali vsaj za skladbe, ki so tako ali drugače povezane z Gorico, ki je bila v preteklostpomembno kulturno in tudi glasbeno stičišče. Alessandro Arbo je v goriških arhivih odkril marsikaj zanimivega, predvsem originalne partiture skladateljev dunajske šole, kakršen je bil Franz Josef Benedikt Dusik ali pa Tartinijev učenec Ignazio Gobbi. Na četrtkovem koncertu - izvajalci bodo poleg Alessandra Arba (klavir) še Enza Pecorari (sopran) Martin Srebrnič (bas) Annalisa Clemente (Violina) Roberto Nonini in Fabio Comand (klarinet), Fulvia Antoniali (Fagot) bomo slišali skladbe Wenzla Wrattnega, Benedikta Dusika in Ignazia Gobbija.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

JOSIP TAVČAR

PEKEL JE VENDAR PEKEL

Režija: **MARKO SOSIČ**

V ponedeljek, 22. (Red A) in v torek, 23. 1. 1996 (Red B), ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici (ul. Brass 20).

Vozni red avtobusa: *19.45 Poljane, 19.50 Doberdob, 19.55 Jamlje (Gostilna Pahor), 20.00 Dol (Gostilna Devetak), 20.05 Gabrje, 20.10 Sovodnje (Kulturni dom), 20.12 Sovodnje (pri Ušarju) in 20.15 Štandrež.*

KULTURNI DOM GORICA

V KULTURNEM DOMU v Gorici, bo v petek, 26. januarja ob 20.30, celovečerni koncert narodnozabavne glasbe z ansamblom

»ŠTAJERSKIH 7«

Sodeluje humorist **Boris KOPITAR**

Vljudno vabljeni!

Predprodaja in rezervacija vstopnic v Kulturnem domu, Ul. Brass 20, tel. 33288

SCGV E. KOMEL

KONCERTNA SEZONA 1995-1996

GLASBA 19. STOLETJA V GORIŠKIH ARHIVIH

Izvajalci: **ALESSANDRO ARBO**

in vokalno-instrumentalna skupina

Komorna dvorana SCGV

četrtek, 25. januarja 1996 ob 20.30

COZZ-01

Cozzutto Gianfranco

Do 17. februarja

POPUSTI

PRI ORIENTALSKIH IN MODERNIH PREPROGAH TER PREŠITIH ODEJAH

Posebne cene

tudi na vseh drugih artiklih

GORICA - UL. MORELLI 19/B - 23/B - TEL. (0481) 533432

obv. občini 29/12/95

BETO 02

BETONPRESS

FARRA D'ISONZO - Ul. Gorizia 146
(ob državni cesti Gorica - Gradisca) - Tel. 0481-888027

ploščice - sanitarije - kadi za hidromasažo - armature - kopalniška oprema - vrtna oprema - ter kamini

in peči **CAMINETTI MONTEGRAPPA**

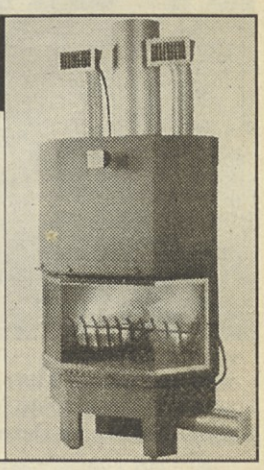

VRH / V DALJNO DEŽELO SE JE IZSELIL PO DRUGI SVETOVNI VOJNI

V Buones Airesu je preminil Romano Černic

V glavnem mestu Argentine si je postavil kamnoseško delavnico - Lani je bil zadnjič na obisku doma

Romano Cernic je bil eden številnih Primorcev, ki so jih težke povojne gospodarske razmere prisilile v svet, v iskanju boljšegam kosa kruha. Zapisali smo bil, kajti iz Buenos Airesa so sorodniki prejeli žalostno sporočilo, da je 9. t.m. preminil. Romano se je rodil 28. februarja 1918 v Budimpešti, kjer je družina - doma z Vrha - živela v begunstvu. Tudi druga svetovna vojna je hudo posegla v njegovo življenje. Po razpadu Italije, v septembru 1943, se je iz Piemonta vrnil v domači kraj a so ga prav blizu domače hiše, zajeli Nemci in odpeljali v ujetništvo, skupaj z bratom.

Že pred vojno se je izučil kamnoseške obrti, ki se ji je posvetil tudi v novi domovini, kjer je postavil na noge podjetje "Casa Romano". Po vrnitvi iz vojnega ujetništva se je nekaj časa zaposlil v ladjedelnici, leta 1948 pa odšel v Argentino, kamor se je zatem preselila tudi žena Slavica Devetak, tudi Vrhovka, s hčerami Romano, Livijo in Irmo.

Na domači kraj je bil Romano zelo navezan. Pogostoma se je vračal na Vrh, kjer živijo ožji sorodniki. Bil je namreč rojen v družini kjer je bila kopica otrok. Kljub temu, da si je v Argentini ustavril novo življenje in tudi z gospodarskega vidika živel razmeroma ugodno, je bil z mislimi zmeraj v domačem kraju, vedi povedati svojci. Zadnjič je bil doma lani spomladi, ko je nastala tudi slika, ki jo objavljamo. Na njej je Romano (na levi) z mlajšim bratom.

NOVICE

Srečanje s Pasqualom Gujonom

Matajurski župnik gospod Pasquale Gujon bo v četrtek, 25. t.m. gost na Srečanju v Kulturnem domu, ki ga prirejata ZSKD in Kulturni dom. 87-letni župnik Gujon je bil novembra tarča in žrtev še zmeraj v marsičem nepojasnjenega napada, ko je petnajst karabinjerjev v cerkvi in zakristiji v vasi Matajur iskalo skrito orožje. Srečanje z gospodom Gujonom - potekalo bo v Kulturnem domu v četrtek, ob 18. uri - bo tudi priložnost za oris trenutnega stanja v Beneški Sloveniji, o čemer bo govoril prof. Viljem Černo.

Primorka o srečanju v Kobaridu

Ponedeljkova oddaja "Med Sočo in Nadižo", ki jo bomo lahko gledali ob 18.30 na Tv Primorka, bo tokrat namenjena tradicionalnemu srečanju med Slovenci iz Benečije in Gornjega Posočja, ki je bilo v soboto zvečer v Kobaridu. Pobude, ki so jo pripravile občine Kobarid, Tolmin in Bovec, se je poleg številnih predstavnikov kulturnih, gospodarskih in upravnih sredin iz Benečije udeležili tudi predsednik slovenskega parlamenta Jožef Školč.

Na Pokrajini o gradnji vojašnic

Na sedežu pokrajinske uprave bo jutri, ob 10.30 srečanje z novinarji. Sklicuje ga pokrajinska uprava skupaj z občinama Dolina in Trbiž ter z Odborom za ovrednotenje goriškega letališča. Govor bo o sporni in nesmiselni gradnji novih vojašnic na območju Dežele. Vprašanje je toliko bolj aktualno po petkovi odločitvi Deželnega upravnega sodišča, da ne zamzne sklepa garantov o neizvedljivosti posvetovalnega referenduma o gradnji vojašnice v Gorici.

Strokovno srečanje za sadjarje

Na sedežu deželne ustanove za kmetijstvo (ERSA) v Gradišču (Drevored Trieste) bo jutri ob 17.30 strokovno srečanje o pravilnem ravnanju in kontroli strojev in naprav za razpršev anje škropiv. Srečanje je zanimivo predvsem za vinogradnike in sadjarje, saj je od optimalnega delovanja naprav odvisen učinek pa tudi večja ali manjša uporaba dragega škropiva.

Prometna nesreča v Sovodnjah

Štiri osebe so bile ranjene v prometni nesreči, v petek, okrog 22.ure v Sovodnjah. 30 dni se bo zdravila Samantha Mastroianni iz Gorice, ulica Garzarolli 143, 10 dni 25-letni Gianluca Paulin iz Gorice, po 3 oz. 4 dni pa 23-letni Daniel Franceschini in 23-letni Marco Visintin. Nesreča se je zgodila v bližini županstva, kjer je prišlo do trčenja med ford fiesto, ki jo je upravljal Visintin in opel astro, v kateri se je peljal Paulin, ki ni imel sopotnikov.
Precej sreče pa je imela voznica fiata 128 coupe V.T. iz Solkana. Pri Rupi je včeraj popoldne zapeljala s ceste, menda da bi se ognila fazanu. Razbila je avto, v bolnišnici so ji nudili le prvo pomoč.

DILEME / SKUPŠČINA RAJONSKEGA SVETA

Otok za pešce ali odprta ulica ?

Vprašanje ureditve ul. sv. Ivana

Rajonski svet za Svetogorsko četrt in Placuto namerava odločneje zastaviti svojo besedo zato, da se na pameten način in predvsem v razmeroma kratkem roku, uredijo težave, ki razburjajo po eni strani stanovalce, po drugi pa trgovce, na tiste, ki bi morali skrbeti za red in spoštovanje predpisov pa mečejo čudno luč. Včeraj zjutraj je predsednik rajonskega sveta Renato Boegan sklical javno skupščino rajonskega sveta in to na ulici, ki je predmet razprav oziroma spora. Na skupščino je povabil odbornika Pesca in trgovce ter krajane, ki so se pobudi odzvali kar v lepem številu. To je bil le prvi, lahko bi rekli odmevnejši korak, kajti v rajonskem svetu nameravajo priti vprašanju (dokončne ureditve prometa na območju prenovljenih ulic namreč) do konca. Kakšni so predlogi rajonskega sveta, kaj mislijo stanovalci in kaj trgovci z območja ulic sv. Ivana in Ascolijeve, bomo lahko slišali na odprti skupščini, ki bo v petek zvečer v piceriji Esposito.

Treba se bo pač za nekaj odločiti, kajti sedanje stanje je nevzdržno, pravi Boegan. Če sta bili ulici po prenovi zaprti za javni promet, potem naj se taka odločitev tudi dosledno spoštuje in proti kršilcem ukrepa v smislu določil. Otok za pešce bo lahko v celoti zaživel šele po dograditvi parkirišča v v bližnji ulici Brass, vendar pa bi kazalo že pred tem narediti nekaj korakov v tej smeri. Potrebno pa bi bilo preurediti, oziroma prilagoditi obstoječe smerokaze in bolj smiselno urediti dovoz in izvoz na parkirišče v Ascolijevi ulici. Menda se stališča trgovcev ne ujemajo s stališči občanov, ki na območju omenjenih ulic stanujejo. Eno je gotovo: stanje takršno kakršno je, ne more trajati v nedogled. (Foto Bumbaca - z včerajšnje skupščine na ulici).

RAZPRAVA

Na Deželi zasedanje o zdravstvu na Goriškem

Razjasnitev?

V deželnem svetu bodo jutri razpravljali o preureditvi javne zdravstvene službe na Goriškem. Pobudo je dal deželni odbornik Fasola z namenom, da se odpravijo pomisleki, dvomi in polemike glede pomembnega in občutenega vprašanja. Zasedanje se bo pričelo že zgodaj zjutraj (ob 9.30) in bo predvidoma trajalo ves dan. Upati je, da bo pripomoglo k razjasnitvi in odpravi številnih nesporazumov, napačnih interpretaciji in dvomov.

V okviru priprav na jutrišnje srečanje je v četrtek zvečer na Pokrajini zasedala konzulta za vprašanja javne zdravstvene službe s ciljem priprave enotnega stališča, ki naj se izpostavi na jutrišnjem srečanju na Deželi. Posredne informacije o omenjenem srečanju, ki so se ga udeležili predstavniki Pokrajine, goriške in tržiške Občine, Zdravstvene ustanove in sindikatov, govorijo o težavnem sporazumevanju in iskanju skupnega stališča. Največ težav je menda glede razumevanja in urejanja integracije med bolnišnicama v Tržiču in Gorici. Konzulta je osvojila predlog, da se na jutrišnji seji izpostavi tudi vprašanje vloge bolnišnice Usmiljenih bratov in opredeli stališče.

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada goriške občine od 13. do 19. januarja 1996.

RODILI SO SE: Lorenzo Selva, Emilio Matteo Cuda, Andrej Caudek, Stefan Caudek, Marinčič Vanja, Matteo Marconi in Nicholas Saccavini.

UMRLI SO: 62-letna upokojenka Violetta Venier por. Vidoz, 84-letna gospodinja Olga Leban vd. Kumar, 82-letna upokojenka Letizia Medeot vd. Zoff, 81-letna upokojenka Margherita Giacomel vd. Posocco, 85-letni upokojenec Ivan Vizintin, 87-letna gospodinja Anna Peressin vd. Pecorari, 84-letna upokojenka Albina Peteani, 70-letni upokojenec Terenziano Pontremolesi, 57-letni upokojenec Floriano Zbogar, 92-letna upokojenka Olga Skubin vd. Luis, 87-letna upokojenka Maria Tommasi, 86-letna upokojenka Irma Lorenzon por. Franco, 77-letna upokojenka Antonilia Didonè vd. Cudicio, 80-letni upokojenec Graziano Gregori.

OKLICI: uradnik Fabio Gabrieli in delavka Alessandra Rosolen.

OBVESTILA

CICIKLUB obvešča, da bo prihodnje srečanje jutri, 22. januarja ob 15. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.

PRIREDITVE

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško bo 18. februarja priredilo veselo pustovanje v Gallianu pri Čedadu. Prijave bodo sprejemali od 31. januarja do 7. februarja.

SKRD JADRO in ŽUPNIJSKA SKUPNOST prirejata danes ob 15. uri, v cerkvi sv. Lovrenca v Romjanu koncert božičnih pesmi.

KINO

GORICA
CORSO 15.00-17.15-19.40-22.00»Agente 007 - Goldeny«.
TRŽIČ
COMUNALE 16.00-18.00-20.00-22.00»I soliti sospetti«. Režija Bryan Singer (ZDA 1995). Jutri gledališče. "Šola za žene".

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'UDINE, Trg sv. Frančiška 4, tel. 530124.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO' (Olivetti), Ul. I Maggio 94, tel. 790338.

POGREBI

Jutri, ob 10.20, Santa Padoan vdova Gasparini, iz splošne bolnišnice v Gradišče; ob 13.15, Aldo Mian iz splošne bolnišnice.

ZAHVALA

Ob nepričakovani izgubi našega dragega

Ivana Vižintina

se iskreno zahvaljujemo g. Marjanu Markežiču, ženskemu pevskemu zboru, darovalcem cvetja ter vsem, ki so počastili njegov spomin in ga spremili na zadnji poti

SVOJCI

Sovodnje ob Soči, 21.1.1996

TRŽIČ / PO TOLIKIH BESEDAH ZDAJ KONČNO PREDSTAVILI TUDI NAČRTE

Trije osnutki načrtovanega terminala

V Tržiču so predstavili okvirni načrt plinskega terminala, ki naj bi ga zgradili v zalivu Panzano. Zagovornikipomembne gospodarske pobude poudarjajo zlasti pozitivne posledice na zaposlitveno raven. Nasprotniki skušajo pomen takih napovedi zmanjšati, poudarjajo pa predvsem, da bi objekt predstavljal zelo moteč element v okolju.V končni fazi bodo o načrtu odločali volilci z referendumov, poudarja župan Tržiča Persi. Družba SNAM, je naročila trem francoskim strokovnjakom s področja prostorskega načrtovanja, da pripravijo osnutek za vključitev objekta v prostor ob izlivu Timava. Tako so predstavili rešitve ki so jih izdelali Thierry Specher (slika desno zgoraj), Bernard Lassus (desno spodaj) in Alexandre Chemetoff.

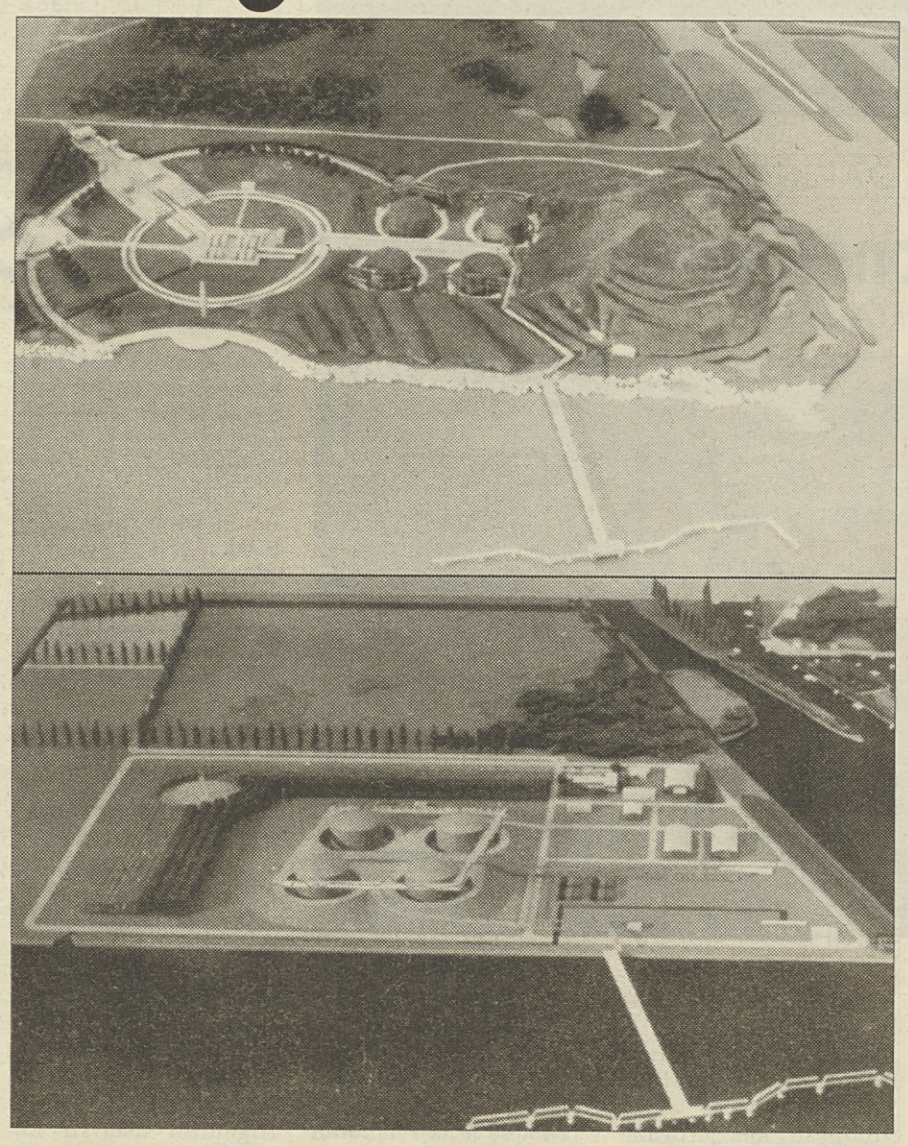

TRADICIONALNA POBUDA STRANKE SSK

Srečanje na Plešivem

V Gradnikovi kleti na Plešivem je bilo v petek tradicionalno novoletno srečanje, ki gaže vrsto let prireja stranka Ssk. Udeležili so se ga predstavniki Republike Slovenije, Dežele in krajevnih oblasti. Foto Bumbaca.

PRVE VOLITVE NA SAMOSTOJNIH PALESTINSKIH OBMOČJIH

Arafat in njegov Fatah prepričljivo zmagala

Glasovanje so ovirali neredi in stroga izraelska policija

JERUZALEM (Reuter) - Palestinci na ozemlju Zahodnega brega in Gaze so včeraj na prvih demokratičnih volitvah volili 88-članski Palestinski svet in predsednika izvršilne oblasti. Največ mest v svetu je dobilo gibanje Fatah, predsednik izvršne oblasti pa je prepričljivo postal njegov vodja Jaser Arafat.

Izvedba volitev predstavlja uresničitev najpomembnejšega dela palestinsko-izraelskega mirovnega sporazuma. Njihov namen je bil upravičiti Arafatovo oblast in Palestince popeljati na pot k demokraciji. Mnogi zahodni pokrovitelji mirovnega procesa upajo, da bodo volitve dolgo zatirano palestinsko skupnost preusmerile od nasilja k politiki. Vendar vsem upom navkljub volitve niso potekale povsem mirno. V mestu Jenin na Zahodnem bregu so Palestinci, ki so se udeležili pogreba treh islamskih skrajnežev, ki jih je pred dnevi ubila izraelska vojska, kričali »Razstrelili bomo Tel Aviv«. Do manjših nemirov je prišlo tudi v Hebronu, kjer so se ves dan spopadale manjše skupine židovskih priseljencev in Palestincev. Do spopadov je prišlo, ker je neki pripadnik Hamasa ranil židovsko deklico. Izraelci so zaradi tega začeli pretepati Palestince in razbijati njihove avtomobile.

Hamas in druge palestinske skrajne skupine so volitve bojkotirale. Predstavnik Hamasa Mahmoud Zahar je dejal, da Hamas zaradi bojkota ne bo odrinjen na rob palestinske politike. Mnogi simpatizerji skrajnih palestinskih organizacij pa so kljub temu volili, ker so s svojim glasovanjem hoteli izraziti nasprotovanje izraelsko-palestinskemu sporazumu.

Izraelci so zaradi nevarnosti protestov židovskih priseljencev in desnih skrajnežev na ulice poslali kar štiri tisoč policistov. Nekdanji ameriški predsednik Jimmy Carter, ki je bil v vlogi opazovalca, je dejal, da so izraelski policisti v Jeruzalemu celo fotografirali volilce. Opazovalci so tudi dejali, da so Arafatovi privrženci kršili volilna pravila, ko so po volišči ljudi nagovarjali, naj volijo Arafata in Fatah.

Volilna udeležba je bila kljub vsem zapletom več kot 60-odstotna. Največja udeležba je bila v Gazi, nekoliko manjša na Zahodnem bregu, najnižja pa v vzhodnem Jeruzalemu, ker so se ljudje ustrašili velikega števila izraelskih policistov.

Palestinke in Palestinci so se množično udeležili svojih prvih svobodnih volitev (Reuter)

PORTRET

Trdoživi Palestinec z nepogrešljivo ruto

GAZA - Jaser Arafat je po dolgoletnem boju za osvoboditev domovine na včerajšnjih volitvah postal prvi demokratično izvoljeni voditelj palestinskega naroda. »To je novo obdobje. To so za palestinsko ljudstvo prve parlamentarne in predsedniške volitve. To so temelji naše palestinske države,« je dejal Arafat, ko je prišel na volišče.

Ko je Arafat vstopil v šolo, kjer je bilo volišče, so mu novinarji, ki so ga trumoma obkrožili, skoraj sneli črno-belo ruto, ki je postala njegov zaščitni znak. Zunaj volišča pa so se okrog njega zgrnile množice ljudi, ki so ploskale in pozdravljale priljubljenega voditelja. Zmaga na volitvah pomeni za Arafata in za vse Palestince začetek novega obdobja.

Arafat je Palestince skoraj tri desetletja vodil kot šef PLO, včerajšnje volitve pa so mu dale demokratična pooblastila, ki so po mnenju njegovih zahodnih prijateljev ključnega pomena za uspeh mirovnega procesa na Bližnjem vzhodu. V preteklosti so ga mnogi imeli za heroja, mnogi pa zgolj za neusmiljenega gverilca. Nekaj nasprotnikov je imel tudi v lastnih vrstah, vendar je s tem, ko je z nekdanjim sovražnikom Jicakom Rabinom podpisal mirovni sporazum, vse potisnil v ozadje. Ko se je namreč po podpisu vrnil v Gazo, se je moral nekdanji simbol palestinske enotnosti soočiti s skrajneži, ki so napadali Izraelce in s tem ogrožali njegovo »kupčijo«.

Arafat je v neenakem boju z izraelsko vojsko in arabskimi vladami, ki so ga hotele spraviti pod nadzor, dosegel, da njegova PLO ni nikoli prenehala z aktivnostmi. Odkar je leta 1969 postal predsednik PLO, je preživel mnogo atentatov in celo letalsko nesrečo. PLO nima moža, ki bi ga lahko nadomestil. »To, kar me drži pokonci in je zame edino pomembno, je vnovična vzpostavitev dostojanstva palestinskega ljudstva in vrnitev imena Palestina na Bližnjevzhodne zemljevide,« je dejal novi palestinski predsednik. Rabin, ki je nekdaj kot obrambni minister naročil svojim četam, naj Palestincem strejo kosti, se je velikokrat pritoževal, da je bilo pogajanje z Arafatom podobno barantanju na kakšnem bazarju.

Arafat se je rodil leta 1929 v Kairu. Že leta 1948 se je udeležil arabsko-izraelskih bojev. Osvoboditvi svoje domovine pa se je popolnoma posvetil leta 1965, ko se je z vso resnostjo lotil oboroženega boja proti židovski državi. Poraz arabskih vojsk leta 1967 je Palestince prepričal, da bodo morali stvari vzeti v svoje roke. Arafat je tako postal voditelj z vsemi lastnostmi poglavarja države in mnogim voditeljem tretjega sveta je postal vzornik. Preživel je vse najhujše trenutke PLO, ko so jih leta 1970 pregnali iz Jordanije, leta 1982 pa še iz Bejruta. V osemdesetih letih pa je Arafat začel z drugačno diplomatsko taktiko, kar mu je dvignilo ugled tudi v tujini. Palestinski parlament v izgnanstvu ga je leta 1988 izvolil za predsednika palestinske države, ki jo je priznalo več kot 70 držav. Leta 1992 se je zapriseženi samec, ki je vedno trdil, da je zavezan le palestinskemu boju, poročil s še enkrat mlajšo Suho Tawil. Lani se jima je rodila prva hči.

Wafa Amr / Reuter

ANALIZA

Prihodnost naroda je v rokah človeka preteklosti

Bolj ko Arafat prevzema nadzor nad tem, kar naj bi bila njegova domovina, bolj se kaže njegova dejanska nemoč

JERUZALEM - V oblaku prahu, ki ga je dvignil helikopter, se je Jaser Arafat prejšnji mesec spustil v mesto Nablus na Zahodnem bregu, da bi se srečal s svojim narodom. Za večino tistih, ki so ga pričakali, je bil mitičen lik, precej večji kot možiček z ruto na glavi, ki se jim je prikazal. S svojimi mojstrskimi dejanji in ukanami jih je osvobajal 29-letne izraelske zasedbe, ki so jo preživeli v revščini.

V luči včerajšnjih volitev jim je Arafat obljubljal demokracijo, nato pa se je vse vrnilo v resničnost. Arafat je odletel v spremstvu izraelskih helikopterjev, Palestinci pa so morali domov čez izraelske nadzorne točke.

Bolj ko Arafat prevzema nadzor nad tem, kar je ostalo od njegove domovine, bolj se kaže njegova dejanska nemoč. Še vedno se ima za pomembno mednarodno osebnost, saj je na Mitterandovem pogrebu stal ramo ob rami z ruskim predsednikom Borisom Jelcinom, a je njegovo »vladanje« na avtonomnem ozemlju vidno določeno z izraelskimi omejitvami. Tako bo ostalo tudi po njegovi zmagi na volitvah za predsednika izvršilne oblasti. Tudi sicer je njegovo vladanje bolj podobno obnašanju vaškega starešine kot modernega državnika: povzroča spore med različnimi družinami, dela usluge in zahteva maščevanja.

Pozabite na arabsko nacionalistično ideologijo, ki mu je prinesla sloves revolucionarnega voditelja, pozabite na skrajni islamizem njegovih nasprotnikov Hamasa. Levica in religiozni hujskači pa tako ali tako bojkotirajo volitve. Pozabite na politične stranke, tudi na Arafatovo. PLO, tista amorfna skupnost emigriranih intelektualcev, aktivistov in včasih teroristov, komajda še obstaja. Ko je Arafatova frakcija Fatah oblikovala spisek kandidatov, jih je Arafat prečrtal, in na spisek postavil le sebe - pri tem se je zanašal bolj na voditelje klanov kot na kadre. »Sedaj gre le za plemena in družine,« je dejal neki Arafatov sorodnik. »Gre za klientelizem, za fevdalizem.«

V svojem majhnem kraljestvu je Arafat vladar, ki ga družinski starešine prosijo za usluge, pred njegovimi vrati pa se vrstijo tudi drugi prosilci. »S svojo politično stranko ne moreš doseči ničesar, če pa se obrneš na svojega starešino, so ti odprta vsa vrata,« je dejal direktor nabluškega Centra za palestinske raziskave in študije Kalil Sikaki. Tako kot v fevdalnem sistemu se mu počutijo družine dolžne vrniti uslugo in še naprej iščejo njegovo naklonjenost.

Toda - kot ugotavlja Abdul Safi, ugledni doktor iz Gaze, ki je eden redkih res neodvisnih kandidatov za Palestinski svet - »fevdalizem potrebuje zemljo«. In Arafat je nadzoruje presneto malo: izraelske enote so se umaknile predvsem iz gosto naseljenih palestinskih mest. Zato se Arafat zanaša na denar. »'Močan si le toliko, kolikor denarja imaš', to je njegovo življenjsko vodilo,« razkriva eden njegovih finančnih svetovalcev. Dokler bo nadziral prihod tujega kapitala na avtonomna ozemlja, bo lahko nadzoroval tudi družinske starešine, a tudi njegovi svetovalci se zavedajo, da tako ne bo mogel dolgo vladati mlademu in pretežno izobraženemu prebivalstvu. Toda, čeprav je Arafat človek preteklosti, je trenutno še vedno največji up Palestincev za boljšo prihodnost.

Mark Dennis, Newsweek

ETNIČNI SPOPADI V PAKISTANU

Policisti ustrelili deset skrajnežev

KARAČI (Reuter) - Pakistanska policija je včeraj v Karačiju ubila pet pripadnikov Mohadžirskega nacionalnega gibanja (MQM), v drugem delu mesta pa so odkrili še pet trupel s strelnimi ranami. Člani MQM, med njimi je bil eden njihovih militantnih voditeljev Rehan Kano, so se s policisti spopadli v središču mesta. V spopadu sta bila ranjena tudi dva policista, zaplenili pa so precej orožja, tudi nekaj minometov.

Vseh pet pripadnikov MQM je policija iskala že dlje časa. Predstavniki MQM dvomijo v resničnost opisa spopada, a zahtevajo natančnejše poročilo policije. Mohadžirsko gibanje je za danes napovedalo splošno stavko v pokrajini Sindh, katere prestolnica je Karači, da bi tako protestirali proti domnevnim mučenjem in ubojem njihovih aktivistov. V drugih delih mesta so našli še pet trupel, ki so imela zvezane oči in so jih pred ustrelitvijo mučili. Policija je sporočila, da ni še nihče prevzel odgovornosti za umore in da zaenkrat še nikogar ne sumijo. »Samo v zadnjih nekaj mesecih so oblasti ubile približno sto delavcev,« je dejal senator iz vrst MQM, Istijak Azhar. Vlada je zanikala, da bi varnostne službe, ki se že leta spopadajo z militantnimi pripadniki MQM, mučile ali hladnokrvno ubijale svoje nasprotnike. Več kot 70 ljudi je ta mesec izgubilo življenje v Karačiju in več kot 1950 jih je izgubilo življenje v lanskih etničnih in političnih spopadih. MQM se bori za večje pravice za mohadžirsko večino v Karačiju.

PROF. DR. DIMITRIJ RUPEL: SLOVENSKA ZUNANJA POLITIKA 1996

Suverenosti ni mogoče kazati le z alarmom zaradi opek in pedi zemlje

(Hommage Andreju Kozirjevu [1])

»Pred štirimi leti je slovenska zunanja politika, ki jo je vodila demokratična koalicija Demos, dosegla mednarodno priznanje, s čimer so bile uresničene tisočletne sanje slovenskega naroda o lastni državi. Stranke in državniki, ki so izšli iz slovenske pomladi, so - s pomočjo domoljubnih izseljenskih organizacij v tujini in z blagoslovom Cerkve - uspeli prepričati svetovno javnost o slovenskih gospodarskih in demokratičnih dosežkih in o vrnitvi naše države v naročje srednjeevropske katoliške kulture. Tedanja zunanja politika je uvrstila Slovenijo v prvo, najhitreje napredujočo skupino novih demokracij, ki so jim bila na stežaj odprta vrata v Evropsko unijo in v druge zahodne povezave.

Z udarom zoper predsednika vlade Peterleta spomladi 1992. leta, predvsem pa z volilnimi igrami konec istega leta, se je strankam komunistične provenience posrečilo ponovno zasesti politični oder, ki so ga bile zapustile leta 1990.

Od začetka leta 1993, posebej pa še po pomladi 1994, ko je vlada nekdanjega predsednika socialistične Jugoslavije Janeza Drnovška izgnala obrambnega ministra Janeza Janšo in s tem pretrgala zadnjo vez z izvirno osamosvojitveno politiko, imamo v Sloveniji opraviti z degradacijo demokracije, gospodarske učinkovitosti in zunanje politike. Slovenija se je po zaslugi strank komunistične provenience potopila na dno seznama srednjeevropskih držav v tranziciji.

Slovenska zunanja politika je danes in bo v letu 1996 žrtev strankarskih pristranosti, ki se sklicujejo na nacionalne interese le pred domačim občinstvom.

Slovenija se je zapletla v konflikte s sosednjo Hrvaško, Italijo in do neke mere celo z Avstrijo. Med vsemi temi konflikti, ki jih je povzročilo nedosledno, nedomiselno in tudi arogantno vedenje diplomatov stare jugoslovanske partijske šole, prednjači konflikt z Italijo. V zadnjem letu ali dveh je komunistom uspelo porušiti vse mostove s to ugledno velesilo. To se je zgodilo zaradi predsodkov do tamkajšnjih krščanskih strank, povezanih s Svetim sedežem, z uglednimi bavarskimi in avstrijskimi krogi; predvsem pa zaradi vztrajanja levičarjev pri starih razlagah izidov II. svetovne vojne. Nove oblasti na Slovenskem niso sprejele v najuglednejših evropskih krogih uveljavljene razlage, da je potrebno vojaške spopade v II. svetovni vojni umestiti v širši kontekst spora med zahodno krščansko kulturo in brezbožnim komunizmom, ki se je končal pravzaprav šele s padcem berlinskega zidu.

Glede na naše verodostojne informacije in po zaslugi slovenskih domoljubnih krogov v tujini je Zahod sprevidel, da s slovenskimi komunisti in njihovim naraščajem ni mogoče doseči razumnih dogovorov. Dokaz o njihovih predsodkih je nerazumna odločitev slovenske vlade o nadaljevanju komunističnega preganjanja Cerkve in njene diskriminacije pri vračanju nekoč nezakonito odvzetega premoženja.

Stranke slovenske pomladi in slovenska Cerkev, tisti, ki so v resnici zaslužni za prekinitev žalostne polstoletne tradicije zatiranja, se zavedajo, da na osnovah, kot so tu predstavljene, ni mogoče voditi učinkovite evropske politike. Niti od Italijanov niti od Evropske unije ne moremo pričakovati, da bodo spoštovale ali sprejele nezanesljivo in nesolidno politiko strank balkanske komunistične provenience; nasprotno, tako Italijo kot druge naše prijatelje v tujini (npr. v Avstriji in na Bavarskem) moramo opozoriti, da se utegnejo z morebitnim dogovarjanjem s komunisti zaplesti v nerešljive težave. Evropa mora počakati na volitve v Sloveniji. Evropa lahko računa na naklonjeno rešitev svojih upravičenih zahtev glede spoštovanja evropskih standardov, glede vračanja premoženja upravičencem in popravila krivic komunističnega režima šele po zmagi konservativnih in demokratičnih strank.«

Slovenija bi morala razviti izredno natančno in skrbno, korektno in tudi nevsiljivo zunanjo politiko. Delovati bi morala trezno, sistematično, prijazno in potihem.

Zunanja politika je sredstvo osebne in strankarske promocije

Tako približno bi na tem ali onem forumu v tej ali oni evropski ali ameriški državi nastopil predstavnik današnje slovenske opozicije. In približno tako tudi nastopajo nekateri slovenski politiki v tujini. To, da doma govorijo o »sveti slovenski zemlji«, od katere ne bi smeli tujcem odstopiti niti pedi, nas ne sme motiti. Slovenska zunanja politika je danes in bo v letu 1996 žrtev strankarskih pristranosti, ki se sklicujejo na nacionalne interese le pred domačim občinstvom.

Takšno vedenje nekaterih naših politikov imam za pomembno sestavino naše problematike. S tem pa seveda ni mogoče pojasniti vsega, kar se dogaja z nami po osamosvojitvi. Priznanje Slovenije, ki je bilo logično glede na pozitivno mnenje Badinterjeve arbitražne komisije, je bilo izrečeno skupaj s priznanjem Hrvaške, o kateri Badinter ni imel pozitivnega stališča. Hrvaške, kasneje pa tudi BiH, niso priznali zaradi izpolnjenih pravnih pogojev, ampak v upanju, da bodo na ta način zaustavili vojno. Ker se vojna ni končala, je na tiste, ki so zagovarjali priznanje (Slovenije in Hrvaške) in na njihovo odločitev, padla senca spornosti. Slovenijo spremlja ta senca že dalj časa.

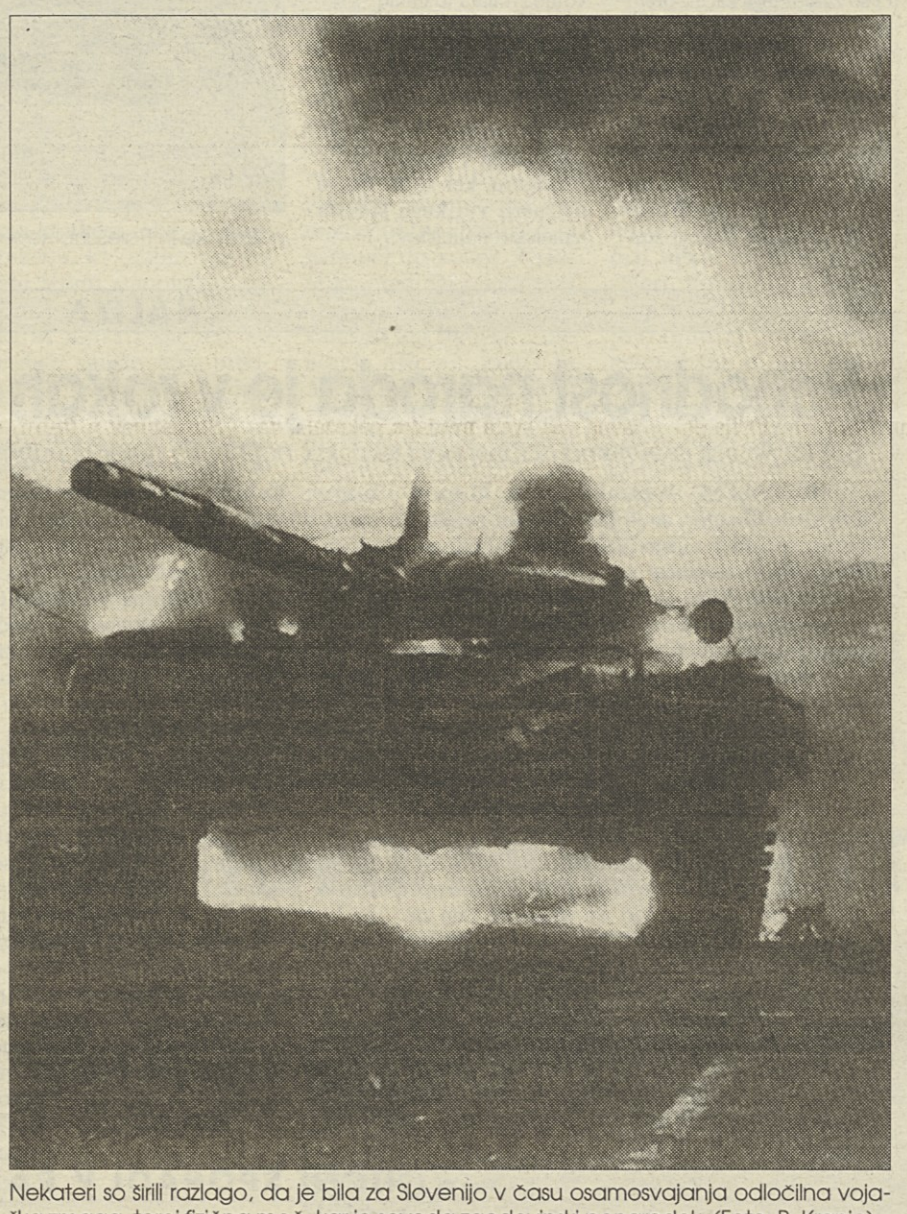

Nekateri so širili razlago, da je bila za Slovenijo v času osamosvajanja odločilna vojaška zmaga, torej fizična moč, kar je seveda zgodovinski ponaredek. (Foto: B. Kranjc)

Da bi lahko uresničili svoje strateške gospodarske, politične in kulturne cilje, se moramo tesneje povezati z drugimi evropskimi državami.

Med intervenirajočimi variablami je potrebno upoštevati predvsem naslednje:

1. v Italiji je bila od leta 1994 pomemben zaviralni faktor za Slovenijo sprememba vladne garniture, ki se je opirala na nacionalistične in konservativne politične sile, predvsem takoj za slovensko mejo;

2. v Evropski uniji so tako rekoč istočasno s priznanjem Slovenije in Hrvaške (Maastricht) nastopili resni notranji problemi, poleg tega pa je, po prvih finančnih in gospodarskih izračunih in po upadanju demokratične evforije nastopila zadržanost glede novih partnerk onstran bivše železne zavese;

3. na Hrvaškem je dalj časa vladalo vojno stanje;

4. Slovenija je v očeh tujcev majhna, nova in neznana, slabo vidna in nepredvidljiva država...

V takšnih okoliščinah bi morala Slovenija razviti izredno natančno in skrbno, korektno in tudi nevsiljivo zunanjo politiko. Delovati bi morala trezno, sistematično, prijazno in po tihem. Toda zunanja politika se je na Slovenskem razvila v sredstvo osebne in strankarske promocije, za katero je potrebno ustvarjati veliko število vidnih in odmevnih dogodkov. Zato je neki zunanji minister pogosto in glasno govoril o tem, kako je »speljal vlak«, kako se je »začelo novo poglavje« itn.

Nekateri politiki in mnogi mediji so zavestno ali nezavestno vse bolj širili razlago, da je bila za Slovenijo v času osamosvajanja odločilna vojaška zmaga, torej fizična moč, kar je seveda zgodovinski ponaredek. Na Slovenskem se je začel krepiti in širiti vtis, da lahko vse, kar želimo, dosežemo s svojimi lastnimi močmi. Dejstvo je, da sami lahko dosežemo le malo, največ pa v komunikaciji z drugimi državami. Slovenski zunanjepolitični faktorji so bili - tudi zaradi pomanjkanja izkušenj z lastno državo - izrazito podcenjeni, tako da je javnost začela dosežke doživljati kot nekaj samoumevnega, težave pa kot nekaj nezaslišanega.

Za slovensko zunanjo politiko so opazna tudi nihanja: po eni strani in v določenih obdobjih smo se opirali predvsem na »lastne sile«, po drugi strani in v drugih časih pričakujemo, da nas bodo vseh težav rešili drugi, npr. Nemci, Američani itn.

Doseči moramo »zunanjepolitično disciplino«

Ocenjujem, da ob morebitni dodatni zaostritvi Slovenija nima nobenih možnosti, da bi medijsko ali diplomatsko »premagala« veliko, bogato in izkušeno Italijo. Ta uživa položaj in sloves ustanovne članice EU, s katero se zaradi ljubezni do Slovenije ne bo zapletel v resen spor nihče. Če sprejmemo tezo, da je naše gospodarsko in drugo življenje odvisno od urejenega položaja nasproti EU, moramo priti do sporazuma tudi z Italijo.

Slovenija je v očeh tujcev majhna, nova in neznana, slabo vidna in nepredvidljiva država.

Tam seveda - podobno kot na Češkem, ko gre za vprašanje Sudetov - nihče ne more računati na to, da bi Slovenija pokleknila pred državo, ki je bila nekoč njen okupator. Samo politični norci bi v razmerah, kakršne so, dopuščali razlago, da smo se Slovenci med II. svetovno vojno skupaj s fašisti bojevali zoper komunizem. Pač pa Italijani (tako kot Nemci v primeru Sudetov) upravičeno računajo, da bi se oboji manifestativno priklonili žrtvam vojnega nasilja, predvsem pa da bi Italija prek zvez s Slovenijo gospodarsko prodirala proti Vzhodu. Veljavne sporazume bi bilo mogoče »nadgraditi« v okviru formule o tesnejšem gospodarskem sodelovanju, npr. o vlaganju v slovenski turizem - lahko celo na Primorskem, npr. v zaledju obalnih mest. Za to pa je treba prilagoditi zakonodajo, morda celo ustavo, čeprav bi bilo treba končno odločitev o tem prepustiti ustavnim pravnikom.

Da bi lahko uresničili svoje strateške gospodarske, politične in kulturne cilje, se moramo tesneje povezati z drugimi evropskimi državami. Da bi pri tem uspeli, se moramo ustrezno organizirati in doseči razmere, ki bi jih lahko imenovali »zunanjepolitično disciplino«, kar že spet pomeni, da se moramo notranje politično ustrezno uskladiti in urediti. Prepričan sem, da tiste stranke, ki nočejo sodelovati pri dogovarjanju o **enoglasnem** nastopanju v zunanji politiki, nimajo dobrih političnih možnosti za volilni uspeh. O teh vprašanjih bi morali več razpravljati v javnosti, ki jo bo sploh potrebno - z ustreznimi dokazi in izračuni - prepričati, da je naše približevanje Evropski uniji in naše sodelovanje s sosednjimi državami koristno in da prinaša dobiček.

Slovenija nima nobenih možnosti, da bi medijsko ali diplomatsko »premagala« veliko, bogato in izkušeno Italijo.

Strinjam se s tistimi, ki menijo, da mnogi v tujini niso pričakovali, da se bo Slovenija zares in povsem osamosvojila. Nekateri so računali s tem, da se bomo na tak ali drugačen način povezali s to ali ono tujo državo; nakar bi bilo mogoče izterjati »zahvalo« za podpore in usluge, ki jih je Slovenija uživala v času osamosvajanja s strani nekaterih dežel, držav ali organizacij. Suverenosti pa ni mogoče kazati samo na tak način, da dvigamo alarm zaradi opek in pedi zemlje, ampak z drugimi, bolj občutljivimi orodji in postopki. Ti izzivi so dobra priložnost za ofenzivno, ne le defenzivno zunanjepolitično nastopanje. Evropo in sosedne države moramo videti tudi kot področje uresničevanja svojih nacionalnih interesov - na enak način, kot to vidijo tiste države, ki so že članice. Gre za dokazovanje in uveljavljanje naših podjetniških, državljanskih, kulturnih in drugih interesov v Evropi. Zahteve po večjem številu predstavništev, po novih svetilnikih slovenske kulturne in vsakršne vitalnosti v tujih deželah (npr. predlog, da bi sodelovali pri ustanavljanju srednjeevropskih kulturnih centrov v EU in še dlje) se mi zdijo upravičene in koristne naložbe.

Naslov in mednaslova so redakcijski

[1] *S posvetilom želim spomniti na znameniti »dvojni« govor bivšega ruskega zunanjega ministra Andreja Kozirjeva 14. decembra 1992 v Stockholmu. Minister je najprej prebral skrajno agresivno, v starem sovjetskem imperialističnem slogu napisano diskusijo; po splošnem začudenju in preplahu pa je pojasnil svoj namen z naslednjimi besedami: »...niti Jelcin niti jaz se ne bova nikoli strinjala s tem, kar sem prebral v svojem prejšnjem govoru. Rad bi se zahvalil vam in vsem navzočim za možnost uporabe takšnega govorniškega sredstva, toda to sem storil z nadvse resnim premislekom, da bi vas seznanil z globino nevarnosti, ki grozi naši poti v pokomunistično Evropo. Tekst, ki sem ga prej prebral, je precej natančen povzetek zahtev najbolj ekstremnih opozicijskih elementov v Rusiji.«*

Nedeljske teme

MEDNARODNA POLITIKA SLOVENIJE

Po bližnjici v Evropo

BOJAN BREZIGAR

Svet slovenskega ministra za zunanje zadeve, ki se je preteklo sredo v ljubljanskem Cankarjevem domu sestal na prvi javni seji, je odprl novo obdobje slovenske zunanje politike. Pravzaprav gre predvsem za novo razumevanje prioritet, ki jih ima Slovenija v svojih odnosih s sosedi in v odnosih z Evropo, pri čemer je za nas še posebej važno, kakšna vloga je pri teh odnosih odmerjena slovenski manjšini v Italiji.

Kateri so zunanjepolitični problemi Slovenije? V intervjuju za slovensko televizijo je Zmago Jelinčič, »enfant terrible« slovenskega parlamenta in eden najodločnejših kritikov slovenske zunanje politike, navedel tri probleme: vstopanje v Evropo, odnose z Italijo in odnose s Hrvaško. Lojze Peterle, bivši zunanji minister, je v utemeljitvi zahteve po izredni seji državnega zbora o zunanji politiki televizijski novinarki omenil samo eno vprašanje, to je odnose z Italijo.

Svet zunanjega ministra pa je v sredo izpostavil drugačno vizijo slovenske zunanje politike in kot »kategorični imperativ« navedel predvsem vstopanje Slovenije v Evropo. Minister Thaler je namreč z zelo jasnim razmišljanjem opredelil osnovno napako dosedanje slovenske zunanje politike, da je namreč cilju - vstopanju v Evropo - podrejala sredstvo - ureditev odnosov z Italijo. To dejstvo pa je v zadnjem poldrugem letu otežilo notranje in mednarodne odnose.

Notranje odnose je, pravi Thaler, bremenilo dejstvo, da je javnost v konsistentni odločitvi vlade, da predlaga spremembo 68. člena ustave, ki sedaj tujcem onemogoča nakupovanje nepremičnin, videla predvsem sredstvo za ureditev odnosov z Italijo. Skratka, javnost je videla predvsem problem »opek« v slovenski Istri, povsem pa je spregledala, da gre za ukrep, katerega končni cilj je redno članstvo v Evropski uniji, v kateri bo lahko vsakdo kupoval nepremičnine, seveda če jih bo kdo prodajal. Tako je notranjepolitična dialektika padla z ravni umeščanja in vloge Slovenije v Evropi na raven odnosov z Italijo v luči dogodkov polpretekle dobe.

Nekaj podobnega se je dogajalo na zunanjepolitični sceni, kjer so slovensko-italijanski odnosi dejansko zasenčili prizadevanja Slovenije za sklenitev asociacijske pogodbe z Evropsko unijo. Tako je tudi v Bruslju Italija postala referenčna članica za vprašanja odnosov med EU in Slovenijo, kar je seveda povsem izkrivilo pravo raven odnosov.

Thalerjev predlog, da Slovenija zaprosi za redno članstvo v EU, je izbil sodu dno. Ta predlog namreč pomeni, da mora slovensko politično vodstvo vzeti resno v pretres prilagajanje vse slovenske zakonodaje normativom in standardom EU. Teh je ogromno in slovenski državni zbor bo imel kopico dela, če bo hotel izpolniti vse bruseljske zahteve v štirih letih. To pa bo pogoj za resnični vstop v EU, kajti Bruselj ne bo več pristajal na popuste novim članicam; to so v evropskem vrhu že nekajkrat povedali in vse kaže, da bo kar držalo.

Seveda, med vprašanji, ki jih bo morala Slovenija rešiti, je tudi sprememba omenjenega 68. člena ustave. Vendar v tem primeru ne bo šlo več za vprašanje »opek«, ki naj bi jih Slovenija vračala Italiji, ampak za dimenzijo evropskih standardov; pričakovati, da bo razprava o tem manj razburljiva, je upravičeno: sicer pa je že javna seja sveta ministra pokazala, da nihče izmed razpravljalcev (sodelovali so tudi predstavniki vseh večjih opozicijskih strank) ni ugovarjal taki ustavni spremembi. Evropska dimenzija namreč dejansko umešča zadevo v povsem drugačno stvarnost.

Vprašanje je, ali se bo Thalerju ta preskok posrečil. Jastrebi v državnem zboru so na preži in kaže, da ne prežijo samo iz opozicijskih klopi. Vendar pa je predlog, ki ga je zunanji minister oblikoval, dejansko odraz dolgoročne strategije, torej prav tistega, kar so vsi od njega zahtevali. S to strategijo se lahko strinjaš ali pa ne; če pa se z njo ne strinjaš, moraš seveda ponuditi ustrezne alternative. Iz besed razpravljalcev na že omenjeni seji pa je bilo razvidno, da drugih alternativ ni.

Za nas je seveda pomembno, kako se v to strategijo umešča slovenska manjšina v Italiji. Že nekajkrat smo napisali, da dobri slovensko-italijanski odnosi dajejo manjšini boljše razvojne možnosti, medtem ko se slabi odnosi v končni fazi obrnejo proti manjšini. Izhajajoč iz te logike bi morali torej sklepati, da so za Slovence v Italiji odnosi med Slovenijo in Italijo prioriteta, ter zahtevati od Slovenije, da to upošteva.

Vendar smo prav v zadnjih mesecih videli, da je italijanska diplomacija v te odnose vgradila ezulsko problematiko in dejansko tej problematiki podredila vprašanje zaščite slovenske manjšine ter celo manjše probleme, ki bi jih morala Italija reševati, na primer priznanje šole v Beneški Sloveniji ali publicizacijo Glasbene matice. Vse kaže, da po taki poti res ne bomo mnogo iztržili.

Po drugi strani pa mednarodno dokončno umeščena Slovenija lahko prav na vseh ravneh učinkoviteje zastavlja vprašanja, ki nas zadevajo. Tu seveda načenjamo zelo kočljivo vprašanje internacionalizacije zaščite Slovencev v Italiji, o katerem tudi znotraj manjšine ni soglasja; vendar, če želimo stvarno gledati na dogajanja in ob možnih hipotezah njihovega razvoja upoštevati vedno tudi najslabšo - povratek desnice na oblast v Italiji - ne moremo kar tako odpisati niti možnosti internacionalizacije. Ta možnost pa bo uresničljiva samo če Slovenije ne bo bremenilo mednarodno stanje, v katerem bi bila kot neenakopravni partner podrejena drugim državam. V stanju, v kakršnem je Slovenija danes, namreč od nje ne moremo pričakovati, pa tudi zahtevati ne, da bo vprašanje naše manjšine njena glavna prioriteta. Tako je pač, če želimo stvarno ocenjevati dogajanja. Seveda, lahko tudi sanjamo, vendar nas bo v tem primeru stvarnost nekoč prebudila.

Zato je ureditev odnosov med Slovenijo in EU koristna in pomembna tudi za našo manjšino. Da pa ne bo očitkov in zapletov, bi kazalo opozoriti slovenske politike na dve pomembni vprašanji. Prvo zadeva manjšine v Sloveniji: njihov status je že dolgo let primer za reševanje manjšinskih vprašanj na mednarodni ravni, in huda napaka bi bila, ko bi kdorkoli v Ljubljani popuščal pritiskom in pristajal na zmanjševanje zaščitne ravni italijanske in madžarske manjšine. Drugo vprašanje pa zadeva odnos Slovenije do manjšin na mednarodni ravni: slovenska vlada je podpisala okvirno konvencijo Sveta Evrope o narodnih manjšinah, ni pa podpisala evropske listine o zaščiti manjšinskih in deželnih jezikov; državni zbor ni ratificiral ne ene ne druge. Zanimivo pa je, da Slovenija s svojo notranjo ureditvijo izpolnjuje že pogoje obeh listin in zato res ni razlogov, da jih ne bi osvojila. Če želi na mednarodni ravni postavljati zahteve v zvezi s slovensko manjšino v Italiji in v Avstriji, mora Slovenija pristopiti tudi k tema dvema konvencijama. Tudi to je ena tistih neštetih nalog, s katerimi se bo moral državni zbor spoprijeti v prihodnjih mesecih in letih. Ne bi bilo dobro, da bi bila zadnja. ••

ZDRAVKO INZKO, SLOVENEC V SARAJEVU

»Vojna je hudo ranila mesto, ne pa srca in duše ljudi«

Avstrijska zvezna vlada je te dni uradno potrdila, da bo koroški Slovenec dr. Zdravko Inzko prvi avstrijski veleposlanik v Sarajevu in s tem njen najvišji diplomatski predstavnik v novi državi Bosni in Hercegovini. 46-letni diplomat iz Sveč na Koroškem je na svoji dosedanji diplomatski poti zastopal Avstrijo v raznih državah sveta - v nekdanji Jugoslaviji, v Šri Lanki, Mongoliji, v New Yorku in v češki Republiki, kjer je od leta 1990 dalje avstrijski kulturni ataše. Zdravko Inzko je sin znanega predstavnika slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem in dolgoletnega presednika NSKS Valentina Inzka. Poročen je z znano operno pevko Bernardo Fink, Slovenko iz Argentine. Je oče dveh otrok. Z najmlajšim avstrijskim veleposlankokm v Evropi se jepogovarjal naš celovški dopisnik Ivan Lukan.

Gospod Inzko, kako je prišlo do Vašega imenovanja za novega in hkrati prvega veleposlanika Republike Avstrije v Sarajevu oz. v Bosni in Hercegovini?

To mesto je bilo razpisano dolge mesece in se sprva niti nisem potegoval zanj, ker sem v Pragi pripravljal otvoritev avstrijskega kulturnega inštituta, ki sem ga ustanovil in slavnostno odprtje bo letos spomladi ob navzočnosti obeh državnih predsednikov, Thomasa Klestila in Vaclava Havla.

Toda, ko se je 28. avgusta lani zgodil tisti grozen masaker na tržnici v Sarajevu, sem sedel za pisalno mizo in napisal prošnjo na zunanje ministrstvo. V pismu sem ponudil še posebej svoje izkušnje, ker sem bil že dvakrat službeno v bivši Jugoslaviji - najprej kot kulturni ataše v Beogradu, kasneje pa sem v Sandžaku vodil misijo nekdanje OVSE - in avstrijska vlada me je konec novembra s soglasnim sklepom inenovala za avstrijskega veleposlanika za Bosno in Hercegovino v Sarajevu.

Ste takšno odločitev pričakovali in koliko resnih sotekmecev je bilo?

Nočem se bahati, ker gre za resno zadevo. Ampak kar se tiče kvalifikacije in poznavanja mentalitete ljudi, jezika in dejstvo, da sem že službeno bil v nekdanji Jugoslaviji, sem si mislil, da bi moral imeti kar dobre izglede. To kljub dejstvu, dą sem po nekaj tednih izvedel, da se za to mesto poteguje še več kolegov, ki so bili vsi starejši od mene, eden od njih pa je bil celo že vsaj enkrat službeno v bivši Jugoslaviji. O tem, da bom imenovan za veleposlanika v Sarajevu, pa nisem bil popolnoma prepričan.

Odločitev avstrijske vlade pomeni, da ste zdaj najmlajši avstrijski veleposlanik v Evropi.

Da. Mislim, da to ni samo velik izziv, ampak tudi veliko priznanje in zaupanje vame.

Kdaj boste nastopili Vašo novo službo in kakšni so Vaši prvi načrti?

Ko bo objavljen ta pogovor, bom že v Sarajevu. V soboto, 13. januarja, bom šel v Sarajevo preko Dubrovnika oz. Splita in Mostarja, kjer se mi bo pridružil koroški Slovenec, Marjan Srienc, ki dela v Bosni in Hercegovini kot opazovalec za Organizacijo za varnost in sodelovanje v Evropi. Službo bom nastopil v ponedeljek, 15. januarja.

Pred božičem sta za nekaj dni bili v Sarajevu. S kakšnimi vtisi oste se vrnili od Vašega bodočega delovnega mesta?

Vtisov je bilo veliko, toda dva bi posebej izpostavil. Prvič: ko se odpelješ v mesto, vidiš najprej v okolici letališča popolnoma porušene, do zemlje zravnane hiše, močno poškodovane pa so stavbe tudi na nadaljni poti proti centru mesta. Vidiš razbite šipe in nešteto plastičnih folij v stanovanjih, da ljudje sploh lahko v njih živijo. Skratka, mesto je močno ranjeno, požgano, amputirano.

Drugi najmočnejši vtis je bil, kakšni krasni ljudje živijo v tem ranjenem in požganem mestu. Nepopisno je, s kakšno človeško toplino so nas sprejeli - od šoferja do funkcionarjev in raznih predstavnikov verskih skupnosti. In tudi ko smo prišli v mrzlo stanovanje nekega profesorja, v katerem ni bilo kurjave in ne tople vode, smo doživeli prisrčnost ljudi, ki so nam postregli z zadnjim kaj so še imeli.

Če smem povzeti. Prišli smo v porušeno in težko ranjeno mesto, niso pa bila ranjena srca in duša.

In Vaši prvi načrti kot novi in prvi avstrijski veleposlanik v Sarajevu. Predstavljam si, da gre za doslej največji izziv v Vašem že kar živahnem diplomatskem življenju.

Bil sem sicer na že dokaj težkih položajih kot na primer v Šri Lanki tik pred izbruhom državljanske vojne, v Mongoliji, kjer sem med drugim preživel minus 48 stopinj, ali ko sem vodil misijo v Sandžaku leta 1992 in zdaj ustanovil kulturni inšitut v Pragi, ampak to je gotovo največji izziv, najtežja misija dozdaj.

Na administrativnem področju bom moral pripraviti tri poslopja, ki sem jih za božič že videl in ki naj bi bili primerni za novo avstrijsko ambasado oziroma za avstrijske diplomate in uradnike. Vsa tri poslopja so v centru mesta blizu predsedstva.

Težje pa bo ustvariti avstrijsko prisotnost na političnem, gospodarskem in kulturnem področju. To tudi zaradi tega, ker so prav tu pričakovanja izredno visoka.

Kakšno vlogo lahko igra Avstrija pri obnovitvi od večletne državljanske vojne težko ranjene države - seveda če predpostavljam, da bo daytonski mirovoni sporazum izpeljan in uresničen.

Nisem velik občudovalec Bismarcka, ampak menda je Bismark že v 19. stoletju dejal, da edino Avstrija lahko nekaj naredi v Bosni. In dejansko je potem Avstrija Bosno dobila, najprej v smislu uprave, kasneje pa aneksije. Bismarck je vedel, da prav Avstrija najbolj razume to miselnost.

Glede gospodarskega področja pa mislim, da Avstrija tu lahko stori ogromno. V Bosni imamo Avstrijci tradicijo - tam smo uvedli zemljiško knjigo, železnice, zgradili smo eno celo mestno četrt v Sarajevu, ki se imenuje Marijin dvor. Da ne pozabim na avstrijske cestne stražarje v času avstro-ogrske monarhije. Avstrija je torej tu uvedla tehnično kulturo in tehnično civilizacijo.

Druga stvar pa je, da bodo milijarde, ki bodo brez dvoma prišle v Bosno iz Savdske Arabije in drugih arabskih držav, sicer uporabljene za obnovitev države, obnovitev pa bodo realizirala evropska in s tem tudi avstrijska podjetja. Faktor geografske bližine bo pri tem igral celo pomembno vlogo.

Tudi Evropska unija bo v Bosni in Hercegovini investirala milijardne vsote in avstrijska vlada je šele te dni sklenila pomoč za sto milijonov šilingov. Tudi dunajski mestni svet je odobril poseben program za Bosno in Hercegovino, prav tako partnersko (olimpijsko) mesto Innsbruck za Sarajevo. Vem tudi, da bo zelo aktivno pomagal tudi avstrijski Karatis - ne le pri oskrbi prebivalstva, temveč tudi pri restavraciji tega in onega poslopja.

Kaj Avstrijci lahko storijo na področju kulture in politike?

Tudi na kulturnem področju bo Avstrija oziroma bodo avstrijske kulturne ustanove lahko ponujale pomembno pomoč, kajti prepričan sem, da prav kultura lahko premosti sovraštvo.

Politično Avstrija lahko izpolnjuje prav tako pomembno vlogo. Avstrija trenutno in kot izgleda še vsaj nekaj let predstavlja jugovzhodno mejo Evropske unije in prav ta geografični položaj ji nalaga posebno odgovornost, ponuja pa tudi posebne možnosti.

Bodo v bližji prihodnosti obiskali Sarajevo visoki avstrijski politiki, npr. predsednik Klestil, kancler Vranitzky, zunanji minister Schüssel in njegov predhodnik Mock, ki je večkrat izrazil željo po takem obisku?

Povem Vam lahko toliko, da so obiski predvideni.

Še zadnje vprašanje. Kaj pomeni za Vas - kot pripadnika slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem - imenovanje za avstrijskega veleposlanika v Sarajevu odnosno za Bosno in Hercegovino?

Prepričan sem, da je avstrijska vlada natančno preverila vse kandidate in si verjetno mislila, da bom na osnovi svojega backgrounda v Sarajevu lahko opravljal dobro delo, tudi ali posebej, ker poznam mentaliteto ljudi bolje kot morda drugi kandidati. Tudi znanje je jezika je igralo določeno vlogo. Poleg tega pa so Slovenci, če govorimo o bivši Jugoslaviji, že vedno imeli poseben status. Morda so se kregali Srbi in Hrvati, morda drugi; Slovenci so vedno bili nekako izven takšnega dogajanja in so z vsemi dobro izhajali. Tudi v tem smislu vidim odločitev in prepričan sem, da bom lahko kot Slovenec, čeprav iz avstrijske Koroške, z vsemi tremi narodnostmi v Bosni in Hercegovini imel dobre odnose.

Gospod Inzko hvala lepa za pogovor in veliko uspeha kot prvi avstrijski veleposlanik v Sarajevu.

ITALIJA

Po Diniju Dini?

Sojenje proti Silviu Berlusconiju in »afera« Di Pietro sta skoraj popolnoma zasenčila vladno krizo in tudi posvetovanja predsednika republike za njeno rešitev. Na Kvirinalu se je zvrstilo kar šestindvajset delegacij strank, gibanj in parlamentarnih skupin, ki so ponovile v glavnem že dobro znana stališča. Scalfaro bi jim lahko prisluhnil v enem, največ dveh dneh, uporabil pa je več kot teden dni. Predsedniku in veliki večini strank se očitno ni nikamor mudilo.

Po tem dolgočasnem »mimomohodu« na Kvirinalu se človek upravičeno sprašuje, zakaj sploh ta vladna kriza, zakaj vsa ta debata o »velikih reformah« in zakaj ta izguba časa. Ali se ne bi lahko stranke o vsem tem razgovarjale brez te nepotrebne vladne krize?

* * *

Lamberto Dini torej ni prestal novoletne parlamentarne preizkušnje. Prag Palače Chigi je prestopil lanskega 17.januarja po katastrofalni izkušnji Berlusconijeve vlade, ki je vnesla v državo nemir, socialna trenja in napetosti med zakonodajno, izvršilno in sodno oblastjo. Čakala ga je zelo naporna naloga, ki jo je »tehnik« Dini, podobno kot svojčas Carlo Azeglio Ciampi, zelo dobro opravil in to v pogojih velike gospodarske ter politične nestabilnosti. Ne smemo pozabiti, da je imela vlada ob sebi parlament, ki ni bil sposoben oblikovanja večinskih koalicij in v katerem je zdraharstvo v glavnem prevladalo nad ustvarjalnostjo, čeprav je treba senatu in zbornici priznati, da sta vsaj v nekaterih ključnih momentih (finančni zakon in najbrž še kaj) znala najti minimalno složnost.

Predsednik republike je sinoči sklenil drugi krog posvetovanj za novo vlado, v naraščajoči politični nestabilnosti se je njegov poskus v začetku zdel skoraj brezupen, saj smo bili priča klasični »krizi v temi«, iz katere je bilo videti izhod le z volitvami. To pa je bil le najrealnejši izmed treh scenarijev, ki jih je Dini nakazal v zbornici dva dni pred odstopom. Potem so se stvari zasukale drugače.

* * *

Prvi scenarij je bil najbolj enostaven. Scalfaro začne in konča posvetovanja, s katerimi preveri, da ni možnosti za nobeno parlamentarno večino in torej za sestavo nove vlade. Predsednik takoj razpusti parlament in razpiše volitve, ki bi v tem primeru bile že marca ali najkajsneje aprila. Dini ostane v Palači Chigi za izpolnjevanje tekočih zadev, za vodenje evropskega semestra in tudi za izvedbo predčasnih volitev.

Za to možnost se je in se še odkrito zavzema edino Stranka komunistične prenove, ki je mnenja, da je treba enkrat za vselej narediti konec tem političnim igram in institucionalnim alkimijam, ki po njenem le sibijo in hkrati ogrožajo demokracijo. Takojšnje volitve je nekoliko bolj na tihem podpiralo tudi Nacionalno zavezništvo, čeprav si je Gianfranco Fini vsaj navidez zadal kot glavni cilj padec Dinijeve vlade. Zahtevo po takojšnjih volitvah je Fini (a šlo je le za taktično potezo) nekoliko postavil v ozadje, da ne bi prišel v spor s Silviom Berlusconijem, ki volitev noče. V resnici sodi vse to v Finijev načrt za prevlado Nacionalnega zavezništva v Kartelu svoboščin, kar mu bo po tej poti prej ali slej tudi uspelo.

* * *

Drugi scenarij je predvideval volitve junija, da bi tako Italija brez večjih pretresov prestala šestmesečno predsedovanje Evropski uniji. Na krmilu vlade bi ostal Dini, ki bi v teh mesecih položil temelje za nekatere ustavne in institucionalne reforme. To je bilo in je delno še danes stališče Romana Prodija, ki pa je po znanem razvoju dogajanj sedaj precej osibljeno.

To neke vrste premirje med evropskim semestrom je več ali ali manj zagovarjal tudi predsednik republike, ki je prav zaradi tega pred novim letom zavrnil Dinijev odstop. Scalfaro je očitno upal in pričakoval, da bo parlament naposled našel skupen jezik vsaj za evropski semester, kar pa se ni zgodilo. Kvirinal je delal račune brez krčmarja, Scalfaro pa je trdovraten in vztrajen in vedelo se je, da bo naredil vse za ohranitev zakonodaje.

Da je treba rešiti evropski semester je bil trdno prepričan tudi Romano Prodi, Dinijev padec pa mu je v marsičem prekrižal račune. Usmeritev Olje je očitno še pod odločilnim vplivom DSL.

* * *

Ostala je tretja možnost vlade širokih zavezništev in velikih ustavnih reform, ki je danes najbolj realna. Med novoletno poslanico jo je nekajkrat izrecno omenil Scalfaro, o njej je stalno govoril Berlusconi, z reformami si je polnila usta široka paleta politikov, od Maria Segnija do Umberta Bossija. Dejstvo pa je, da si vsakdo te reforme in spremembe zamišlja po svoje, tako da so si nekatere v kričečem nasprotju z drugimi.

Že zdrava pamet narekuje, da se morajo politične sile, v mejah možnosti, potruditi za dialog in za iskanje nekaterih skupnih točk. Stranke pa si morajo enkrat za vselej tudi razjasniti in pojasniti, kaj pravzaprav hočejo in če med »velike reforme« sodita tudi konflikt interesov in Berlusconijev monopol na televizijskem področju, o katerem je naenkrat zavladala tišina.

Nekateri predlagajo tako imenovano predsedniško republiko, drugi »vlado premiera«, tretji federalizem, spet drugi pa odcepitev Severa od Juga. Ali se morda vračamo v čase Bettina Craxija, ki je med prvimi glasno zahteval institucionalne reforme, kaj se je po tem zgodilo pa je vsem dobro znano.

Tretji Dinijev scenarij je bil ambiciozen in se je sprva zdel nerealen, sedaj pa ima možnosti za prodor. Ne vidimo pa, kako bo lahko ta parlament odobril velike reforme, če ni sposoben najti skupnega jezika niti o mnogo manj pomembnih zadevah.

* * *

Zadnje volilne raziskave napovedujejo, da bi tudi predčasne volitve ne prinesle stabilnih parlamentov in stabilnih vlad in da bi torej sedanje razmerje sil med desnico, levico in Severno ligo ostalo v glavnem nespremenjeno. Do nekaterih sprememb bi sicer prišlo, a ne do takih, ki bi radikalno pretresle ter obnovile politično življenje.

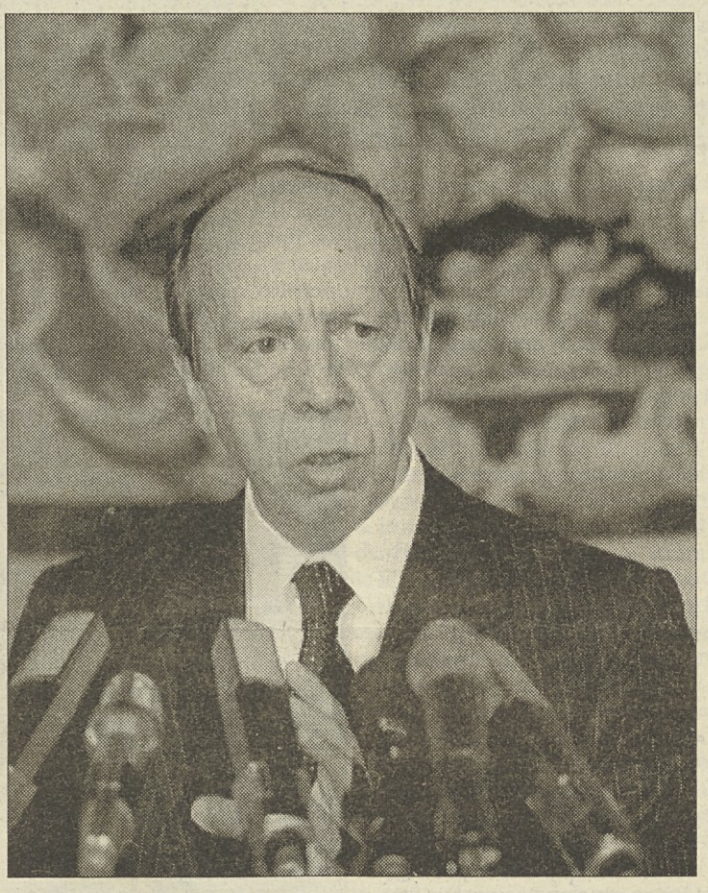

Postavlja se tako znova nujnost spremembe volilne zakonodaje. Sistem izvolitve županov in predsednikov pokrajin se je dobro obnesel ter odprl pot stabilnosti krajevnih uprav. To je lahko dober zgled za parlament, da uvede dvojni volilni krog po francoskem modelu, ki jamči stabilne vlade in istočasno ščiti opozicijo.

A tudi pri tem velja isto, kot za ustavne reforme. Parlament, ki že s težavo životari, ne more odobriti novih volilnih zakonov. Poti gospodove pa so tukaj tukaj neskončne.

* * *

Marsikje smo brali, da je z Dinijevem odstopom zmagal Fini, drugi so mnenja, da je zmagal Bertinotti, spet tretji pa Bossi itd. Vladna kriza, ki je morda že za nami, nima zmagovalcev, kvečjemu le poražence in gotovo ne dela časti vodilnemu političnemu razredu. Nekateri si polnijo usta s tako imenovano drugo republiko, ki je doslej resnici na ljubo prinesla le naraščajočo nestabilnost in nepotrebne napetosti. Po tej poti Italija res tvega politični srednji vek.

Sandor Tence

PRIMORSKI DNEVNIK - PREDNAROČNINE 1996

TUDI LETOS BOMO OBVEŠČALI, INTERVJUVALI, POROČALI, FOTOGRAFIRALI, TISKALI IN PRINAŠALI PRIMORSKI DNEVNIK K VAM DOMOV

ZATO VAS TUDI LETOS VABIMO, DA OBNOVITE NAROČNINO

Moj dnevnik.

Primorski dnevnik

Vsem naročnikom Primorskega dnevnika za leto 1996 nudimo vrsto ugodnosti:

- Vsako jutro vas pred vrati čakajo sveže novice iz sveta in bližnje okolice
- Brezplačno vam bomo objavljali male oglase in čestitke
- Za novoporočence v letu 1996 bo naročnina brezplačna
- *Do 31. januarja 1996 ostane prednaročnina nespremenjena* (TUDI LETOS 300.000 lir)

KAKO PLAČATE:

- *prednaročnino lahko plačate na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici*
- *pri vseh slovenskih bančnih zavodih v FJK*
- *na Goriškem in po vaseh na Tržaškem pri raznašalcih Primorskega dnevnika*

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

ADRIJAN SEMEN:

Delali bomo tisto, kar znamo, in to na najboljši možen način

»Če sem sprejel to funkcijo, sem to storil zato, ker verjamem v banko, v njene možnosti, v njeno prihodnost in torej tudi v izhod iz težav, v katerih se trenutno nahaja. Moje imenovanje je izraz kompaktnosti 56 odstotkov slovenskih lastnikov, delni3čarjev Tržaške kreditne banke, ki so mi izkazali svoje zaupanje v posebno občutljivem obdobju. Ne bom jih razočaral.«

Tako je stekel pogovor z Adrijanom Semnom (na posnetku - foto Križmančič/KROMA), novim generalnim direktorjem Tržaške kreditne banke, ki ga marsikdo pozna ne samo kot izkušenega bančnega tehnika in menedžerja, ampak tudi kot velikega ljubitelja glasbe, o čemer govori tudi njegova predsedniška zadolžitev pri Glasbeni matici. Priti na sam izvršni vrh denarnega zavoda prav v trenutku, ko preživlja najtežje obdobje svoje skoraj 40-letne zgodovine, je najbrž bolj problem kot čast, zato ne bi bilo nič nenavadnega, če bi se bil ponujenemu mestu s takim ali drugačnim izgovorom izognil. Toda Semen očitno ni iz takega testa, v nasprotju s tistim, kar o njem - tudi zaradi njegove blage, uravnovešene narave - sklepajo tisti, ki ga poznajo le od daleč. Nekdo, ki je vso svojo poklicno pot opravil v banki, si - po njegovem ravnanju sodeč - ne more dovoliti, da bi ji obrnil hrbet prav tedaj, ko ga najbolj potrebuje. Adrijan Semen tega ni storil, tako kot se ni izognil naši novinarski radovednosti, ki je sicer v kočljivih trenutkih po pravilu nezaželena.

Kako se počutite, s kakšnimi občutki ste sprejeli to zahtevno zadolžitev?

Počutim se kar dobro. Prevzem tako odgovorne naloge me ne plaši, čeprav si ne skrivam in tudi drugim ne prikrivam težav, ki jih bomo morali premostiti, da ohranimo banki njene tradicionalne značilnosti, v prvi vrsti v funkciji potreb in razvoja slovenske narodne manjšine, zaradi katerih je banka pravzaprav nastala pred skoraj 40 leti.

Trenutek za prevzem te odgovorne funkcije ni bil najugodnejši...

Za njen prevzem sem se odločil predvsem sam, in to zavestno in premišljeno, kajti trdno verjamem v izboljšanje položaja, predvsem pa sem prepričan, da današnja situacija banke v resnici ni tako težka, kakor nam jo nekateri pripisujejo.

V nasprotnem primeru najbrž zadolžitve ne bi sprejeli?

Povedal sem, da verjamem v TKB in moj namen in vloga je, da naredim vse, kar je v moji moči in v tesnem sodelovanju s svojimi sodelavci, za utrditev banke in za ovrednotenje njene vloge.

Pomeni, da verjamete, da banka lahko prebrodi težave, v katere je zašla?

Banka bo zanesljivo prebrodila sedanje težave, tudi ker te izvirajo iz nekaterih strogo omejnih predmetov, za katere je značilno predvsem to, da so zelo nenavadni v normalnem poslovanju katerekoli banke. So izraz neke posebne konjunkture, ki ima kakor vsaka posebnost strogo določene okvire in meje.

Vam bo strnjenost slovenskih delničarjev, ki ste jo podčrtali, pomagala pri delu?

Slovenski delničarji imajo trenutno 56 odstotkov delniške glavnice, vendar so zdaj kompaktni kot nikoli prej in odločeni, da se ta sicer skromna večina uveljavi v vseh pogledih, ki zadevajo delovanje in prihodnost banke.

Rekli ste, da je eden najtežjih problemov, s katerim se ta trenutek sooča banka in o katerem smo precej brali tudi v tisku, problem z ladjedelnico Cantieri Trieste. To je hkrati zelo anomalen primer v italijanski bančni praksi.

Da, okrog tega imena je bilo veliko rečeno in napisano. Družba je bila naš komitent že več kot deset let. Ladjedelnica Cantieri Trieste je zašla v velike težave zaradi skrajno neugodne konjunkture v ladjedelniškem sektorju in prav zaradi tega ji je lani naša banka preklicala svojčas odobrene kredite in zahtevala povračilo izpostave. Dolžnik, ki ima poleg slabih gospodarskih in finančnih pokazateljev še dodatno neurejeno družabniško razmerje - ima namreč dva popolnoma nasprotujoča si upravna sveta - je reagiral na naše odločitve tako, da je vložil tožbo proti nam z zahtevo po plačilu odškodnine za škodo, ki naj bi jo bil on utrpel zaradi nepripravljenosti naše banke, da ga še naprej finansira. Povrhu pa še trdi, da je banka s svojim poseganjem vplivala na vodenje družbe in bi torej morala za to odgovarjati.

Kakor lahko bralec razume, gre za popolnoma neosnovane trditve, brez vsakršne dokumentarne in pravne podlage. Očitno gre samo za poskus zavlačevanja pri vračanju dolga. Zadeve si ne morem drugače razlagati, ker je v nasprotju z vsako logiko veljavnega pravnega sistema in pravil sodobnega bančnega poslovanja. Če bi sodišče dolžnikovo tezo sprejelo, bi to postavilo na glavo celoten bančni sistem, pa ne samo v Italiji. To bi namreč pomenilo, da se lahko dolžnik kar čez noč spremeni v upnika: dolžnik, ki je pri banki najel kredit, toži banko in od nje zahteva odškodnino z utemeljitvijo, da mu je banka svojčas dala kredit, ki mu ga je potem preklicala.

Po tem bi sklepali, da je lahko podeljevanje kreditov kaznivo dejanje...

Tako nekako. No, nekatera sredstva množičnega obveščanja so posvetila tej zadevi veliko pozornost prav zaradi njene neobičajnosti in paradoksnosti. Gospodar, ki ugrizne psa je namreč zelo zanimiva novica. To se je izkazalo tudi v tem primeru. Mi se čutimo precej zavarovane in menimo, da se bo vsa zadeva za banko ugodno rešila.

Zdaj so razmere takšne kot so, vendar ste sami rekli, da odnos s skupino, ki je takrat stala za ladjedelnico Cantieri Trieste, ni nov, da je precej dolg, iz česar lahko sklepamo, da je zaupanje v to skupino trajalo precej časa. Zadolžitev pa je med tem rasla...

To je res. Dejstvo je, da se je tako imenovani holding (z imenom Cifra, op.ur.), ki je imel več aktivnih podjetij in na čelu katerega so bili dobro poznani in visoko kvalificirani strokovnjaki, zaradi neugodne konjunkture in morda tudi špekulacij, ki jih je naredil v Italiji, znašel v velikih težavah in ni bil več sposoben vračati kreditov oziroma poravnavati sprejetih obvez ob določenih zapadlostih. Morda je res, da so si ti ljudje pridobili nezasluženo zaupanje v Tržaški kreditni banki, vendar moram poudariti, da je lep del teh kreditov zavarovan z jamstvi, tudi hipotekarnimi, ki so že v fazi realizacije. Poleg tega pa pričakujemo, da se bodo tudi na osnovi stečajnega postopka razčistili kontradiktorni vidiki lastništva in upravljanja družbe Cantieri Trieste.

Vrniva se torej k rednemu poslovanju banke v lanskem poslovnem letu. Govorice so vse prej kot dobrohotne...

Ti predmeti, te situacije so le v manjši meri vplivale na redno poslovanje Tržaške kreditne banke, ki se razvija neokrnjeno in nadvse zadovoljivo. Kar zadeva bilanco oziroma prve podatke o bilanci za leto 1995, lahko rečem, da se upravni svet banke nagiba k temu, da nameni večji znesek v rezervne sklade, da si tako ustvari potrebno rezervo za morebitno škodo, ki bi lahko nastala z zaključitvijo zadev, o katerih sva se pogovarjala.

Če prav razumem, bo banka veliko žrtvovala za to, da čim več odrine v rezervne sklade. Kakšen bilančni rezultat lahko torej pričakujemo?

Bilančni rezultat za leto 1995 bo gotovo negativen, čeprav je prihodek poslovnega leta dober, višji od tistega iz leta 1994. Upravni svet pa kot rečeno želi prav z oblikovanjem ustrezno visokega rezervnega sklada okrepiti strukturo premoženja in rezerv banke, tako da bomo lahko kljubovali tudi morebitnim negativnim posledicam, ki bi jih povzročile terjatvene izpostave banke.

Kateri so ostali najznačilnejši podatki iz lanske bilance?

Najbolj razveseljiv je podatek, da so zbrana sredstva od prebivalstva dosegla skoraj enako raven kot leta 1994, torej več kot 600 milijard lir, kar je nedvomno velik uspeh, če upoštevamo težko leto, ki je za nami. Posebej spodbudno je tudi dodatno povečanje plačilnega prometa s tujino, ki smo ga dosegli v letu 1995.

Ali to pomeni, da se zaupanje varčevalcev, družin in podjetij kljub nekoliko omajani podobi banke ni zmanjšalo?

Seveda! Ta dokaz zaupanja pa nam nalaga tudi dodatne odgovornosti. Banka ima po moji oceni še veliko možnosti za razvoj na tem področju in jih bomo v letu 1996 tudi skušali realizirati z uvedbo cele vrste inovativnih finančnih proizvodov, ki jih bomo skupaj z našim partnerjem, Banca Popolare di Brescia, predstavili klienteli in potencialnim klientom.

Se poslovna usmerjenost banke, način njenega dela in tudi strateška usmeritev z novim operativnim vodstvom ne bo spremenila?

Moje imenovanje predstavlja tudi jamstvo za kontinuiteto v poslovni strategiji banke, želim pa poudariti, da bo TKB ohranila svoje osnovne značilnosti in da si bom prizadeval, da še bolj razvije in utrdi svojo vlogo v okviru manjšine in v širšem prostoru tržaške pokrajine in dežele Furlanije - Julijske krajine, kjer je neposredno prisotna. To je območje, ki ga najbolje poznamo in ki nam je doslej dalo največ zadoščenja.

Kar pa zadeva poslovanje s tujino, bomo še povečali svojo udeležbo v razvoju plačilnega prometa in medbančnih odnosov s sosednjimi območji in državami, torej predvsem v tistem delu mednarodne trgovine, ki neposredno gravitira na Trst in prek njega na Italijo.

Je TKB po razpadu Jugoslavije izgubila prednosti, ki jih je imela v plačilnem prometu s njenim območjem?

Zanesljivo ne. Mislim, da je vredno poudariti, da je TKB te prednosti krepko ohranila. Če pogledamo statistične podatke pristojne službe pri italijanski centralni banki, bomo za leto 1993, 1994 in za prvo polletje lanskega leta ugotovili, da je naša banka med vsemi italijanskimi bankami prva po plačilnem prometu s Hrvaško, medtem ko v prometu s Slovenijo niha med prvim in drugim mestom. Za ostale države, ki so nastale na ozemlju nekdanje Jugoslavije pa velja, da smo bili v teh letih aktivni v prometu z Makedonijo, nadejamo pa se, da bomo v kratkem ponovno vzpostavili odnose z območjem nove Jugoslavije in seveda Bosne in Hercegovine, takoj ko nam bodo tamkajšnje razmere to omogočile.

Od 1. julija 1995 ima TKB delniškega partnerja, ki ga prej ni imela. Kakšen je prvi, polletni obračun sodelovanja z zavodom Banca Popolare di Brescia? Kako se razumete?

Banca Popolare di Brescia izraža svojo udeležbo v delniški glavnici naše banke (44,29 odstotka) s prisotnostjo dveh svojih članov v upravnem svetu TKB (to sta gospoda Bruno Sonzogni in Mario Gnesi), z enim članom v nadzornem odboru (g. Melli) in z enim članom v vrstah vodilnega osebja banke (Mario Gnesi, ki je od 1. julija 1995 tudi uradno uslužbenec TKB). Pri tem se mi zdi pomembno podčrtati pomen prisotnosti g. Sonzognija, generalnega direktorja zavoda Banca Popolare di Brescia, v upravnem svetu TKB (postal je njegov podpredsednik), kar dokazuje veliko pozornost, ki jo ta mogočna lombardska banka posveča svoji udeležbi v TKB.

Odnosi s kolegi iz Brescie so kar dobri, čeprav mi nismo bili vajeni imeti druge ljudi v banki. Nadejamo se, da od njih pridobimo dodatno strokovno znanje, nove pristope v bančni tehniki in poslovanju, povrhu pa tudi malo tiste njihove lombardske poslovne agresivnosti, ki je morda potrebna tudi na našem tržišču. Upam in računam, da bodo ti odnosi, tudi na osebni ravni, ostali dobri in korektni ob popolnem vzajemnem spoštovanju.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Slovenski delničarji so v 10 letih vložili v banko 50 milijard lir

Tržaška kreditna banka je začela poslovati v prostorih v Ulici Fabio Filzi 12. oktobra 1959. V poročilu o poslovnem letu 1960, ki je bilo prvo leto rednega poslovanja, so takratni upravitelji zapisali, da »naš zavod nasledi podobne ustanove iz preteklosti, ki so žal nehale delovati.« Idealna vez torej s tisto preteklostjo, ko je bil Trst največje slovensko mesto, kjer je slovenski in hrvaški bančni kapital dosegal skoraj polovično višino kapitala vseh tržaških bank.

Dolgo tradicijo denarnih in bančnih poslov hranilnic in posojilnic ter večjih denarnih zavodov, med katerimi je bila posebno pomembna Jadranska banka, je prekinil in uničil fašistični režim, zato je slovenska manjšina v Italiji po drugi svetovni vojni upravičeno zahtevala, naj ji italijanske oblasti vsaj deloma vrnejo, kar ji je bilo s silo odvzeto. Z dogovorom ob robu Londonskega sporazuma med Jugoslavijo in Italijo so italjanske oblasti obljubile, da bodo dovolile ustanovitev slovenske banke v Trstu. In tako so bili Jožef Puhalj, Janez Panjek, dr. Angel Kukanja, dr. Frane Tončič, dr. Stanko Oblak in Vojko Ferluga leta 1957 člani pobudniki in ustanovitelji Tržaške kreditne banke, ki je začela redno poslovati v oktobru leta 1959.

Banka je od samega začetka delovala v izredno težkih razmerah. Takratne jugoslovanske oblasti, ki so politično podprle zamisel o ustanovitvi slovenske banke v Trstu, so italijansko vlado med pogajanji za Londonski memorandum prisilile k obvezi, da bo izdala dovoljenje za ustanovitev Tržaške kreditne banke. Vprašanje ustanovitve banke in z njim povezana italijanska obveza do zaveznikov je bila ena od zanjih točk sporazuma. O tem obstaja obsežna dokumentacija, ki jo je zgodovinar Diego De Castro, eden od članov italijanske delegacije na pogajanjih, zbral v knjigi »La questione di Trieste«.

Zgodovino banke v 36 letih delovanja lahko strnemo v naslednjih nekaj točk:

Prva leta poslovanja so bila zelo težka, kar izhaja iz poročil takratnih upraviteljev in tudi iz spominov, saj so bile ob otvoritvi prostorov banke manifestacije desničarjev, glavni italijanski dnevnik je opozarjal na nevarnost zaradi prisotnosti slovenske banke in slovenskega kapitala v Trstu. Z leti so se stvari seveda spremenile, toda vse to je vplivalo na razvoj v prvih letih poslovanja.

Šele leto 1976 je bilo za banko prvo leto dejavnosti s polnim pooblastilom za blagovni in devizni promet. Poslovanje na področju operacij s tujino je pozitivno vplivalo in občutno razživelo tudi ostale operativne sektorje. O dejanskem razvoju banke lahko govorimo šele od tistega trenutka naprej. V zadnjih letih je banka na tem področju izredno napredovala. Po zadnjih razpoložljivih podatkih o prometu bank s tujino za leto 1994 je bila na tretjem mestu v tržaški pokrajini, kjer ena petina prometa odpade na TKB, po podatkih za drugo polletje 1994 pa celo na prvem mestu v pokrajini. V deželi Furlaniji - Julijski krajini je bila TKB na sedmem mestus 5, 5-odstotnim deležem, na državni lestvici pa na 85. mestu. Treba pa je upoštevati, da je v Italiji kar 1.001 banka in da klientela TKB posluje z državami srednje in vzhodne Evrope, ki sicer niso med glavnimi zunanjetrgovinskimi partnerji Italije.

Glede poslovalnic banke na ozemlju je treba povedati, da je banka kljub številnim prošnjam, ki so bile naslovljene na pristojne organe, lahko odprla svojo prvo agencijo šele leta 1983, torej 26 let po ustanovitvi. Danes ima banka poleg sedeža še tri poslovalnice v tržaški pokrajini in podružnico v Čedadu, v videmski pokrajini. Za letos v banki pričakujejo, da bodo lahko odprli še eno okence na območju tržaške občine, v predmestju, kjer živi veliko Slovencev, kar je za TKB izredno pomembno, saj lahko banka v takem okolju dosega boljše rezultate, vzpostavi stike s prebivalstvom, s športnimi in kulturnimi društvi, s šolo, skratka z vsem okoljem, ki gravitira na določeno območje.

Razvoj banke v zadnjih letih je razviden tudi iz števila zaposlenih. Leta 1980 jih je bilo 38, leta 1985 je število zaposlenih poraslo na 75, leta 1991 jih je bilo 137, medtem ko je danes v banki 200 zaposlenih oseb slovenske narodnosti.

Vzporedno z rastjo banke so se večala tudi sredstva, ki so jih delničarji namenjali za povišanje njene delniške glavnice. V prvih letih poslovanja banke je vplačana glavnica znašala 180 milijonov lir, leta 1965 je dosegla 300 milijonov lir. Leta 1983 je izredni občni zbor sklenil povišanje glavnice od 600 milijonov lir na 2, 4 milijarde lir, kar so delničarji v celoti vplačali. Leta 1987 je bila glavnica povišana na 10 milijard dlir, leta 1990 na 25 milijard, leta 1992 na 35 milijard lir, leta 1994 pa je prišla na 50 milijard lir. Slovenski delničarji, pripadniki slovenske narodne skupnosti v Italiji, so torej v obdobju desetih let vložili v banko 50 milijard lir.

Kot znano, je Banca Popolare di Brescia do 30. junija 1995 v celoti vplačala povišanje glavnice od 50 na 90 milijard lir in tako postala delničar Tržaške kreditne banke z glavnim deležem 44, 44 odstotka. S tem si je zagotovila tudi zastopanost v upravnih organih in v vodstvu banke.

Je pri vaših kolegih iz Brescie kaj nejevolje zaradi problemov, ki so nastali v TKB? Se ne kesajo, da so prišli sem?

Ni nobene nejevolje, ampak konkreten, odločen pristop k reševanju teh problemov. Reči moram, da nam oni s svojimi izkušnjami, ki so gotovo večje od naših, v določenih trenutkih tudi pomagajo bolje »prebaviti« nekatere aspekte naših slabih pozicij, kajti prav zaradi večje izkušenosti pogosto prej kot mi sami vidijo, katere so konkretne možnosti izhoda iz teh zapletenih situacij.

Tudi oni, tako kot vsi mi, verjamejo v potencialnost naše banke in v njene razvojne možnosti.

Prvi obračun sodelovanja z Brescio je torej pozitiven.

Nedvomno. Vendar mislim, da bo prihodnost tega sodelovanja odvisna predvsem od nas samih, od naše samozavesti, od našega dela in odločenosti, da ohranimo tiste značilnosti, predvsem narodnostne, ki jih je banka imela vse od svoje ustanovitve.

Matična država vam pri prizadevanju, da bi banka ohranila trdno slovensko večino, res ni pomagala. Poznamo zgodbo z LHB, poskus se pač ni posrečil. Kako ocenjujete zdaj, ko je formalni rok za njen vstop med delničarje TKB zapadel, to neizkoriščeno priložnost?

Zaradi znanih dogodkov iz leta 1994 (tu mislim na inšpekcijo Banke Italije) smo bili »prisiljeni« iti v dodatno zvišanje glavnice in v zavezništvo z italijanskim partnerjem. Naš cilj je bil doseči, da bi bila udeležba italijanskega partnerja čim bolj skromna, zato da se ne bi spremenil značaj banke, predvsem v narodnostnem pogledu seveda. Ne smemo namreč pozabiti, da je bila TKB v vseh svojih 36 letih delovanja vodilna banka med slovenskimi denarnimi zavodi v Italiji in da jo je naša javnost kot tako percepirala, upoštevala in cenila. Zato smo si v preliminarnih pogajanjih uspeli zagotoviti dve časovno različno razporejeni opcijski pravici, ki bi dali možnost vstopa v delniško glavnico TKB tudi drugim subjektom, tako da bi partnerju iz Brescie prepustili samo 25 odstotkov glavnice. Naša prvotna želja je zato bila, da bi se v glavnico vključila tudi banka LHB iz Frankfurta, ki je v večinski lasti Ljubljanske banke in ki že vrsto let uspešno posluje v Nemčiji. Hoteli smo povezati območje Bavarske, kjer deluje LHB, z Lombardijo in prek Trsta s Slovenijo in tako zagotoviti slovensko prisotnost v tem zelo zanimivem in kompaktno proizvodno-gospodarsko razvitem območju.

Do tega ni prišlo iz razlogov, ki jih nima smisla ponavljati, saj so bili v medijih že mnogokrat obravnavani. Na žalost pa moram dodati, da je tudi druga možnost, »rezervna«, ki je bila predvidena za primer, če bi prva propadla, namreč da bi stari delničarji do 29. decembra 1995 odkupili od Brescie 19, 44 odstotka (to je delež, ki je bil rezerviran za LHB) glavnice, ostala skoraj neizkoriščena.

Zakaj delničarji te možnosti niso izkoristili?

Stari delničarji so se te možnosti poslužili le delno. Razlogov je več, predvsem pa zato, ker so bili že izčrpani zaradi povišanj kapitala, ki so se zvrstila v prejšnjih letih, pa tudi cena delnic je bila nevabljivo visoka. Tik pred zapadom opcije pa se je v medijih ponovno pojavil članek o novih strateških posegih iz Slovenije, ki je delničarje presenetil in jih tudi zbegal.

Ta opcija je bila torej le delno izkoriščena, napovedane intervencije iz Slovenije pa ni bilo. O vzrokih najbrž nima nobenega smisla razglabljati, upoštevati moramo le dejstva. In dejstvo je, da je Banca Popolare di Brescia danes 44-odstotni delničar TKB, vsi ostali slovenski delničarji pa imamo 56 odstotkov glavnice. Zelo pomembno bo, da v prihodnje slovenski delničarji to svojo sicer skromno večino ohranijo, o izgubljenih šansah pa nima več smisla govoriti.

Ali je možnost, da bi prišel v TKB kapital iz Slovenije, dokončno pokopana?

Poglejte, mi smo imeli na voljo dva roka in dve opciji, ki sta bili dogovorjeni. Nobena se ni realizirala v pričakovanih okvirih, zato sta ti možnosti propadli. Za naprej seveda ne moremo izključiti ne interesa kot niti možnosti za odkup delnic. Vendar: če je bilo to prej regulamentirano po opcijski pravici, ki je bila v določenem trenutku avtomatična, bo seveda zdaj odkup delnic odvisen od tega, ali se bo našel prodajalec. Če bo Banca Popolare di Brescia delnice ponudila v prodajo, jih bo mogoče kupiti, seveda po ceni, ki jo bo sama določila. V nasprotnem primeru to ne bo mogoče.

V italijanskem bančnem svetu prihaja do velikih koncentracij in zdaj je na dlani, da je ta proces zajel tudi Trst z vstopom bančnega holdinga Unicredito iz Veneta v tržaško banko CRT-Banca. V kakšnem položaju je glede na ta proces TKB?

Mislim, da je naša banka v veliko boljšem položaju, kajti grupacija Bipop ni tako velika kot Unicredito, kar pomeni, da bomo v okviru te grupacije in njenih dejavnosti mi še vedno uspevali ohraniti določeno samostojnost, predvsem na ravni odločanja v Trstu in torej v sozvočju s potrebami tistega območja, na katerem smo aktivni. Poleg tržaške CRT-Bance se v Unicredito vključujejo tudi druge banke iz naše dežele, predvsem videmska hranilnica CRUP in po nekaterih vesteh tudi goriška hranilnica CRGO.

Kakšni so obeti za letošnje leto, kako začenjate poslovno leto 1996?

Začenjamo ga z zaupanjem v nadaljnji razvoj banke in v ovrednotenje njene vloge na območju, kjer neposredno deluje. V letošnjem prvem polletju bomo preselili dejavnost banke v nov sedež v bližini Oberdanovega trga, v programu pa imamo tudi odprtje novih poslovalnic, po vsej verjetnosti dveh, na ožjem območju tržaške pokrajine. S tem hočemo izraziti svojo željo po utrditvi banke v domačem kraju, da se čim bolj približamo komitentom in da realiziramo tiste smotre naše poslovne politike, ki so vezani na prostor, v katerem smo neposredno prisotni, in na ljudi, ki v tem prostoru prebivajo in ustvarjajo.

Druge pomembne novosti za letošnje poslovno leto zadevajo dodatno obogatitev naše ponudbe, saj skupaj s partnerjem pripravljamo celo vrsto inovativnih finančnih proizvodov. Pri tem naj spomnim, da smo s 1. januarjem aktivirali naše kreditne oziroma bankomat kartice za plačevanje cestnine na avtocestah (fastpay), in to brez dodatnih stroškov. Podobnih in še zanimivejših pobud bo letos veliko, mi pa pričakujemo, da se jih bo naša zvesta klientela poslužila in nam tako potrdila svoje zaupanje.

Sedeža torej ne boste prodali, kot se je šušljalo...

Banka se bo preselila v nove prostore v kratkem času, in kakor lahko bralci sami vidijo, je stavba na Trgu Dalmazia res v končni fazi obnovitve. Usposobitev stavbe za potrebe banke bo seveda veliko zadoščenje; velik rezultat za vso našo skupnost.

Iz vaših besed sklepam, da TKB novega leta ne začenja z malodušjem. Nasprotno, občutek imam, da ga začenja z zaupanjem vase in v prebroditev težav.

Odločno verjamemo v razvoj našega poslovanja. Prepričani smo v velik potencial, ki ga ima naša banka za klientelo, ne samo slovensko, ampak tudi italijansko na območju, kjer delujemo. Veliko polagamo na specializacijo naše ponudbe v sodelovanju s tujino, ki jo bomo zdaj popestrili z večjo angažiranostjo na domačem tržišču, kjer hočemo ponovno postati eden od pomembnejših finančnih dejavnikov, predvsem v funkciji potreb članov in gospodarstva slovenske manjšine kakor tudi širšega okolja dežele Furlanije-Julijske krajine.

Delali bomo to, kar znamo in to bomo skušali narediti čim boljše.

Pogovor zapisala
Vlasta Bernard

VSAKA VAS IMA SVOJ GLAS

OB IZIDU NAREČNEGA SLOVARJA SV. ANTONA PRI KOPRU

Raziskovalci ljudskega izpolnjujejo neprecenljivo

Pred sabo imam knjigo, ki je še topla od poroda in diši po tiskarni. Obračam jo in prelistujem, se ustavim ob tem ali onem izrazu in rečenici, iz katere veje svež zrak vasi in obdaja pozornost z ljudsko modrostjo, igrivostjo, pristnostjo. Prinesel mi jo je naravnost od Viniciota njen avtor Dušan Jakomin, potem ko sva se dopoldne dolgo razgovarjala o njej in o vsem, kar spada zraven. Ko sem ga zaprosil še za posvetilo, je brez obotavljanja napisal »Žjensu v spomin Dušan Jakomin«. Te besede nisem še slišal in verjetno jo malokdo pozna, pa mi je obrazložil, da žjenso pomeni v istrskem narečju soimenjak, kar velja samo za moške. Tudi posvetilo je torej v stilu in duhu knjige, ki nam posreduje in želi ohraniti vse tisto narečno bogastvo, ki ga neizprosno načenja zob časa.

»Narečni slovar Sv. Antona pri Kopru« je kot zakladnica naše preteklosti. V njej je za sedanje in prihodnje rodove shranjen genetski kodeks govornega sporazumevanja naših ljudi skozi stoletja. Dušan Jakomin je v dolgih letih napornega dela z ljubeznijo prisluhnil utripu vaškega življenja in zbral 3150 narečnih besed in več kot 1600 rečenic in pregovorov, ki so bili ali so še v rabi v njegovi rojstni vasi Sv. Antonu pri Kopru, ki pa so lahko pomembno izhodišče za razumevanje narečij drugih vasi na Istrskem, v Bregu, na Krasu in v Škednju, kjer je Dušan Jakomin dušni pastir. Vse to bo seveda potrebno znanstvene obdelave filologov, antropologov in etnologov, najpomembnejše delo pa je opravljeno in želi biti ne le prispevek k poznavanju in razumevanju našega ljudskega jezikovnega izročila, temveč predvsem zgled vsem, ki so jim te stvari pri srcu, da bi sledili Jakominovemu zbirateljskemu prizadevanju.

Knjigo je izdal Škedenjski etnografski muzej pod pokroviteljstvom Deželnega urada za kulturo in Sveta slovenskih organizacij, natiskala pa jo je tiskarna Graphart v 700 izvodih. Okusno naslovnico je izdelala arh. Renata Sirotich, spremno besedo pa ji je poklonila raziskovalka na oddelku za slavistiko Visoke šole za prevajalce in tolmače v Trstu prof. Rada Košuta, ki je bila avtorju vseskozi v oporo in ki je med drugim zapisala, da bo »ob ljubi domači besedi preprostemu bralcu mehko kot detetu v materinem objemu«. Dodal bi samo to, da bi moralo biti mehko tudi zahtevnejšemu bralcu.

O knjigi in še o marsičem je z Dušanom Jakominom stekel pogovor. Poglejmo.

Kako se je sploh rodila zamisel o knjigi?

Izhodišče je bila ugotovitev, da izginjajo nekateri poklici in tako izginja cela vrsta z njimi povezanih izrazov. Sploh pa izginjajo narečja in temu tudi šola ne posveča zadostne pozornosti. Mladi ne čutijo več potrebe po tem izrazu, nekaterim se zdijo narečne besede celo smešne In vendar ima narečje poseben čar. Pozna izraze, ki jih ne dobimo v knjižnem jeziku. Zato je škoda, da izginja to narodno bogastvo.

V narečju se zrcali tudi ljudska duša.

Avtor besed in rečenic, ki sem jih zbral, je preprost istrski človek. Človek, ki je čutil potrebo, da poimenuje po svoje razne predmete, pa tudi svoja razpoloženja. To je zanimivo. Ta človek je tudi neke vrste ljudski pesnik, ki je znal izraziti na primer problem žalosti, jeze, občudovanja, in tako so nastale prave pesniške oblike, ki jih knjižni jezik nima.

Navsezadnje je narečje stopilo tudi v literaturo...

Spomnimo se na primer Goldonija, Biagio Marin je napisal dve debeli knjigi narečnih pesmi, ali pa vzemimo pri nas Marijo Mijotovo. Gre za pomembne umetniške stvaritve.

Povrnimo se k vaši raziskavi. Koliko časa vam je vzela?

Šest let. Tu pa tam me je imelo, da bi vse skupaj vrgel skozi okno, kajti to zahteva velike napore.

S kakšnimi problemi ste se morali pri tem spoprijemati?

Stalno je bilo treba nekaj popravljati; zdaj je manjkalo to, zdaj ono. Pa sem si dal v glavo, da moram to izpeljati in sem izpeljal. Pri tem pa moram povedati, da nisem imel slovenskih šol.V času fašizma je bila samo italijanska šola. Tako sem doma, s starši, sestro in drugimi ljudmi, govoril samo v narečju. Tudi danes govorim v svoji rojstni vasi v narečju. Mislim, da je narečje nekakšno priznanje vsakdanjosti, družabnosti, priznanje družine. Narečje ti pomaga, da se približaš človeku.

Kdo vam je pri zbiranju gradiva pomagal?

Največjo pomoč sem imel pri svoji sestrični. Potem mi je pomagala cela vrsta sovaščanov, ki so me seznanjali s tem in onim ter opozarjali na razne izraze. Torej sodelovalo je najmanj deset-petnajst ljudi, v veliko pomoč mi je bila tudi Leda Dobrinja iz Loparja, ki se zanima za te stvari. Upoštevati je treba, da ima vsaka vas svoj glas, kot pravi ljudski pregovor. Razlike so tudi med posameznimi zaselki in Sv. Anton jih ima veliko.

V svojem uvodu pišete, da je namen knjige spodbuditi tudi druge k takšnemu delu.

Resnično upam, da se bodo tudi druge vasi lotile tega dela. Kljub razlikam, o katerih sem govoril, je jedro, bistvo tega narečja skupno za vso Primorsko. Iste izraze srečujemo tako v Istri, kot v Trstu ali na Krasu. Vsaka vas pa doda nekaj svojega in velika dragocenost bi bila, če bi imeli vse to zbrano, če bi vsaka vas za to poskrbela. To kar vsebuje moj slovar, je vsekakor lahko pomembno izhodišče za druge raziskovalce, ker je dobršen del izrazov že zbran.

Kako pa ste se lotili problema fonije posameznih izrazov?

Mi, ki nismo poklicni raziskovalci, potrebujemo pri tem pomoč poklicnih ljudi. V pomoč mi je bil predvsem prof. Tine Logar, ki je veliko napisal za Istro. Potrebni so fonetični pripomočki, ki nam pomagajo, da izrazimo različne odtenke pogovornih besed. Istra ima en prizvok, Kras drugega. Za fonetične zapise bodo poskrbeli oni. Nekateri se za to že zanimajo, kot na primer prof. Crevatin ali prof. Rada Košuta. Veliko so mi že pomagali in me spodbujali in bodo moje zapise tudi znanstveno obdelali.

Kateri je bil prvi vzgib za idejo o raziskavi?

Težko bi odgovoril na to vprašanje. Pravzaprav sta se nekako rodili dve ideji istočasno. Začel sem se zanimati za svojo vas in pritegnila sta me na eni strani narečje, na drugi pa pripovedovanje o vaških posebnežih, o nekdanjem načinu življenja. In vse to sem začel zbirati. Tako je sedaj nastal slovar, verjetno že julija pa bo izšla druga knjiga z naslovom Skozi vas do ljudi, ki bo opisovala nekdanje vaške posebneže, tudi z rahlo humorističnim prizvokom, in skušala obuditi nekdanje vaško vzdušje. Kasneje pa mislim napisati etnografsko študijo o vsej slovenski Istri z etnografskega in verskega vidika. To pa bo terjalo še deset let dela.

Kje in kdaj boste knjigo predstavili javnosti?

Prva predstavitev je bila že prejšnji ponedeljek v Društvu slovenskih izobražencev v Ul. Donizetti, prav danes pa jo bomo predstavili tudi pri Sv. Antonu v dvorani krajevne skupnosti. Moram reči, da so mi sovaščani zelo, zelo pomagali in nekako tudi pričakujejo z zanimanjem to knjigo.

Kako mislite, da bodo mladi cenili vaše delo? Se vam ne zdi, da se tudi med mladimi rodovi prebuja zavest o ohranjevanju korenin?

Če ostanemo pri narečju, mislim, da mladi tega ne čutijo kot mi. Tega ne poznajo, zato jim je treba pokazati vso njegovo lepoto. Morda jo bodo nekoč znali ceniti. Če pa teh stvari ne registriramo, bodo izginile in na kaj se bodo potem mladi sklicevali? Latinski pregovor pravi: quot non est in scripto nos est in mundo - če stvar ni napisana, ne obstoja.

Kateri narečni izrazi, ki ste jih zapisali, so se vam najbolj vtisnili v spomin?

Nekateri imajo na sebi nekaj pesniškega. Na primer, kadar smo šli spat, smo rekli, da gremo v slepo vas. Kadar so rezali trte, so rekli, da trta joče. Če je kdo vprašal za ceno neke stvari, so odgovorili, da stane pet prstov, kar je pomenilo, da je zastonj, da jo vzameš s petimi prsti. Lepo zveni tudi pregovor »Vsaka vas ima svoj glas in vsaka hiša svojega miša«.

V ljudskih rečenicah se je zrcalila tudi socialna in duhovna slika vasi.

Da, ljudje so znali lepo ponazoriti vse tisto, kar se jim je dogajalo in kar so doživljali. Zanimivo je, da obstaja na primer cela vrsta izrazov o pijanosti: Je trd, Se ga je natulu, Je pun, Se ga je nakrgo. Zelo veliko je tudi izrazov o Bogu. Po drugi strani je znal nekdanji človek povedati nekatere stvari na duhovit način. Uporabljal je močne izraze, ki pa niso prostaški, kot denimo Huade hudiče u ret.

Kaj pa resnično prostaški ali manj nedolžni izrazi? Ste takšne tudi zabeležili?

Ne, kakšnih hudih reči nisem zapisal.

Koliko so vam pri raziskovalnem delu pomagale osebne izkušnje?

Nekdanje vaško življenje sem neposredno doživljal kot otrok. Spominjam se raznih kmečkih navad, trgatve, kako se je mlatilo žito, spominjam se nekdanjih plesov in zabav. Pripovedovanja drugih pa mi pri tem še dodatno pomagajo in vse to bi rad v pisani besedi prepustil bodočim rodovom. Seveda kot ljubitelj, ker nisem poklicni strokovnjak.

Čeprav ste postali Škedenjc, je vaša glavna pozornost usmerjena v Istro.

Istra se nasploh v zadnjem razdobju kulturno prebuja. O njej pišejo knjige, prirejajo srečanja, društva se oživljajo, vedno več je raznih prireditev. Istra je po osamosvojitvi Slovenije nekako začutila potrebo, da bi izrazila svojo identiteto. Tudi jaz sem začutil to potrebo in v zadnjem času opustil druge zadolžitve, urejanje časopisa in drugo, da bi se posvetil tem raziskavam. Pri tem pa moram poudariti, da ne smemo postavljati geografskih in drugih meja. Tudi med Istro in Škednjem ne, kajti kadar hodim po Škednju, hodim po Istri, v smislu, da najdem v Trstu oz. v Škednju ljudi iz vsake istrske, pa tudi kraške vasi. Nekateri se dobro spominjajo svoje preteklosti in lahko marsikaj povedo. Svojo etnografsko raziskavo o Istri sem zato pravzaprav začel v Škednju, šele nato sem šel po istrskih vasicah. Človek in njegova pričevanja so vselej pred knjigo. Knjiga bo ostala, človek pa lahko umre. Clovek pa je neizčrpna biblioteka.

VSAKA VAS IMA SVOJ GLAS

POGOVOR Z AVTORJEM DUŠANOM JAKOMINOM

kulturnega bogastva narodno poslanstvo

Ste kdaj razmišljali, da bi izdali podoben slovar tudi za škedenjsko narečje?

To delo sta dejansko že opravila domačin Srečko Suman in prof. Pavle Merkù. Vse je namreč posneto na traku, čeprav ni bilo še objavljeno, kar je škoda. Moje delo bi zato bilo le duplikat. Sicer pa sem se odločil za Sv. Antona, ker vsak človek najbolje pozna svoje narečje. Ker pa živim že štirideset let v Škednju, sem se nalezel marsikaterega tukajšnjega izraza in zato sem moral pri pisanju slovarja Sv. Antona zelo paziti, stalno preverjati in primerjati, da bi izrazov, ki so sicer zelo sorodni, ne pomešal. In to preverjanje je zelo mučno delo, na koncu pa vam le uide kakšna napaka. Nobeno delo pač ne more biti popolno.

Sicer pa ste o škedenjski tradiciji, o krušarcah in drugih zanimivostih veliko napisali ter muzejsko zbrali veliko dokumentacije.

Posebej bi opozoril na ponatis spominov izgnanega istrskega duhovnika Jakoba Sokliča »Istra kliče...«, ki je leta 1928, to je v času fašizma, napisal knjigo svojih spominov na vasi, v katerih je služboval, med temi tudi na Škedenj. Sam sem napisal zgodovino cerkve v Škednju. Zanimiv je zlasti drugi del, v katerem sem objavil odlomke iz Oznanilnih knjig škedenjske župnije od leta 1852 naprej. Pravzaprav so to zvezki, v katere je župnik zapisoval oznanila, ki jih je potem bral v cerkvi. Žal je škedenjska cerkev edina na Tržaškem, ki ima te oznanilne knjige.

Mar drugi župniki niso zapisovali oznanil, ali pa so se zvezki izgubili?

Prepričan sem, da so knjige bile tudi v drugih župnijah, vsaj v tistih večjih, kot so Sv. Jakob, Sv. Ivan, Rojan in Barkovlje, a so jih najbrž odvrgli v smeti. Škedenjske sem jaz slučajno rešil. Našel sem jih zavržene na podstrešju. V njih je veliko zanimivosti. V enem od teh oznanil za leto 1908 župnik na primer na preprost a navdušujoč način razlaga Škedenjcem, kaj je kinematograf, in jih vabi v kino na Akvedot, kjer so tedaj predvajali Jezusovo življenje. Takšnih utrinkov verjetno ne bomo zlepa dobili ne v slovenski ne v italijanski literaturi. To seveda niso kakšne posebne umetnine, so pa pomembni dokumenti časa in dragocenost našega naroda.

Mislite, da je takšno raziskovalno in zbirateljsko delo dovolj cenjeno?

Veste kaj, vzemite poklicne zgodovinarje. Zgodovinar se giblje nekje visoko in zanemarja te preproste stvari. Tudi na univerzi delajo svoje raziskave preko študentov, ne pa sami, kot bi morali in za kar so plačani in za to postavljeni. No, in mi amaterji jih nekako dostikrat prehitimo. Sklonimo se k tem preprostim, majhnim stvarem in tako priskrbimo gradivo, na podlagi katerega potem oni gradijo svoje teorije. Hvala Bogu nas je ljubiteljev precej. Vzemite Lisjaka in njegovo delo o ribištvu in pomorstvu. To so velike dragocenosti.

Škedenj je vsekakor hvaležno območje za tovrstno dejavnost tudi zaradi svoje tradicije.

Ambient nedvomno vpliva na človeka in ga oblikuje. Škedenj je nedvomno zanimiv in ima v sebi veliko narodnega bogastva. Imel sem srečo, da sem prišel v Škedenj, kjer sem zaznal vse to bogastvo okrog sebe in se lotil brskanja po njem. Bilo ga je na pretek in treba ga je bilo le dati v javnost. Če bi bil kje drugje, ne vem če bi se usmeril v to delo.

Kdo so bili vaši vzorniki?

Eden je prav gotovo Soklič, ki je pisal in objavljal, kot sem že povedal v najhujšem času narodnega preganjanja, med fašizmom.

Kaj pa Jakob Ukmar?

Ukmar je čisto nekaj drugega, deloval je na drugem polju. Bil je narodni, idejni buditelj, ki pokazal človeku jasno smer in pot v narodnem in verskem pogledu. Jasno se je zavedal zgodovinskega trenutka in bil v tistem času izredno dragocen. Bil je nekaj izrednega in prav gotovo je vtisnil svoj pečat tudi našemu delu, čeprav se z etnografskim raziskovanjem sam ni neposredno ukvarjal. Jaz pa sem se usmeril v ljudsko področje. Vsako tele pač ima svoje veselje in vsak vol svoj prav, kot pravi ljudska modrost. Jaz to počenjam iz ljubezni. Kadar človek dela iz ljubezni, premosti tudi največje težave. Tudi gmotnega značaja. Nikoli si nisem postavil vprašanja denarja, ki ima zame relativno vrednost. Delaš pač in pomoč pride. Vzemimo na primer knjigo o krušarci, o kateri je pošla že druga izdaja, ali pa muzej...

Kako je nastal muzej?

Začelo se je nekako z zanimanjem za krušarco. Italijani so vztrajno govorili o »pancogoli« in jo skušali prikazati po svoje. Pri tem sem pomislil, da je treba postaviti to vprašanje v pravo zgodovinsko in narodno luč. Tako sem se lotil pisanja o škedenjski krušarci. Šel sem okrog ljudi, okrog samih krušarc. Škedenjci so razumeli moje namene in mi začeli dajati nasvete, informacije, pa tudi razne predmete in tako se je rodila ideja o muzeju. V 25 letih se je nabralo veliko predmetov in zame je postala moralna dolžnost, da vse to ohranim. Danes lahko rečemo, da je muzej pomembna kulturna pridobitev in najbogatejša hiša v Škednju.

Nameravate v prihodnje še razširiti njegove prostore?

Ne. Ker pa je muzej majhen, smo v pritličju namestili nekdanjo kuhinjo, ki je stalno na ogled, v prvem nadstropju pa razstavljene predmete menjujemo vsako leto, tako da je vedno nekaj novega. Trenutno so na primer na ogled stare razglednice Trsta in okolice. Pa še nekaj. Izhajali smo iz dejstva, da ne morejo vsi priti v muzej, zato smo sklenili, da bo šel muzej naproti ljudem. Tako smo pripravili razne »potujoče« razstave. Veliko razstavo smo priredili v Solkanu s pomočjo Kromberškega muzeja, nato v Doberdobu, v Sv. Antonu pri Kopru, pa v Kopru samem in končno v enotgrafskem muzeju v Ljubljani. Ugodna posledica krožnja, predvsem v Ljubljani, je bila ta, da smo dobili restavratorje, ki nam restavrirajo celoten muzej. Hkrati pa smo deležni večje strokovne pomoči.

Kako pa gledajo na vas v tržaškem italijanskem ambientu?

Preko muzeja smo prišli v stik s številnimi Italijani, ki se zanimajo za ljudsko bogastvo. Z njimi sodelujemo. Posredujemo jim razne podatke in gradivo. Pred nedavnim je na primer Združenje pekov priredilo razstavo v Občinski galeriji o kruhu in nas zaprosilo za pomoč, ki smo mu jo radi dali, v zameno pa so nam dali svoj kipec o škedenjski krušarici. Radi pomagamo tudi študentom in študentkam obeh narodnosti, ki pišejo naloge ali teze o etnografskih temah in se obrnejo na nas za pomoč. V muzeju imajo marsikaj na razpolago. Zbrali smo na primer petsto starih oglasov iz časov Avstroogrske, ki gredo od leta 1790 do leta 1918 in že v tem je veliko bogastvo in prava paša za raziskovalce.

Kje pa ste vse to dobili?

Le vie del Signore sono infinite!

Kaj pa sodelovanje s tržaškimi javnimi inštitucijami?

Prišli smo v stik z občinskimi upravitelji, z odbornikom Damianijem in se dogovorili, da priredimo septembra letos razstavo o škedenjski krušarci v Občinski galeriji.

V čem vidite največji pomen muzeja in njegove dejavnosti?

Vzemimo konkretno Škedenj. Muzej je vlil ljudem zavest o vrednosti ljudskega izročila. Začeli so tudi ceniti predmete, ki so prej romali v peč. Jaz sem začel z zbiranjem okrog leta '60 in bilo je že skoraj prepozno. Ljudje niso razumeli vrednosti starih predmetov. Zadnja leta pa se to spreminja. V Škednju in drugod. Samo poglejte, kako se po raznih vaseh razvija skrb za ohrajevanje tradicij in vsega, kar je z njimi povezanega. Razstave se kar množijo od Padrič do Prebenega, od Doline do Nabrežine. To je silno pomembno, ker bomo na ta način ohranili predmete, ki so bili značilni samo za naše kraje.

Kaj se da po vašem mnenju še narediti v tem smislu?

Koliko stvari bi rešili, če bi vsak mestni predel naredil nekaj takega, kar smo naredili mi. Pomislite, da ima samo Škedenj dvesto razglednic. Mi smo jih zbrali. Koliko pa jih je še za druge kraje in koliko stvari je v rokah Italijanov? Bolje bi bilo, če bi vse naše bogastvo sami hranili in varovali. Nekoč ni bilo teh možnosti, danes pa so. Naš človek se je pred leti boril za svoj življenjski obstoj. Ni imel posluha in ne sredstev, da bi se s tem ukvarjal, medtem ko so jih drugi imeli. Naj navedem primer. Imel sem prijatelja Žida, ki se je ukvarjal z antikvariatom. Hodil je po Krasu od hiše do hiše in spraševal po starih predmetih, pa so ga napotili na podzadnje čase s tem ukvarja. Poglejmo vlogo Kristine Kovačič pri Banih, ali Žive Gruden v Benečiji, ali kar je naredila Nadja Kriščak za Stu ledi, nato vloga Brede Pahor ali Milana Pahorja itd. Med nami se je razvilo kar neko tekmovanje v pozitivnem smislu.

Je pri tem tudi kanček ljubosumja, ali strahu, da bi ti kdo ne ukrade ideje?

Morda je tako. Vedno je treba upoštevati tudi človeško naravo. To velja za vse dejavnosti.Tudi pri časopisih. Vsi časopisi so komplementarni, pa naj bo Primorski dnevnik, Iskra, Katoljski glas, Novi list. Zato je neumno, da se med sabo zbadamo. Vsi nekaj ustvarjamo za človeka. Sociologi poudarjajo, da ob koncu stoletja človek, sit potrošništva, spet išče vrednote. Ovrednotenje človeka pa predpostavlja dialog, sodelovanje, medsebojno spoštovanje. Vsak človek bi moral v svojem malem vplivati, da bi preprečili zlo, hudobijo, nestrpnost, sovraštvo. K temu bi moralo težiti vse naše delo, na vseh področjih.

Obvezno je tudi vprašanje o šoli. Kakšen je vaš odnos s šolo?

Zadnje čase se v okvir našega delovanja aktivno vključujejo tudi šole. V Škednju smo pred leti s starši ustanovili folklorno skupino. Vedno več šol, tako slovenskih kot italijanskih, prihaja v muzej. Nekatere učiteljice predhodno obiščejo muzej, da bi poglobile svoje znanje, in nato pripeljejo otroke, ki jih že prej na to pripravijo.

Mislite, da vse to vaše delo lahko tudi pripomore, da se začnejo potujčeni Slovenci zavedati svojih korenin?

Ne bi rekel tega. Težko si predstavljam, da bi lahko stik z neko razstavo ali pa knjigo imel tako močan vpliv, čeprav je mogoče, da nekdo ob pogledu na določene predmete začne obujati spomine na svojo mladost, na svoje nonote in se vprašа, kje so njegove korenine.

Kaj pa mlajša generacija, ki ne more imeti takšnih spominov? Se vam ne zdi, da to lahko pomaga, da začnejo mladi razmišljati o svojih prednikih in njihovih navadah?

Da, lahko pomaga. Pri tem pa je spet zelo pomembna vloga šole. Šola namreč veliko govori o zgodovini, premalo pa o krajevni zgodovini. Govori o kulturi in premalo o krajevni kulturi. Krajevne kulture z malo začetnico pa tvorijo kulturo z veliko začetnico.

Dušan Kalc

IZ ZAPRAŠENIH ČASNIKOV IN DOKUMENTOV

Kosmatinec na počak

Kako so se slovenski lovci bojevali »za slovenski značaj tal«, pri čemer je kdo tudi pretiraval

Ko so slovenski lovci 16. oktobra 1907 v Ljubljani ustanovili svojo vseslovensko lovsko organizacijo, v začetku kot Slovenski lovski klub, so za predsednika izvolili tedanjega ljubljanskega župana Ivana Hribarja. Program je predstavil »poslovodeči« predsednik dr. Ivan Lovrenčič, ki je v imenu pripravljalnega odbora med drugim dejal: »Hočemo varovati slovenski značaj naše dežele in prisiliti tujca, da spoštuje slovenski značaj tal, kjer lovi. Naša dolžnost je, da se tudi kot lovci zavedamo svoje narodnosti, svojega jezika. Če sem narodnjak, sem povsod, tudi na lovu.«

Te besede so bile na preizkušnji že na lovski razstavi leta 1910 na Dunaju. Na njej je bil tudi kranjski oddelek, ki si ga je z zanimanjem ogledal celo avstrijski cesar Franc Jožef I. Najbolj so ga zanimali kranjski polhi in več kot tisoč let stara past za bobre, ki so jo našli na Ljubljanskem barju. Cesar se je zanimal tudi za slovensko glasilo Lovec, ki je bilo razgrnjeno na mizi.

Nekateri so pozneje menili, da je Kranjska na razstavi zaostajala za drugimi deželami. Liberalni list Slovenski narod (Fran Govekar) je, nasprotno, zapisal, da so se Slovenci dobro odrezali. Glasilo Lovec je sodilo podobno: »Kranjska res ni razstavila mnogo, toda to, kar je razstavila, kaže okus in umetniški čut.«

V kritiki so izpustili dejstvo, da knez Windischgraetz, ki je na Dunaju razstavljal posebno skupino gamsov, vendar ni predstavljal slovenskega dela Štajerske. Enako tudi kak nemški mogotec s Koroškega ni mogel predstavljati tamkajšnjih slovenskih lovcev.

Slovensko lovsko društvo potemtakem ni moglo predstaviti lovstva s celotnega slovenskega ozemlja. To bi lahko popravili pozneje, ko je deželni odbor pod vodstvom kneza Schollmayer-Lichtenberga pripravil še deželno razstavo. Dejansko so predmete iz kranjskega oddelka dunajske razstave prepeljali v Ljubljano in jih razstavili v Mestnem domu ter še dodali nekaj trofej in nagačenih živali.

Ob kralju Aleksandru (desno) sedi pokrajinski namestnik Ivan Hribar

Odprtja razstave se je udeležila skoraj vsa smetana z vrha tedanje kranjske dežele: deželni predsednik baron Schwarz, dvorni svetnik grof Chorinski, feldmaršal Matuško, deželni glavar pl. Suklje in mnogi drugi. Navzoč je bil torej cvet kranjskega, v glavnem tujega plemstva, kar pa je bilo razumljivo, saj so imeli veleposestva in s tem tudi bogata lovišča. Po podatkih iz leta 1929 je bilo na primer na Kočevskem 24 občinskih lovišč, katerih površina je znašala 56.775 hektarov, površina lovišč kneza Auersperga pa 19.274 hektarov.

Lovsko pravilno in pravično

V boju »za slovenski značaj tal« je kdo tudi pretiraval, kot na primer takrat, ko je princ Auersperg 12. aprila 1911 v Glažuti pri Kočevju ustrelil medvedko. Ta je bila povod za pismo, ki ga je objavil Slovenski narod. »Odkar grof Auersperg v kočevskih gozdovih redi medvede in je že osem medvedjih rodbin vzgojil, je teh mrcin vedno več... In če se ljudje ne bodo energično lotili lova na medvede, kmalu na Kočevskem sploh ne bo varno okoli hoditi...«

Glasilo Lovec je vzelo v zaščito Auersperga z besedami: »Naša naloga ni ščititi nemške aristokracije, toda če smo odkriti in pošteni, moramo javno priznati, da bi lov dežele Kranjske brez Auerspergov, Schönburgov, Windischgreatzov itd. nikoli ne bil dosegel te višine, na kakršni je danes.«

Človek bi mislil, da se je Lovec malce dobrikal plemenitašem, ki so imeli veleposestva in s tem tudi velika lovišča, kamor so vabili ugledne goste, tudi Slovence. Toda tak dvom se takoj razblini, če preberemo članek A. Savlja v Lovcu iz leta 1929.

Šavelj je v članku pohvalil gozdno upravo kneza Auersperga, češ da upravlja svoja lovišča res lovsko pravilno in pravično, zlasti ker ne prireja velikih brakad in pogonov. Največjo zaslugo in priznanje za to je pripisal 19. oktobra 1927 umrlemu knezu Karlu Auerspergu, ki je bil velik ljubitelj narave. V življenju je ustrelil samo enega medveda, čeravno bi si jih lahko privoščil več. Šavelj je pohvalil tudi odnose med ljudmi, češ da ni razlik med pripadniki slovenske in nemške narodnosti.

Knez Auersperg ni dovolil, da bi medveda lovili kjersibodi ali morda celo na pogon in z zasledovanjem. V njegovih revirjih so lahko lovili kosmatinca samo s čakanjem (na počak) pri mrhoviščih. To je bil v etičnem pogledu gotovo napredek v primerjavi z davnimi časi, ko so podplatarja lovili celo v pasti.

Kozorogi v Karavankah

Posamezni (ozaveščeni) lovci so prišli včasih tudi navzkriž z interesi veleposestnikov, predvsem tuje gospode. Tako je dr. Stanislav Bevk, doktor filozofije, odličen stilist in mojster jezika, v Lovcu iz leta 1920 objavil zanimivo razpravo Varstvo prirode in lov, v kateri je kot prvi pogoj za lovca postavil - ljubezen do narave. Predlagal je, da naj bi v Sloveniji zaenkrat ustanovili tri visokogorske (alpske), tri srednjegorske (gozdne) in en barjanski varstveni park... Za tak park naj bi razglasili celo veleposestvo barona Friderika Borna pod Ljubeljem, vse neplodno ozemlje ob glavnem slemenu od Babe pri Kamniškem sedlu do Velikega vrha, dolino sedmih jezer pod Triglavom, pragozd kneza Windischgraetza nad Lakonijo pri Oplotnici, vrh kranjskega Snežnika, del okolice Glažute in Podpreske v Gotenicah ter majhen košček Ljubljanskega barja pod hribčkom Grmec pri Babni gorici.

Avtor je menil, da je predlagano ozemlje deloma že v lasti države, deloma pa naj bi preslo v njeno last po agrarni reformi. Osnutek novega zakona je namreč določal, da se nekaterim v zakonu navedenim vrstam veleposestnikov odvzame vse, kar presega tisoč hektarov gozdnih tal, in se razdeli med agrarne subjekte. »Dobra in pravična je ta odločitev, toda ne upošteva interesa lovišč,« je zapisal Lovec.

Predlagal je, da naj bi zakonito varstvo v vsej državi zajelo naslednje živali: kozoroga, gamsa, jelena, medveda, nekaj ptičev (sokola selca, orle, škarnjake, lunje, vire, mišarje itd.). Posebno varstvo naj bi uživala tudi kranjska čebela.

Knezom Bornom so slovenski lovci priznali zasluge za naselitev kozorogov v Karavankah (v okolici Ljubelja). Kozorogi v Alpah so bili pred 15. stoletjem zelo razširjene živali, a so jih pozneje zelo iztrebili. Znova jih je naselil baron Julij Born med letoma 1890 in 1896, sprva na svojem veleposestvu nad Tržičem, po njegovi smrti pa jih je leta 1902 sin Friderik izpustil v naravo. Za svoja prebivališča so si kozorogi izbrali skalna pobočja in zelenice nad zgornjo drevesno mejo v najvišjih gorah. Z razumevanjem lovcev in drugih ljubiteljev narave se je kolonija ohranila do danes.

Slovenski lovci so prišli v spor z baroni Borni leta 1909, ko je Bornov lovec Pavel Eisenpass ustrelil študenta Jakoba Rožiča, misleč, da je divji lovec. Pozneje so našli njegovo truplo, toda brez glave. Zdravniški izvedenec je menil, da je »čisto mogoče, da se je Rožičeva glava sama od sebe odtrgala od trupa in se strkljala v prepad«. V korist svojega lovca je pričal tudi baron Born, ki je s strokovnimi članki iz lovskih listov dokazoval, da so našli več mrtvih kun in srn brez glav, pozneje pa so ugotovili, da so jih odgriznile lisice, čeprav je bilo videti, kot da bi bile odrezane z nožem. Obramba je oprla svoje dokaze na dejstvo, da so našli Rožičev klobuk, ki ga je zanesljivo preluknjala lovčeva krogla.

Zadeva je kmalu dobila politično obeležje. Slovenski narod je pisal, da gre za pravosodni škandal. Deželni poslanec Ivan Hribar, ki se kot lovski funkcionar ni postavil na lovčevo stran, temveč na stran žrtve, torej pravice, je zahteval obnovo postopka. V interpelaciji je zapisal, da lovska prisega, ki so jo v imenu obrambe prebrali na sodišču, res govori o tem, da mora lovec izslediti in prijeti divjega lovca, nikjer pa ne govori, da mora streljati za bežečimi ljudmi (študenta sta bežala zato, ker je začel lovec streljati nanju).

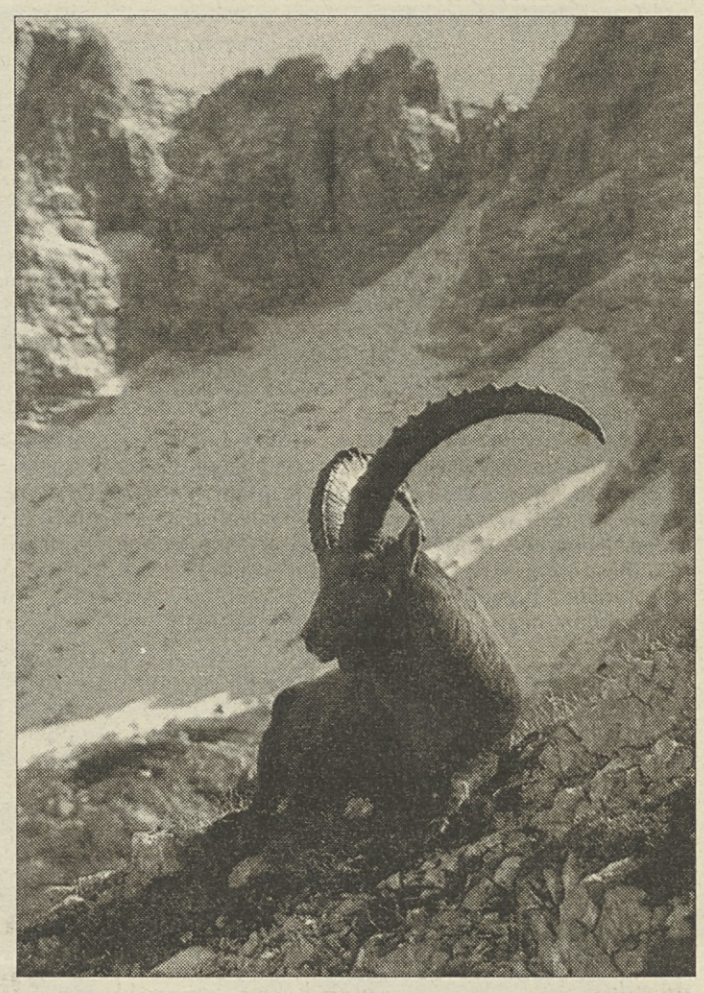

Julij baron Born je v Karavankah spet naselil kozoroge med letoma 1890 in 1896

Tudi knez Schollmayer - Lichtenberg je bil član Slovenskega lovskega društva

Ko pa že govorimo o knezih, moramo pristaviti, da je tudi ljubljanski škof dolgo veljal za nekakšnega kneza in da so bili med njimi dolgo sami tujci. Urednik Lovca inž. Mirko Šuštaršič je leta 1939 pripravljal študijo Gozd in lov v triglavskem pogorju. V njej je med drugim ugotovil, da je od 48 tisoč hektarov triglavskega pogorja skoraj polovica gozdov. Dve tretjini ozemlja sta bili last zasebnikov, ena tretjina pa je pripadala državnemu verskemu skladu. Menil je, da so bili cerkveni gozdovi najvzorneje urejeni in upravljani gozdovi triglavskega pogorja.

Aljaž dvakrat pred sodniki

Tudi župnik in planinec Jakob Aljaž se je boril za slovenski značaj naših tal, ko je kupil vrh Triglava in na njem leta 1895 postavil stolp, pozneje pa še kočo na Kredarici. Zaradi tega je moral dvakrat stopiti pred sodnike: prvič so ga tožili, češ da je uničil podzemeljsko triangulacijsko (triogelno) točko, drugič pa, da je koča na tujem svetu. Obakrat so tožniki pogoreli; prvič so bili to nemčurji, drugič pa gozdarji verskega zaklada, ki so ostali z dolgim nosom, ko je posebna strokovna komisija dokazala, da je Aljaževega celo več ozemlja, kot je sprva mislil.

So zakladniki Aljažu nagajali zato, ker je Simona Gregorčiča bránil pred napadi slovenskih mračnjakov? Ko je pesnik tik pred smrtjo zadnjič obiskal Aljaža, so zvečer peli njegove pesmi, ki jih je uglasbil Aljaž. Naslednjega dne sta skupaj obiskala Bohinj in Savico. Ko je Aljaž nenadoma vprašal pesnika, ali bo zložil kakšno pesem o slapu, je ta odgovoril: »Kjer je Prešeren, tam drugi ne pride blizu.«

France Trebčan

Ker je bila na voljo le nemška razglednica Triglava, jo je Jakob Aljaž poslovenil z Bog živi!

VINOGRADNIŠTVO / PREDAVANJE M. GREGORIČA V MAREZIGAH

Koristna izmenjava informacij in izkušenj

Istrske vinogradnike je še posebej zanimalo uvajanje sodobnih vinogradniških tehnologij

Pretekli petek je bilo v Marezigah v organizaciji odbora tamkajšnjega Praznika refoška in v okviru zimskih srečanj na tematiko vina, drugo od petih predvidenih srečanj, ki je bilo tokrat namenjeno vinogradništvu in vinarstvu na Tržaškem. Srečanja na sedežu marežanske krajevne skupnosti se je udeležilo okrog 50 krajevnih vinogradnikov, ki so z zanimanjem prisluhnili predavanju vodje strokovne službe Kmečke zveze iz Trsta dr. Maria Gregoriča, ki je gostiteljem posredoval izkušnje slovenskih vinogradnikov predvsem v zvezi z uvajanjem novih, sodobnih pristopov v vinogradništvu in v kletarstvu na Tržaškem.

Na željo prireditelјev je Gregorič obravnaval naslednje teme:

- vloga osmic v preteklosti, danes in v prihodnje;
- prehod od tradicionalnega vinarstva k sodobni tehnologiji v vinarstvu; kaj pomeni stekleničenje, koliko je tega danes in kakšni so obeti za prihodnost;
- pristopi pri osvajanju domačega in tujega trga;
- strokovne in finančne oblike pomoči za zasanje novih vinogradniških površin in za nabavo nove kletarske opreme;
- kako je z zakonodajo Evropske unije, ki ureja tako pridelavo kot promet z vinom;
- spremembe v socialni strukturi kmetij: kmetijstvo kot dopolnilna dejavnost, zamenjava generacij, opuščanje tradicionalnih tehnologij kletarstva;
- značilnosti in razlike v okolišu Brega in Krasa;
- vloga konzorcijev;
- gojenje posameznih sort.

To so bili seveda okvirni naslovi tem, ki se jih je Gregorič dotaknil v svojem poljudno zasnovanem predavanju in ki jih je ustrezno dopolnil in razširil z izkušnjami, ki si jih je strokovna služba Kmečke zveze nabrala v zadnjih letih, odkar se je posvetila sistematičnemu delu na terenu s posebno pozornostjo za mlade in za novosti bolj dovzetne vinogradnike. Predavanje se je potem spremenilo v sproščen pogovor z izmenjavo informacij in z odgovori na razna specifična vprašanja, ki danes še posebej zanimajo vinogradnike v Sloveniji oziroma v slovenski Istri. Tako je bilo na primer veliko vprašanj v zvezi z zakonodajo Evropske unije na tem področju v perspektivi vstopa Slovenije vanjo, zlasti kar zadeva pridelavo in promet z vinom ter oblike finančne pomoči. Marežanske vinogradnike je tudi zanimalo, kako je urejeno delovanje osmic, posebej pa še na kakšni zakonski osnovi in kako v praksi delujejo vinogradniški konzorciji, ker tudi sami čutijo potrebo po krajevni organiziranosti, ki naj bi po vlogi ustrezala našim konzorcijem.

V razpravi je prišlo na dan tudi vprašanje o sortah, ki so najbolj primerne za razmere na obeh straneh meje. Predavatelj je zagovarjal tezo, da je treba vztrajati pri tradicionalnih sortah, kar zadeva tržaški Kras pa širiti predvsem vitovsko, ki se vedno bolj uveljavlja, kakor tudi staro glero, ki je pri nas znana tudi z imenom prosek. Kako bi se vitovska obnesla na istrskem vingoradniškem območju pa bi bilo treba šele preizkusiti, neglede na to, da je po trditvah istrskih vinogradnikov vitovska prevladovala tudi med tradicionalnimi istrskimi sortami, čeprav pod imenom malvazija, malvazijo pa da so poznali pod imenom borgonja.

Predavanju in razgovoru je sledila še predstavitev in degustacija vin s Krasa in z Brega. Na voljo je bilo šest vzorcev, tri belega, en vzorec vitovske in dva vzorca refoška. Istrski vinogradniki so se o njih zelo pohvalno izrazili, prav tako kot so bili zelo zadovoljni tudi s prejetimi informacijami o vinogradniških in kletarskih razmerah na Tržaškem, predvsem kar zadeva vedno učinkovitejše uvajanje sodobnih kletarskih tehnologij in torej izboljšave kakovosti vinskega pridelka. (jk)

NA POBUDO KMEČKE ZVEZE

Resolucija kongresa CIA o naši manjšini

Za uzakonitev zaščite

Na kongresu italijanske konfederacije kmetov CIA, ki je bil decembra v Rimu in o katerem smo že poročali, je bila soglasno sprejeta resolucija, s katero je kongres osvojil stališča in zaskrbljenost Kmečke zveze, organizacije v kateri se razpoznava velika večina kmetovalcev slovenske manjšine v Italiji. V spreminjajočih se in ne vedno lahkih odnosih med Italijo in Slovenijo - je zapisano v resoluciji - se zdi, da manjšina ne more najti vloge subjekta, ki ji pripada, celo nasprotno: pogosto se pojavlja kot objekt v političnih pogajanjih med državama.

Nič manjša ni škoda, ki nastaja zaradi ekonomske ošibitve manjšinskega tkiva kot posledica ukrepov, kot so na primer stroge inspekcije Banke Italije v slovenskih bančnih zavodih v Gorici in v Trstu, ki se zdijo pretirane v odnosu do morebitnih nepravilnosti upraviteljev. Zaradi tega je manjšina podvržena procesu devitalizacije, ki lahko vodi v etnično asimilacijo, kar je v nasprotju z duhom in črko italijanske ustave in tudi z načeli strpnosti in odprtosti, ki so lastni italijanskemu narodu.

Resolucija se zaključuje s temi besedami: »Kongresna skupščina CIA zahteva od italijanske vlade in parlamenta, naj poseže ta s takojšnjo pravno uresničitivijo priznanja ustavne pravice do zaščite slovenske narodne manjšine v Italiji v skladu z zahtevami, ki jih je enotno izrazila slovenska narodna skupnost v tržaški, goriški in videmski pokrajini.«

Podaljšan rok za vložitev prošenj po prispevkih za gozdne posege

Deželno ravnateljstvo za gozdove in parke je pred koncem lanskega leta sklenilo podaljšati rok za vlaganje prošenj za prispevke za gozdne posege v smislu pravilnika Evropske unije iz leta 1992, nanašajočega se na gozdne posege v štiriletju 1994-1998.

Po prvotnem določilu je bilo mogoče prošnje vlagati sproti za vsako leto, in to od 1. septembra do 31. decembra. Ker pa je ravnateljstvo za gozdove in parke ugotovilo, da je rok prekratek za zbranje vse potrebne dokumentacije, je 28. decembra 1995 rok podaljšalo do vključno 31. januarja 1996, kar daje morebitnim zamudnikom možnost, da prošnje vložijo še do konca tega meseca.

Za osvežitev spomina: pravilnik EU razlikuje med posegi na gozdnih površinah v nižinskih in goratih območjih. V nižinskih je predvideno financiranje novih nasadov, v goratih pa samo izboljšave obstoječih gozdov.

Na nižinskih območjih predvidene površine ne smejo biti manjše od pet tisoč kv. metrov, četudi so parcele ločene, vendar vsaka ne sme biti manjša od tisoč kv. metrov. Prispevek znaša štiri tisoč ekujev na hektar, koristnik pa se mora obvezati, da bo gozd negoval vsaj dvajset let, za kar bo prejemal letno vzdrževalnino 1.200 ekujev, kar je enako kot prispevek za gozdne izboljšave v goratih območjih. Predviden je tudi prispevek za gradnjo gozdnih poti v višini 18 tisoč ekujev za vsak kilometer. (-en)

ČLOVEK IN ZEMLJA

NOVICE

Zavod Istat bo izvedel statistični popis kmetijskih podjetij

V skladu s sklepom sveta Evropske unije je bil državni zavod za statistiko ISTAT zadolžen za izvedbo raziskave o številu kmetijskih podjetij in njihovih strukturnih značilnosti za primerjavo s stanjem v drugih državah članicah EU. Raziskava po vzorčnem sistemu zajema vso državo in kot v preteklosti je bila njena izvedba zaupana pristojnim deželnim uradom, konkretno zavodu ERSA. Za deželo Furlanijo-Julijsko krajino, razčlenjeno po pokrajinah, je predvideno 1415 vzorčnih objektov.

Na osnovi odloka predsednika republike z dne 5. aprila 1995 so vsi, ki bodo po vzorčnem sistemu izbrani za anketo, dolžni nuditi zahtevane informacije, ki pa bodo ostale statistična tajnost in jih bo mogoče uporabiti le za skupno in anonimno številčno obdelavc.

Da bi olajšali izvedbo ankete in omogočili intervjuvancem pripravljenost na odgovore, bodo uslužbenci zavoda ERSA, ki so zadolženi za izvedbo raziskave, stopili v stik z zainteresiranimi kmetijami, jim dostavili skrčen vprašalnik in jim nudili vsa potrebna pojasnila za njegovo izpolnitev.

Statistična služba zavoda ERSA prosi za sodelovanje vseh, ki bodo vzorčno zajeti v raziskavo. Člani Kmečke zveze se lahko v primeru potrebe po pomoči obrnejo tudi na svojo stanovsko organizacijo.

Umaknjen amandma za vodo po znižani ceni

Nedavno smo objavili članek o predlogu amandmaja k deželnemu proračunu, ki so ga stanovske organizacije kmetov izročile načelnikom svetovalskih skupin v deželnem svetu v zvezi z deželnimi prispevki za vodo po znižani ceni za potrebe kmetijstva. Ta amandma je deželni svet umaknil z motivacijo, da Evropska unija ne dovoljuje prispevkov na proizvodnjo, ker bi to povzročilo nelojalno konkurenco. Splošno mnenje je namreč bilo, da bi v primeru, če bi ta amandma vnesli v proračun, zaradi enega člena zavrnila ves deželni proračun tvegal zavrnitev.

Za rešitev tega vprašanja bo treba torej poiskati druge možnosti, med katerimi je tudi ta, da bi Dežela dodelila prispevke tržaškim konzorcijem za vodovod za vzdrževanje omrežja, kar bi posredno vplivalo na znižanje cene za kmetijske potrebe.

STROKOVNI NASVETI / ČE ŽELIMO, DA BODO ZDRAVE IN BUJNE RASTI

Sobne rastline potrebujejo skrbno nego tudi v dolgih zimskih mesecih

Sobne rastline krasijo in poživijo malone vsako stanovanje. Posebno priljubljene so v zimskih mesecih, ko ni dosti zelenja okrog nas. V naravi nobena rastlina ne uspeva v cvetličnem lončku, zato potrebujejo lončnice posebno nego. Poglejmo, na kaj moramo v zimskem času posebno paziti.

Temperatura naj bo v stanovanju čim bolj stalna. Problemi zaradi nihanja temperature se pojavijo bolj pozimi kot poleti, saj centralno kurjavo ponoči izključimo. Najbolj občutljive rastline lahko izgubijo liste, zato jih moramo postaviti na prostor, kjer je nihanje temperature najmanjše.

Svetloba - da rastlina dobro uspeva, potrebuje ustrezno svetlobo. Potreba po svetlobi je različna od rastline do rastline. V glavnem velja, da rastline, ki so bolj zelene (npr. praprotnice), potrebujejo manj svetlobe od pisanih in živo obarvanih rastlin (npr. cvetoče lončnice), ki morajo živeti na močnejši svetlobi. V primeru, da je svetlobe premalo, listi porumenijo in odpadejo, preostali listi pa postanejo temnozeleni. Rastlina išče svetlobo tako, da se nagiba proti svetlobnemu viru. Rastlino, ki dobiva premalo svetlobe, moramo premakniti na svetlejši prostor. Obstajajo pa tudi posebne luči za cvetličarstvo, ki lahko delno rešijo problem premajhne svetlobe.

Zrak - rastlinam prija ustrezno kroženje zraka. Zato je zračenje sobe priporočljivo tudi v zimskih mesecih. Paziti pa moramo, da ni prepiha, ki rastlini škoduje.

Voda - večina sobnih lončic propade prej zaradi prepogostega kot zaradi preskromnega zalivanja. Zalivati moramo torej le toliko, kolikor je potrebno. Pozimi ponavadi zalivamo veliko manj kot poleti. Količina vode je namreč odvisna od številnih faktorjev, kot npr. od temperature, svetlobe, velikosti lončka itd. Z izjemo praprotnic in nekaterih vodoljubih rastlin, preživi večina rastlin pomanjkanje vode dokaj uspešno. Pred zalivanjem vedno potipamo zemljo. Praprotnice, azaleje in druge naj imajo vedno vlažno zemljo. Za ostale pa je bolje, da se zemlja pred novim zalivanjem posuši. Zalivajmo od vrha in pazimo, da ne zmočimo listov. Če listi začnejo zaradi vlage gniti, jih zalivamo od spodaj, tako da vodo vlijemo v podstavek. V obeh primerih vodo po 15 minutah v podstavku zlijemo proč, kajti nevarno je, da korenine začnejo gniti.

Vlaga - količina vlage, ki jo potrebuje neka rastlina, je odvisna od količine vode, ki jo korenine porabijo v razmerju s tisto, ki jo izgubijo prek listov med traspiracijo. Kaktusi imajo z vodo bogata tkiva, zato ne potrebujejo vlage. Praprotnice pa hitro izgubijo vodo, zato v primeru presuhega zraka zelo hitro ovenejo. Posebno se ta problem poveča pozimi, ko centralno ogrevanje zrak posuši. Pri rastlinah, ki so občutljive na presuh zrak, se listni robovi začnejo sušiti. Poleg praprotnic so občutljive še marante, kalateje, filodendron, šeklera idr. Presuhemu zraku se izgonemo tako, da na grelce obesimo ali položimo vlažilce. Občutljive rastline dvakrat na teden poškropimo z oroševalcem (najboljša je deževnica). Lahko si pomagamo tudi tako, da v podstavek položimo navlaženo razširjeno glino, ki zadržuje vlago, ali plast namočenih kamenčkov.

Gnojenje - pozimi ponavadi ni potrebno. Izjema so rastline, ki v tem času cvetijo: božična zvezda, ciklama, azaleja... Gnojimo s tekočimi gnojili, ki vsebujejo veliko kalija in fosforja.

Škodljivci in bolezni - se lahko pojavijo pri sobnih rastlinah tudi pozimi. V toplem in suhem okolju se lahko pojavijo pršice, ki jih lahko delno odpravimo s povišanjem vlage, ali pa škropimo z akaricidi. Lahko se nam pojavijo tudi listne uši in kaparji. Pri uporabi insekticidov upoštevajmo vedno navodila in škropimo zunaj stanovanja. Bolezni se pozimi vsekakor redkeje pojavljajo.

Za zaključek pa še kratko o tem, kje bodo rasle posamezne rastline. V dnevno sobo in jedilnico damo najlepše rastline, take, ki zbujajo pozornost. Upoštevati pa moramo, da so pozimi te sobe suhe in tople. V kuhinji in kopalnici dobro uspevajo rastline, ki zahtevajo veliko vlage in toplote (praprotnice). V spalnico namestimo tiste rastline, ki so najbolj trpežne na mraz. V uradih ne smemo imeti občutljivih rastlin.

Kaktusov pozimi skoraj ne zalivamo, hranimo jih na temperaturi 8 do 10° C in na svetlem prostoru. Le tako bomo z gotovostjo dočakali cvetenje v maju. (M.S.)

Petra, prijetna sobna rastlina, ki zaradi pisanih listov zahteva veliko svetlobe

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

SNG LJUBLJANA
Erjavčeva 1

A. P. Čehov: **TRI SESTRE**
Ponedeljek, 22. januarja, ob 19.30, za abonma DIJAŠKI 4 VEČERNI in IZVEN.
Torek, 23. januarja, ob 19.30, za abonma STUDENTSKI DRUGI in IZVEN.

Sreda, 24. januarja, ob 19.30: W. Allen: **ZAIGRAJ SE ENKRAT, SAM**, za IZVEN (KONTO).

Mala drama

Sreda, 24. januarja, ob 20. uri: M. Jesih: **LJUBITI**, za IZVEN in KONTO.

I. Horovitz: **INDIJC HOČE V BRONX**
Četrtek, 25. januarja, ob 20. in 22. uri, za IZVEN in KONTO. PREMIERA.
Sobota, 27. januarja, ob 20. uri, za IZVEN in KONTO.

SNG OPERA IN BALET
Župančičeva 1, Ljubljana

Premiera bo 25. januarja ob 20. uri. RAZPRODANO!

Gostovanje Plesnega teatra Ljubljana: **DISCIPLINA KOT POGOJ SVOBODE!**
Ponovitve: 24., 26., 28. januarja ob 20. uri in 29. januarja ob 21. uri.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Čopova 14

Jutri, 22. januarja, ob 19.30:
E. Flisar: **IZTROHNJENO SRCE**, za abonma MLADINSKI 2 in IZVEN.

Jean-Jacques Bricaire: **DOHODNINA**
Torek, 23. januarja, ob 19.30, za IZVEN in KONTO. RAZPRODANO.

Alfred Jarry: **KRALJ UBU**
Sreda, 24. januarja, ob 19.30, za abonma RED 0 in IZVEN.
Četrtek, 25. januarja, ob 19.30, za abonma ČETRTEK in IZVEN.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Krekov trg 2

Veliki oder

Četrtek, 25. januarja, ob 19.30: B. Jakopič: **VEČER POEZIJE LILI NOVY**, za IZVEN.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE
Vilharjeva 11, Ljubljana

Sreda, 24. januarja: G. Buchner: **LEONCE IN LENA**, za IZVEN in KONTO.

SNG MARIBOR
Slovenska 27

Drama SNG

Dostojevski-Prokić-Pandur: **RUSKA MISIJA**
Danes, 21. januarja, ob 19. uri v Stari dvorani. Za abonente in IZVEN.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR
Rotovški trg 2

Danes, 21. januarja, ob 11. uri: S. Makarovič: **TAKE ŽIVALSKE**, za otroke od 3. leta naprej.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Glavni trg 6

Danes, 21. januarja, ob 20. uri: F. G. Lorca: **DOM BERNARDE ALBA**.
Gostovanje v Novi Gorici.

Arthur Schnitzler: **VRTILJAK**.
Predstava študentov AGRFT Ljubljana.
Torek, 23. januarja, ob 19.30, za IZVEN in KONTO.

CANKARJEV DOM
Prešernova 10, Ljubljana

Petek, 26. januarja, ob 20. uri: F. Kafka: **AMERIKA**.
Gostovanje Drame SNG Maribor.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE
Trg E. Kardelja 5, Nova Gorica

E. Ionesco: **PLEŠASTA PEVKA**
Gostovanje v Kranju.
Sreda, 24. januarja, ob 14.00 in 19.30.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich
Operna in baletna sezona 1995/96
Danes, 21. t. m., ob 15.30 (red G) bo na sporedu Wagnerjeva opera »Tristan und Isolde«. Ponovitve: torek, 23.1., 19.00 (red C); četrtek, 25.1., 19.00 (red F); sobota, 27.1., 16.00 (red S); nedelja, 28.1., 15.30 (red D); torek, 30.1., 19.00 (red F); četrtek, 1.2., 19.00 (red H).
Prodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripcovich (9-12, 18-21).
Gledališče Rossetti: Danes, 21. t.m., ob 16.00 (red druga nedelja): R. Viviani »La musica dei ciechi« v izvedbi Zadruge Gli Ipocriti. Režija A. Calenda. Nastopata Piera Degli Espositi in Nello Mascia. (Odrezek 12-modri). Zadnja predstava.
V sredo, 23. t.m., ob 20.30(red premiera): Plexus T »Il prigioniero della seconda strada» Neila Simona. Režija Tonino Pulci. V glavni vlogi Massimo Dapporto. V Abonmaju: odrezek 6-rumen.
Pri blagajni gledališča (tel. 54331) in v Pasaži Protti (tel. 630063) je v teku predprodaja vstopnic za predstavo »Ma non è una cosa seria« L. Pirandella (odrezek 13-moder).
Od 16. do 18.2. bo na sporedu »Il paese dei campanelli» s S. Massiminijem. Predstava izven abonmaja. Niso veljavne izkaznice.
Gledališče Cristallo - La Contrada
Povem ti pravljico: danes, 21. t. m., ob 11. uri »I viaggi di Simbad« v izvedbi gledališke skupine Ravenna Teatro.
V soboto, 27. t.m., ob 20.30 premiera F. Veberjevega dela - prevedel v ital. Sergio Jacquer - »La cena dei cretini«. Režija F. Crivelli. V glavnih vlogah G. Pambieri, E. Beruschi.

GORICA
Kulturni dom: Jutri, 22. in v torek, 23. t. m., ob 20.30: Josip Tavčar »Pekel je vendar pekel«. Režija Marko Sosič.

TRŽIČ
Občinsko gledališče
Jutri, 22. t.m. in v torek, 23. t.m. ob 20.30 - Teatro stabile iz Turina bo predstavilo Molierovo delo : »La scuola delle mogli». Režija Cristina Pezzoli. Igrajo Sergio Fantoni, Sara Bertelà, Maurizio Gueli, Francesco Migliaccio in Maria Ariis.

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče: danes, 21. t.m., ob 15.00 J. Strauss »Netopir» - opereta; ponovitev v četrtek, 25. t.m., in v soboto, 27. t.m. ob 19.30; ob 20.00 - Gostovanje »Kaiser Joseph II. und die Bahnwärterstocher» - scensko branje z B. Jeschenkom.
V sredo, 24. t.m., ob 19.00 - W.A.Mozart »La finta giardiniera»

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

MIKE LEIGH - OBDOBJE BBC
Jutri, 22., januarja, ob 20. uri:
The Kiss Of Death.
Torek, 23. januarja, ob 20. uri:
Who's Who.
Sreda, 24. januarja, ob 20. uri:
Home Sweet Home.
Četrtek, 25. januarja, ob 20. uri:
Nuts in May.
Petek, 26. januarja, ob 20. uri:
Grown Ups.
V sodelovanju z Britanskim svetom. Kosovelova dvorana. Brezplačne vstopnice so na voljo pri blagajni.

Občinska matična knjižnica Žalec.
Sreda, 24. januarja, ob 18. uri: predavanje ob diapozitivih **AVSTRALIJA DEŽELA KONTRASTOV**.
Predavatelj Simon Kravanja.

Zveza kulturnih organizacij Kranj, Sejmišče 4.
Koledar prireditev za januar 1996
Prešernovo gledališče Kranj
Sobota, 27. januarja, ob 10. uri:
Mojca in Jani Lipičnik:
Mojca in Kalčopko.

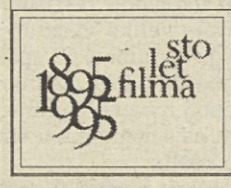

Do 20. februarja v Pokrajinskem muzeju Koper: razstavi **Kinematograf v Gorici 1896-1918** in **Kinematograf v Ljubljani 1896-1918.** (Etnografski oddelek Pokrajinskega muzeja Koper).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Glasbena akademija (Ul. Torino 22/II. nadstr.)
sporoča, da 26. januarja ob 20.30 se pričnejo tečaji za zborovodje in skladatelje, ki ga vodi Stefano Sacher. Za informacije telefonirati na št. 040/313124 ali 312513.

Dolgolasi prvaki heavy metala IRON MAIDEN.
Danes, 21. januarja, ob 21. uri v hali Tivoli, na Celovški 25, Ljubljana.

GLASBA

SLOVENIJA

CANKARJEV DOM
Prešernova 10, Ljubljana

Ponedeljek, 29. januarja, ob 19.30: Koncert japonske skupine TABLATURA. Program: stara japonska glasba in glasba evropske renesanse.

Torek, 30. januarja, ob 19.30: KOMORNI VEČER - TROBILNI TRIO: Stanko Arnold, trobenta; Radovan Vlatković, rog; Branimir Slokar, pozavna; Katharina Kegler, klavir. Program: J. F. Michel, C. Saint-Saens, G. Enesco, J. Golob, F. Poulenc, N. Rota.

DOBRNA, DVORANA ZDRAVILIŠKEGA DOMA

Petek, 26. januarja, ob 19.30: Nastop folklorne skupine KUD Dobrna in vokalne skupine Vigred.

KULTURNI CENTER IVANA NAPOTNIKA, VELENJE

Sreda, 24. januarja, ob 17. uri: Pevec in kitarist Jan Plestenjak.

Petek, 26. januarja, ob 19.30 v koncertni dvorani Glasbene šole Velenje: Stanko Arnold, trobenta; Branimir Slokar, pozavna; Katharina Kegler, klavir.

KUD FRANCE PREŠEREN
Karunova 14, Ljubljana

Četrtek, 25. januarja, ob 20. uri: HIC ET NUNC in DICKY B. HARDY.

FESTIVAL LJUBLJANA
Trg francoske revolucije 1-2

Danes, 21. januarja, ob 11. uri v veliki dvorani Slovenske filharmonije: KOMORNI ANSAMBEL SLOVENICUM. Dirigent Uroš Lajovic, solist Mate Bekavac, klarinet. Program: I. Pleyel, M. Lipovšek, J. Haydn.

GRAD FUŽINE
LJUBLJANA

Torek, 30. januarja, ob 20. uri: RAMOVŠ CONSORT.
Klemen Ramovš, kljunasta flavta; Thomas Fritzsch (Zwickau), viola da gamba; Irena Pahor, viola da gamba, Shalev Ad-El, čembalo.
Program: G. P. Telemann: Tri sonate za kljunasto flavto, violo da gamba in basso continuo.

DISKOTEKA DC 3 DAKOTA
BTC, dvorana E, Ljubljana

Petek, 26. januarja:
RISING SUN RAVE.
D J Stefano Noferini (I), DJ Christian Hornbostel (I), DJ Alessandro Decillia (I), DJ Nadja (I), DJ Umek (SLO) in DJ-P-Twin (SLO).

SLOVENSKA FILHARMONIJA
Kongresni trg 10, Ljubljana

Jutri, 22. januarja, ob 17.30 v Mali dvorani: GLASBENI ATELJE TARTINI.
Repše Maja, Violina; Repše Sanja, violončelo. Ob klavirju Meira Smailović.

Četrtek, 25. januarja, ob 19.30:
Matjaž Drevenšek, saksofon; Zoltan Peter, klavir.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

MODERNA GALERIJA
Tomšičeva 14, Ljubljana

V galeriji je do 27. januarja na ogled razstava Johna Baldessarja THIS NOT THAT.

NARODNA GALERIJA
Puharjeva 9, Ljubljana

V galeriji je do 18. februarja na ogled razstava VTIS OBILJA, štukatura 17. stoletja v Sloveniji.

CANKARJEV DOM
Prešernova 10, Ljubljana

CIRIL TAVČAR (1904-1980)
Obsedenost z ustvarjanjem.
Prva ekskluzivna predstavitev slovenskega arhitekta in oblikovalca.
Razstava bo na ogled do 30. januarja.

GALERIJA ŠOU KAPELICA
Kersnikova 4, Ljubljana

V galeriji je do 7. februarja na ogled razstava japonskega umetnika Rjoičija Hajašija z naslovom ZGODBA BREZ OBJEKTA.

GALERIJA ŠKUC
Stari trg 21, Ljubljana

Borut Hlupič
Soya Holland.
Ljubezniva vesoljska ladja.
Razstava bo na ogled do 31. januarja.

GALERIJA KRKA
Dunajska 65, Ljubljana

V galeriji je do 25. januarja na ogled razstava slik in skulptur Viljema Jakopina.

JAKOPIČEVA GALERIJA
Slovenska 7, Ljubljana

VOJAŠNICA 4. JULIJ - METELKOVA.
Razstava natečajnih del za urbanistično ureditev (do 30. januarja).

GALERIJA ILIRIJA
Tržaška cesta 40, Ljubljana

V galeriji do 2. februarja razstavlja Anamarija Šmajdek.

RAZSTAVIŠČE UNION
Prešernova 2, Maribor

PRIJATELJSTVO IN SODELOVANJE.
Razstava nagrajenih del evropskega likovnega natečaja ob dnevu Evrope.
Razstava bo na ogled do 2. februarja.

MESTNA GALERIJA LJUBLJANA
Mestni trg 5

V galeriji je do 9. februarja na ogled razstava akademske slikarke Seke Tavčar.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Muzej Revoltella
Do 31. marca 1996 je na ogled likovna razstava z naslovom Umetnost Evrope med dvema stoletjema 1895-1914 - Trst, Benetke in Bienali. Urnik: od 10. do 13. ure in od 15. do 20. ure, ob nedeljah in praznikih samo dopoldne; ob torkih je muzej zaprt.
Isti urnik velja tudi za drugo razstavo in sicer restavriranih prostorov stare rezidence barona Revoltelle ob 200-letnici rojstva.
Galerija Rettori Tribbio 2: na ogled je razstava Irenea Ravalica.
Galerija Bassanese (Trg Giotti 8/I)
Do 29. februarja je na gled razstava slikarja Bruna Munarija.Urnik: ob delavnikih od 17.00 do 20.00.
Galerija Lipanjepuntin (Ul. Diaz 4): do 31. t. m. je na ogled razstava ameriškega slikarja Jamesa Browna .

GORICA
Kulturni dom: do 28. t. m. razstavljata goriška slikarja W. Dusatti in E. Calabrese.
STANJEL - Galerija Lojzeta Spacala je odprta od delavnikih 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

KOROŠKA

CELOVEC
Deželna galerija: Do 28.t.m., je na ogled razstava nizozemskega umetnika Karela Appela.
Galerija Ars temporis: razstavljata Jaroslava Kralika in Elizabeta Gross.
Hisa umetnikov (Goethe park 1): do 27. t.m. je na ogled Letna razstava 1995.
BV Galerie: na ogled je razstava Andreassa Strasserja.

GLASBA

FJK

TRST
Kulturni dom
Koncertna abonmajska sezona Glasbene matice 95/96
V torek, 23. t. m., ob 20.30 Multimedijska predstava s projekcijo filma »Dve osebi iščeta Erica Satiea«, Bojan Gorišek (klavir) in Janez Škof (recitator).
Gledališče Rossetti
Tržaško koncertno društvo
Jutri, 22. t.m., ob 20.30 - Koncert pianista A. Lonquicha. Na programu Schumann, Skrjabin, Debussy in Ravel.
V četrtek, 15. februarja 96, ob 21.00 - Koncert Francesca GUCCINIJA. Izven abonmaja.
Dvorana Tripcovich
V sredo, 24. t. m., ob 18. uri »Ura z...«: srečanje z baritonom Ursom Markusom, ki nastopa v operi »Tristan und Isolda« v vlogi Kurwenalda. Na klavir ga bo spremljala Nataša Kerševan.
Gledališče Miela
XXVII - Koncertna sezona Glasbene mladine Italije
V četrtek, 25. t.m., ob 20.30 bo na sporedu koncert pianista Andrea Padova. Na sporedu Bach, Chopin in Liszt.
Naslednji koncert bo v četrtek, 8. februarja 1996 - Nastopila bosta Ennio Guerrato (kitara) in Aleksander Rojc (klavir). Na sporedu Weber, Carulli in Diabell.
»No man's Land«
Od jutri, 22. do 31. t.m.se bo v gledališču Miela v sklopu prireditev Filmskega festivala Alpe Adria zvrstilo 8 glasbenih in filmskih srečanj.
Jutri, 22. t. m., ob 21. uri koncert skupine Les Tambours du temps.

GORICA
SCGV E. Komel - Koncertna sezona 1995/96
V četrtek, 25. t. m., ob 20.30 Glasba 19. stoletja v goriških arhivih. Izvajalci Alessandro Arbo in vokalno-instrumentalna skupina

SMUČANJE / SMUKA ZA SVETOVNI POKAL

V Cortini druga zmaga I. Kostner

V Veysonnazu je spet slavil Švicar Kerner
Danes moški slalom in ženski veleslalom

VEYSONNAZ - Švicar Bruno Kernen je na drugem smuku v Veysonnazu ponovil petkov uspeh in drugič zapored zmagal. Bruno Kernen, soimenjak rojaka, ki je pred leti Elanu privozil prvo smukaško zmago za svetovni pokal, se je tako v smukaški uvrstitvi svetovnega pokala prebil na visoko četrto mesto. Včeraj ga je od drugouvrščenega ločila le stotinka sekunde, danes pa je tekmece dobesedno povozil, saj sta drugouvrščena Avstrijec Ortlieb, sicer olimpijski prvak iz Albertvilla, in vodilni v smukaški razvrstitvi svetovnega pokala Francoz Luc Alphand zaostala kar za 80 stotink. Trindvajsetletni Švicar, ki je imel lani težave s poškodbo kolena, je bil še do včeraj praktično neznan tekmovalec, saj se nikoli ni uvrstil višje od petega mesta. Z dvema zmagama pa je rešil čast Švicarjev, ki slasti smukaške zmage niso okusili že od leta 1994.

Compganonijeva je Kostnerjevi (levo) po zmagi ponudila šopek rož (telefoto AP)

Danes bo na vrsti slalom.

Izidi: 1. Kernen (Švi) 2:02.69, 2. Ortlieb (Avt), 3. Alphand (Fra) 2:03.49, 4. Franz (Avt) 2:03.58, 5. Mahrer (Švi) 2:03.62, 6. Perathoner (Ita) 2:03.76, 7. Stemmle (Kan) 2:03.90, 8. Mader (Avt) 2:04.03, 9. Gigandet (Švi) 2:04.14, 10. Besse (Švi) 2:04.21... 15. Runggaldier (Ita) 2:04.43 ... 52. Koblar (Slo) 2:07.13. **Svetovni pokal - skupno (23 tekem):** 1. Kjus (Nor) 956, 2. Von Grünigen (Švi) 690, 3. Tomba (Ita) 616, 4. Mader 607, 5. Knauss (oba Avt) 566, 6. Alphand (Fra) 468, 7. Reiter (Avt) 433, 8. Kaelin (Švi) 421, 9. Nyberg (Šve) 420, 10. Košir (Slo) 401; **smuk (7):** 1. Alphand (Fra) 432, 2. Ortlieb 319, 3. Mader (oba Avt) 282, 4. Kernen 275, 5. Gigandet (oba Švi) 254.

* * *

CORTINA D'AMPEZZO - Italijanka Isolde Kostner je zmagovalka drugega smuka za svetovni pokal v Cortini d'Ampezzo. Z zaostankom 19 stotink sekunde je drugo mesto zasedla Američanka Picabo Street, tretja Avstrijka Renate Götschl pa je zaostala že za 73 stotink sekunde.

Kostnerjeva je s svojo drugo zmago v karieri preprečila popolno zmagoslavje Streetovi, ki je slavila na petkovem smuku. »Po seriji drugih in tretjih mest mi je končno uspelo. Ko sem prišla v cilj, sem imela veliko prednost, kljub temu pa sem bila zelo nervozna, saj je bilo na štartu še nekaj odličnih tekmovalk,« je dejala zmagovalka. Dolgo časa je kazalo na popolno italijansko zmagoslavje, saj so bile do stevilke 22, ki jo je nosila Streetova, v vodstvu kar tri Italijanke. Za Kostnerjevo sta bili na drugem in tretjem mestu Barbara Merlin in Bibiana Perez. Danes bo na vrsti veleslalom.

Izidi: 1. Kostner (Ita) 1:28.93 (100.798 km/h), 2. Street (ZDA) +0.19, 3. Götschl (Avt) +0.73, 4. Wiberg (Šve) +0.79, 5. Merlin +0.82, 6. Perez (obe Ita) +1.10, 7. Pace Lindsay (Kan) +1.20, 8. Zurbriggen (Švi) +1.47, 9. Stöckl in Meissnitzer (obe Avt) +1.48,... 19. Suhadolc (Slo) +2.23, 39. Potisk Ribič (Slo) +3.98. **Skupno (po 21 tekmah):** 1. Ertl (Nem) 784, 2. Wachter (Avt) 735, 3. Seizinger (Nem) 722, 4. Meissnitzer (Avt) 632, 5. Eder (Avt) 520, 6. Street (ZDA) 508, 7. Dorfmeister (Avt) 486, 8. Wiberg (Šve) 446, 9. Kostner (Ita) 421, 10. Zurbriggen (Švi) 386,... 12. Hrovat (Slo) 356; **smuk (5):** 1. Street (ZDA) 380, 2. Kostner (Ita) 245, 3. Meissnitzer (Avt) 235, 4. Seizinger (Nem) 225, 5. Götschl (Avt) 184.

TENIS / AUSTRALIAN OPEN

Mladi domačin izločil nosilca Peta Samprasa

Danes Furlan - Ivanišević

MELBOURNE - Na odprtem teniškem prvenstvu Avstralije v Melbournu (6, 9 milijona dolarjev nagradnega sklada) je domači teniški up Mark Philippoussis v tretjem krogu izločil prvega nosilca in prvega igralca sveta Američana Peta Samprasa v treh nizih. V ostalih dvobojih ni bilo večjih presenečenj, zaradi močnega dežja pa so bila za tri ure in pol prekinjena srečanja, ki niso potekala na pokritem osrednjem stadionu. Tako se bosta deseti nosilec Hrvat Goran Ivanišević in Italijan Renzo Furlan v zadnjem srečanju tretjega kroga za nastop v osmini finala pomerila šele danes, v ženski konkurenci pa bo zadnji nastop tretjega kroga prav tako danes, ko bosta igrali šestnajsta nosilka Južnoafričanka Amanda Coetzer in Japonka Rika Hiraki.

Pete Sampras je v tretjem krogu naletel na razpoloženega mladega Avstralca grškega rodu Philippoussisa, ki ga je v štirih tesnih nizih utrudil že na odprtem prvenstvu ZDA. Devetnajstletni Avstralec, ki je šele na 40. mestu ATP lestvice, je dosegel kar 29 asov, ubijalski pa je bil tudi njegov drugi servis.

Ritem v dvoboju, ki je pred 15.000 gledalci trajal dve uri in 13 minut, je ves čas narekoval Philippoussis.

Izidi - moški (3. krog): Philippoussis (Avs) - Sampras (ZDA/1) 6:4, 7:6 (11:9), 7:6 (7:3), Becker (Nem/4) - Larsson (Šve) 7:6 (7:5), 6:3, 6:3, Kafelnikov (Rus/6) - Tebbutt (ZDA) 7:5, 5:7, 6:4, 6:2, Enqvist (Šve/7) - Gumy (Arg) 6:2, 7:6 (7:3), 3:6, 6:1, Washington (ZDA) - Hadad (Kol) 6:4, 6:2, 6:3, Steven (Nzl) - Siemerink (Niz) 6:1, 6:4, 6:7 (3:7), 6:2, Woodforde (Avs) - Clavet (Spa) 4:6, 7:6 (8:6), 6:2, 6:4; - pari osmine finala: Philippoussis - Woodforde, Ivanišević/Furlan - Enqvist, Becker - Steven, Washington - Kafelnikov, Chang - Fleurian, Muster - Tillstroem, Courier - Ondruska, Agassi - Bjoerkman; **ženske (3. krog):** Schett (Avt) - Sukova (Ces) 6:2, 5:7, 8:6, Martinez (Spa/2) - Kandarr (Nem) 6:3, 6:0, Huber (Nem/8) - Richterova (Ces) 6:2, 6:1, Davenport (ZDA/10) - Dahlman (Fin) 6:4, 7:5, Hingis (Švi) - Endo (Jap) 6:1, 6:1, Lihovceva (Rus) - Grande (Ita) 6:3, 6:1, Schultz (Niz/11) - Boogart (Niz) 4:6, 6:1, 6:4; - pari osmine finala: Seleš - Sawamatsu, Appelmans - Majoli, Sanchez - Fernandez, Rubin - Sabatini, Hingis - Schultz, Coetzer/Hiraki - Lihovceva, Huber - Schett, Davenport - Martinez.

KOŠARKA / V A1 IN A2 LIGI

Tržaški Illycaffé v Rimu Brescialat v Benetkah

TRST - Po spodbudni domači zmagi proti Cagivi bo tržaški Illycaffé skušal danes v A1 košarkarski ligi poskrbeti še za en podvig, tokrat v Pesaru proti Scavoliniju, ki ni v najboljši formi. Pod vprašajem pa je nastop poškodovanega Crudupa. V anticipirani tekmi je bolonjski Teamsystem v Vareseju premagal domačo Cagivo s 73:68. Najboljši strelec pri gostih je bil Saša Djordjević (23 točk), pri gostitelji pa Vescovi (22).

DANAŠNJI SPORED (17.30): Cx Siena - Stefanel, Viola - Mash, Olitalia - madigan, Teorematour - Nuova Tirrena, Scavolini - Illycaffé, Buckler - Benetton.

VRSTNI RED: Buckler 28, Teamsystem 26, Cagiva in Stefanel 22, Madigan 20, Scavolini Nuova Tirrena Benetton in Viola 18, Olitalia14, CX in Mash 12, Teorematour in Illycaffé 6.

A2: Reyer - Brescialat

Derbi tega kola v A2 ligi bo gotovo v Benetkah, kjer bo goriški Brescialat igral proti domači ekipi Reyerja, ki je s 24 točkami na tretjem mestu lestvice za vodilnim parom Juve Caserta in Polti Cantú, ki imata po dve točki več.

NOVICE

Sisley boljši od Daytone

V vnaprej igrani tekmi 17. kola italijanske odbojkarske A1 lige je Sisley iz Trevisa (Zwerver 10+21, Bernardi 19+29, Zorzi 8+22) s 3:1 (15:13, 11:15, 15:5, 15:12) premagal Daytono iz Modene. (Bracci 10+28, Held 2+14, Cuminetti 9+25).
Današnji spored: Schio - Alpitour, Edilcuoghi Cariparma, Gabeca - Macerata, Jeans Hatù - Padova, Com Cavi - Gioia.

Zmagi Francije in Škotske

PARIZ, DUBLIN - V uvodnih tekmah pokala Petih narodov v rugbyju je Francija s 15:12 premagala Anglijo, Škotska pa je s 16:10 odpravila Irsko.

Di Centa prvakinja na 5 km

COGNE' - Manuela Di cento je osvojila naslov državne prvakinje v smučarskem teku na razdalji 5 km. Druga je bila Stefania Belmondo, tretja pa Guidina Dal Sasso. Med moškimi je na isti razdalji slavil zmago Marco Albarello pred Silviom Faunerjem.

Južna Afrika naprej

JOHANNESBURG, 20 GEN - V tekmi kvalifikacijske A skupine nogometnega Afriškega pokala je Južna Afrika dosegla svojo drugo zmago in se uvrstila v polfinalu. Z 1:0 je premagala Angolo. Edini gol je v 57. minuti dosegel Williams. Vrstni red A skupine: Južna Afrika 6, Egipt in Kamerun 3, Angola 0. V kraju Bloemfontenin pa je Zambija v teki B skupine s 5:1 (5:0) premagala reprezentanco Burkine Faso. Zaporedje zadetkov: v 18. min. Malitoli, v 25. in 34. min. K. Bwalya, v 44. min. Lota, v 45. min. J. Bwalya, v 52. min. Traore. V četrtfinale se je uvrstil tudi Gabon, ki je v petkovi večerni tekmi z 2:0 premagal Zaire.

Rokomet: lahka zmaga Principa

Tržaški Principe je včeraj v nadaljevanju prvoligaškega rokometnega prvenstva brez težav premagal moštvo HC Bologne z 29:20 (15:9). Pred malostevilnimi gledalci so bili Tržačani boljši v vseh elementih igre, čeprav niso zaigrali tako, kot so sposobni. Najboljša strelca pri tržaškem moštvu sta bila Saftescu in Guerrazzi (vsak 8 zadetkov), pri gostih pa Razić, ki je dosegel 6 golov.

Prihodjo nedeljo prireja SK Devin še 9. pokal prijateljstva Treh dežel

Požrtvovalni smučarski delavci KS Devina prirejajo danes zjutraj na Piancavallu tekmovanje FIS za 2. trofejo Adriaimpex, a se hkrati že pripravljajo na organizacijo nedeljskega veleslaloma za 9. pokal prijateljstva Treh dežel, ki bo na Trbižu s pričetkom ob 10. uri. Tekmovanje je namenjeno slovenskim obmejnim društvom iz Slovenije, Koroške in Furlanije Julijske krajine. Prijave sprejemajo pismeno ali po faxu do 12. ure dne 25. januarja 1996 na naslov: Smučarski klub Devin Cerovlje, 1/a 34019 Sesljan, tel in fax +39+40 220423.

NOGOMET / ITALIJANSKA A LIGA

Udinese gostuje v Cagliariju

Triestina igra v C2 ligi doma proti zadnjeuvrščenemu Centeseju

VIDEM - Udinese bo v 18. kolu italijanske nogometne A lige igral v Cagliariju s precejm zdesetkano postavo. Gotovo ne bo zaradi gripe igral Rossitto, vprašljiv pa je tudi nastop Bie in Desiderija. Trapattonijev Cagliari bo gotovo igral na vse kriplje, da se oddolži navijačem za zadnje zelo poprečne nastope.

Derbi tega kola bo v prestolnici, kjer bo Roma sprejela v goste Sampdorio. Zelo »vroče« pa bo tudi v Turinu, kjer bo Torino igral proti drugouvrščeni Fiorentini. Trener Scoglio ne bo mogel računati na svojega strelca Peleja, ki je zaposlen z reprezentanco Gane na afriškem pokalu in za nameček se je še poškodoval. Trener Fiorentine pa večjih težav s postavo nima in tudi Batistuta si je opomogel po poškodbi in bo danes zanesljivo na terenu. Ostale ekipe z vrha lestvice pa bi ne smele imeti posebnih težav, da vknjižijo nove točke. Milan je na domačem igrišču seveda favoriziran na srečanju proti Padovi. Enako velja tudi za Parmo, ki bo sprejela v goste, sicer nevarno Atalanto. Juventus, ki v prvenstvu igra s spremenljivo srečo, pa v Cremoni gotovo ne bo imela lahke naloge. Florjančič in ostali so že prislili na neodločen izid vodilni Milan, sposobni so tudim spodtakniti »staro damo«.

DANAŠNJI SPORED (14.30): Cagliari - Udinese, Cremonese - Juventus, Milan - Padova, Napoli - Bari, Parma - Atalanta, Piacenza - Lazio (20.30), Roma - Sampdoria, Torino - Fiorentina, Vicenza - Inter.

B liga: Palermo in Reggiana brez gola

Na sinočnji anticipirani tekmi 20. kola B lige sta Palermo in Reggiana igrala 0:0.

DANAŠNJI SPORED (14.30): Ancona - Reggina, Avellino - Venezia, Bologna - F. Andria, Brescia - pescara, Chievo - Lucchese, Cosenza - Salernitana, Foggia - Perugia, Genoa - Verona, Palermo - Reggiana, Pistoiese - Cesena.

C2 liga: Triestina doma v vlogi nespornega favorita

Triestina bo danes v 19. kolu C2 lige igrala doma proti zadnjeuvrščeni ekipi Centeseja, ki pa je v zadnjih kolih pokazala napredek in je v nedeljo celo premagala San Doná. Centeseja torej ne gre podcenjevati, še posebno ker ima trener tržaškega moštva Giorgio Roselli hude težave pri sestavi ekipe. Več nogometašev je poškodovanih ali izključenih (Polmonari, Zocchi, Natale, Colombotti, Camporese). Tako ali drugače mora danes Triestina nujno zmagati, če hoče upati na končnico prvenstva.

DANAŠNJI SPORED (14.30): Fano - Ponsacco, Fermana - Vis Pesaro, Giorgione - Cecina, Livorno - Treviso, Pontedera - Baracca Lugo, Rimini - Forlí, San Doná - Tolentino, Ternana - Imola, Triestina - Centese.

NAMIZNI TENIS / V ŽENSKI A1 LIGI

Kras bi lahko izenačil

Coccaglio - Kras Adria Caravan 6:3

Chin - Bersan 18:21, 21:17, 17:21; Zampini - K. Milič 21:13, 12:21, 21:14; Merenda - Wang 15:21, 13:21; Dini - V. Milič 13:21, 23:21, 21:17; Chen - Wang 8:21, 7:21; Zampini - V. Milič 14:21, 21:19, 21:15; Merenda - Bersan 21:10, 21:18; Dini - K. Milič 21:12, 21:19; Zampini, Merenda - Bersan, V. Milič 21:14, 21:10.

Kot je po srečanju dejala Sonja Milič, ekipi Krasa res ni kaj očitati. Z nekoliko sreče bi lahko tudi remizirala, za zmago je bilo manj možnosti. Na vsak način so se dekleta potrudila, solidno so igrala, le pri vračanju servisov jim ni šlo od rok, tako da so nasprotniku dajala možnost za protinapad.

ŽENSKA B LIGA

Kras Corium - Juvenes Serravalle 1:4

N. Milič - Monaldini 0:2 (11:21, 12:21); Stubelj - Diao Yi 2:0 (21:18, 24:22); N. Milič, Stubelj - Monaldini, Diao Yi 0:2 (12:21, 20:22); Stubelj - Monaldini 1:2 (21:18, 13:21, 18:21); N. Milič - Diao Yi 1:2 (20:22, 21:17, 10:21).

Krasove drugoligašice so bile pod pritiskom. Tekma s San Marinom je namreč odločala o prestopu in tihe ambicije krasovk se niso izpolnile. Ivana Stubelj in Nina Milič sta se resno spopadli z nasprotnicama, ki pa sta prišli v Zgonik bolje pripravljeni kot sta bili v prvem srečanju na svojem igrišču. Edino točko je osvojila kapetanka Ivana Stubelj v težkem dvoboju s Kitajko Diao Yi. Zmaga pa se ji je nesrečno izmuznila proti Monaldinijevi. Tudi začetek v igri dvojic je bil v znamenju Krasovih krčev, ko pa sta se krasovki znašli, je bilo že prepozno. Nini Milič ni bila pogodu igra agresivne Monaldinijeve, s katero je izgubila uvodno tekmo, Kitajki pa je iztrgala niz. Škoda, da je v tem dvoboju izgubila. Pri obeh krasovkah smo zabeležili vrsto lepih napadalnih akcij.

MOŠKA C1 LIGA

Kras Activa - Fincantieri 5:2

Stocca - Ceppi 2:1 (17:21, 21:13, 21:18); Bertolotti - Mian 2:1 (18:21, 21:8, 21:8); Santini - Pilotto 0:2 (9:21, 10:21); Bertolotti - Ceppi 2:0 (21:14, 22:20); Stocca - Pilotto 2:1 (18:21, 21:13, 21:18); Santini - Mian 1:2 (19:21, 21:18, 19:21); Bertolotti - Pilotto 2:1 (28:26, 20:22, 21:18).

Nepričakovano slavje v moški C1 ligi. Rezultat bi lahko zaključil že Peter Santini v šesti tekmi včerajšnjega srečanja drugega povratnega kroga. Sicer le dve od skupno sedmih tekem nista terjali dodatnega seta. Kapetan Krasa Activa Bertolotti je kot vedno izpolnil svojo dolžnost s tremi osvojenimi točkami, dobro pa se je odrezal tudi Boris Stocca z dvema zmagama. Drugi prvenstveni uspeh proti tretjeuvrščenemu Fincantieriju prinaša važne točke za obstoj naših fantov, v njihove vrste pa vnaša okrepljeno voljo za nadaljevanje prvenstva.

ŽENSKA C1 LIGA

Kras - Cus Videm 4:1

Rustja - Serafini 2:0 (21:9, 21:16); M. Milič - Gambini 2:0 (21:11, 21:16); Rustja, Milič - Serafini, Gambini 2:0 (21:12, 21:17); Rustja - Gambini 0:2 (20:22, 16:21); M. Milič - Serafini 2:0 (21:5, 21:18).

Prepričljivo so slavila tudi dekleta v C1 ligi. Z zmago nad videmskim Cus so ponovno potrdile svojo premoč v skupini E tretjeligaškega državnega ekipnega prvenstva. V posamičnih dvobojih je Martina Milič osvojila obe točki, Irena Rustja je bila odločno boljša od Serafinijeve, medtem ko se je zmedla z Gambinijevo: nasprotnica je prvi set vodila z 10:19, krasovka pa jo je dohitela pri 20. točki. Ista usoda se je za Ireno ponovila v drugem setu, ko sta šli z nasprotnico v korak do 16. točke. Za gostje je bila to edina iztrzena točka. V igri dvojic je bila moč ekip precej izenačena v drugem nizu, vendar je Krasov par na koncu pokazal več zanesljivosti. Krasovke so na najboljši poti za napredovanje. (J.J.)

KOŠARKA / SINOČI V B LIGI

Jadranovci brez težav Rauber kar 7 »trojk«

Po pričakovanju so premagali Sesto San Giovanni

BCC Sesto S. Giovanni - Jadran TKB 86:108 (37:57)

SESTO: Fumagalli 20 (4:5), Girardin 4 (2:2), Mantegazza 10 (4:9), Bisanzon 9 (3:4), Re 3 (1:4), Guerci 16, Asnaghi 2 (0:3), Frasisti 9 (1:1), Meier 12 (2:4), Labanca 1 (1:2), trener Fontana.

SON 33. PON: Guerci (35), Re (36), Meier (37), Mantegazza (40).

JADRAN: Arena 8 (4:4 pm, 2:5 met za dva, - met za tri), Oberdan 7 (2:4, 1:1, 1:1), Pregarc 17 (10:13, 2:5, 1:4), Budin 10 (4:4, 3:7, -), Vitez 14 (4:6, 5:7, -), Samec 12 (2:3, 5:6, -), Klabjan 3 (3:4, -, 0:1), Rauber 27 (2:2, 2:4, 7:10), Calavita 5 (3:3, 1:3, -), Hmeljak 5 (1:3, 2:2, -), trener Vremec.

SON: 28. PON: Calavita (35), Samec (36), Vitez (37), Pregarc (40). 3T: Rauber 7, Oberdan 1, Pregarc 1.

SODNIKA: Crosetti (Saluzzo) in De Simone (Turin).

SESTO SAN GIOVANNI (MILAN) - Jadranovci so po pričakovanju premagali v gosteh zadnjeuvrščeno moštvo iz Sesta San Giovannija in tako ohranili tretje mesto na lestvici. Naši košarkarji so imeli težave z gostitelji le prvih 15 minut igre, nakar so z delno razliko 22:5 povedli za 20 točk in že tedaj je bilo tekme dejansko konec.

Resnici na ljubo, so gostitelji nekoliko reagirali v začetku drugega polčasa, kaj kmalu pa je spet stopil v ospredje Sandi Rauber, ki je s tremi trojkami vzpostavil razliko na varnih 20 točk in o končnem zmagovalcu ni bilo več dvoma. Sploh pa je bil Rauber na tej tekmi daleč najboljši mož na igrišču: s 27 točkami je bil najboljši strelec srečanja, imel je odličen odsotek 7:10 pri metu za tri točke, poleg tega pa tudi 10 skokov. Skratka, odlično!

V začetku tekme je blestel Boris Vitez, ki je bil skoraj nepogrešljiv (dal je 12 točk), kaj kmalu si je nabral tri osebne napake, tako da je nato bolj malo igral. Prvič se je v tem prvenstvu vpisal med strelce tudi mladi Borut Klabjan, ki je dosegel tri točke in le za las zgrešil zadnjo »bombo«.

Jadranovci bodo v prihdonjem kolu (v soboto) igrali doma proti Monzi. (Kaf)

Ostali izid: Scame BG - Gesteco Cedad 88:68

Rauber odličen s trojkami

KOŠARKA / PROMOCIJSKA LIGA

Brežani in poletovci tokrat praznih rok

Breg - Godiva 79:82 (39:37)

BREG: Colusso 22 (10:13), Pregarc 13, Gobbo 1 (1:2), Malalan 14, Pavlica 14 (2:2), Barini 5 (3:6), Bandi 8, Pintarelli (0:2), trener D. Salvi.

3T: Malalan 2, Pregarc 1. SON: 27. PON: Gobbo in Malalan.

Brežani so izgubili tudi proti Godivi in tako ostajajo sami na zadnjem mestu lestvice. Naši košarkarji so predvsem docela odpovedali v obrambi, saj so jim nasprotniki uhajali na koš kot za šalo. (D.S.)

Viale Sport - Polet Metra 83:79 (36:33)

POLET: Bogatec 13, Berdon 18, Legiša 4, Skeralvaj 2, Pertot 29, Taučer 6, Spacal 1, Gregori 6, Doles, Presl, trener Počkaj.

PON: Skerlavaj in Gregori. 3T: Pertot 6, Berdon 3.

Po zelo dobrem začetku (+10) so poletovci imeli velike težave proti conski obrambi. V razburljivem koncu tekme so bili domačini boljši in zmagali. Za igro v napadu si zasluži pohvalo Maksi Pertot.

ROKOMET

Kras Trimac v Bellunu izvrstem

Belluno - Kras Trimac 19:25 (12:12)

KRAS: Rossi, Glavina, Fabris, Colja 4, Raseni 2, Vremec 6, Milič, Pertot 4, Vinci 2, Nait 5, Costanzo 2.

V polni dvorani, kar je za rokometno C ligo pravi čudež, je Krasova sedmerica proti kvalitetnemu Bellunu dosegla novo zmago, ki daje fantom novo upanje v uspešno sezono. Ekipa iz Bellуna se je upirala le prvi polčas, ko sta si bili moštvi enakovredni. Kot vedno so bila tudi tokrat med odmorom odločilna navodila trenerja Mahniča, ki je vlil svojim varovancem nove moči. Uspešna je bila tudi odločitev, da postavi v vrata Lazarja Fabrisa, ki je danes prvič nastopil z zgoniškim moštvom ter izvrstno branil. Zgoniški rokometaši so si takoj nabrali nekaj golov prednosti in to prednost z uspešnimi protinapadi ohranili do konca. (Iztok)

C2 LIGA

Borovci dosegli važno zmago

Premagali Staranzano

Bor Radenska - Florimar Staranzano 77:67 (33:32)

BOR: Susani 9 (5:6 prosti meti, 2:5 met za dva, - met za tri), Perčic 8 (-, 4:7, -), Giacomini n.v., Barini 19 (4:5, 6:10, 1:2), M. Simonič 13 (-, 5:7, 1:2), Bosser, Rasman 4 (0:2, 2:8, -), Rustja 8 (4:7, 2:3, -), Pettirosso 1 (1:6, -, -), Grbec 16 (9:13, 2:4, 1:3).

Met za dva 23:44, met za tri 3:7, skupno 26:51. pm 23:39. 3T: Barini 1, Grbec 1, M. Simonič 1. SON: 16.

FLORIMAR: Reale 10, Capellari 7, Denich 2, Scropetta, Aloisio 10, Podgornik, Bellina 10, Mattessich 17, Cicciarella 11, Boscarol.

SON 27. PON: Bellina in Cicciarella.

Borovci so sinoči osvojili zlata vredni točki v boju za obstanek v ligi. Zasluženo so premagali trdožívo ekipo iz Starancana, ki se je nasim upirala vse do končnih potez. Tedaj pa so gostje napravili tehnično napako, izgubili so živce, Grbec je uspešno izvedel rposte mete in predragocena zmaga je bila tu.

Naši predstavniki so spodbudno začeli in si po Barinijevi zaslugi tudi priigrali rahlo prednost. Gostje pa so reagirali, nadoknadili zaostanek in nato se je skoraj vse do konca bil izredno izenačen boj. Naposled je borvcem le uspelo streti nasprotnikov odpor in z zvrhano mero požrtvovalnosti tudi zmagati.

KOŠARKA / D LIGA

Vse tri naše ekipe zanesljivo zmagale Že trinajsti zaporedni uspeh cicibonašev

Kontovelci premagali ekipo Acli Dom Agorest uspešen v gosteh

Senators - Cicibona Helvetius 94:105 (49:45)

SENATORS: Zucco n.v., Maviglia 16, Coprez 7, Sorrentino 17, Lugan 31, Piani 15, Macaro 1, Galliani n.v., Denissa 7, Bresciani n.v., trener Pelizzon.

SON: 25. 3T: Piani 3, Sorrentino 2.

CICIBONA: Persi 24 (7:7 prosti meti, 7:1 met za dva, 1:1 met za tri), Filipčič 13 (7:10, 3:7, -), Jogan 15 (1:3, 7:12, -), Battialana 3 (3:4, 0:2, -), Iz. Bajc (-, 0:2, -), Possega 11 (1:3, 5:12, -), Tomšič 27 (3:5, 6:6, 4:5), P. Furlan 10 (0:2, 5:9, -), S. Zuppin 2 (0:1, 1:6, -), trener L. Furlan.

PM 22:35. Met za dva: 34:67, met za tri 5:6, skupno 39:73. SON: 23. 3T: Tomšič 4, Persi 1.

Cicibonaši so tokrat že s 13. zaporedno zmago lahko zadovoljni le zaradi dveh točk, ne pa zaradi prikazane igre. Naši košarkarji so predvsem odpovedali v obrambi. Tekmo so namreč začeli izredno lagodno in okoli 10. minute so zaostajali kar za 11 točk (25:36), čeprav so gostitelji nastopili brez svojega izrazitega strelca, sicer veterana Nanuta. Naposled so se cicibonaši le predramili in z vstopom Stefana Persija na igrišče nadoknadili zamujeno. Junak začetka drugega dela tekme je bil Tomšič, ki je dal kar tri trojke. Srečanje je bilo izenačeno do 33. minute, ko so cicibonaši povedli in zanesljivo zmagali. (VJ)

Kontovel - Acli Fanin 87:70 (43:41)

KONTOVEL: Pertot 15, Kralj 7, Gulič 18, Turk 13, I. Emili 12, Starec 11, Danev 1, Vodopivec 2, M. Emili, Godnič 8.

SON: 23. PON: Starec. 3 TOČKE: Pertot 1, Kralj 1, Starec 1.

ACLI FANIN: Tirreni 6, Caris 2, Callini 6, Sunberesi 18, Barcelogna 2, Memis 7, Boneto, Borsani, Blasina 8, Sterle 21.

SON: 30. PON: Sunberesi in Barcelogna

Razlika med ekipama je velika, vendar so Kontovelci začeli precej nezbrano, posebno v obrambi, tako da so gostje v 10. minuti vodili z 31.24. Ko so domači popravili igro v obrambi, se je zaostanek začel nižati in pred koncem polčasa so ga nadoknadili in tudi sami povedli. V drugem polčasu so vodstvo še višali, saj ni bilo dvoma, kdo bo končni zmagovalec.

Libertas Trst - Dom Agorest 76:97 (45:48)

DOM: Franco 16 (7:10, -, 2:3), Corsi 21 (7:14, 1:10, 4:10), Kocjančič 4 (2:4, -, -), Orzan (0:2, -, -), Bordon (0:2, -, -), Primožič, Podbersig 24 (9:13, 1:1, 3:5), Ambrosi 7 (3:5, -, 1:2,), Campanello 25 (2:8, 5:9, -).

Domovci nadaljujejo s svojo pozitivno serijo, čeprav so tekmo začeli zares katastrofalno (17:7 v 5'). Naši imajo sicer delno opravičilo, ker so prišli na igrišče le deset minut pred začetkom srečanja. Vsekakor je bila njihova igra v prvem delu zares slaba (zgrešeni meti, izredno statična obramba). Po najvišjem vodstvu domačinov v 10' (37:15) so se končno zdramili in uspešno reagirali, tako da so ob koncu polčasa tudi povedli za 3 točke. V tem delu se je še najbolj izkazal »Zvonko« Campanello s serijo štirih zaporednih trojk.

Drugi polčas pa je bil pravi monolog domovcev, ki so si hitro priigrali solidno prednost, tako da ni bilo več dvomov o končnem zmagovalcu. Za igro v drugem polčasu si zaslužijo pohvalo vsi, zlasti pa Podbersig in Kocjančič. (C.L.)

DEČKI

Dom Sprint Auto - Alba Krmin 55:77

NOGOMET / V AMATERSKIH PRVENSTVIH

Štandrežce in Sovodenjce čakata skromna nasprotnika

Primorje in Vesna v okrnjeni postavi, Zarja pa proti solidnemu Cividaleseju - Primorec morda pred odločilnim srečanjem za obstanek

PROMOCIJSKA LIGA

Flumignano - Juventina

Po nerodnem in nepričakovanem porazu proti Maraneseju, ki je bil tudi prvi na domačih tleh, bo Juventina danes gostovala v Flumignanu, kjer mora osvojiti vsaj točko, saj sodi Flumignano med slabše ekipe tega prvenstva (v nedeljo je sicer z 1:2 zmagal v Rudi in tako osvojil proti neposrednemu nasprotniku pred izpadom predragoceni točki, vendar ima kljub temu le 13 točk in je na 13. mestu lestvice). Juventina bo danes v nekoliko okrnjeni postavi: Kovic je namreč izključen, Trevisan je še poškodvan, kaže pa, da bosta Montina in Zamar lahko tudi nastopila.

Torviscosa - Sovodnje

V sovodenjskem taboru se najbolj bojijo prav tekem, kot je današnja, ko se bodo srečali z zadnjeuvrščeno Torviscoso. Če dodamo še, da je izključen Businelli, ki je na zadnjih tekmah igral v velikem slogu, potem je jasno, da bo treba v Troviscosi igrati brez vsakega podcenjevanja in s polno močjo od prve do zadnje minute. Sicer pa so Sovodenjci z novim letom ujeli pravo formo, kar kažejo tudi rezultati. Torviscosa je zadnja na lestvici s 7 točkami. Nima pa najslabše razlike v golih (9:28). Slabši od nje je Pro Fiumicello (11:32)

1. AMATERSKA LIGA

Aurora - Primorje

Tudi letos Aurori ne gre najbolje. Medtem ko se je lani za las rešila pred izpadom, je letos prvi del prvenstva končala na 13. mestu. Slabi rezultati so bili glavni vzrok, da so zamenjali trenerja: Peressuttija je nadomestil Carniello in pod njegovim vodstvom so se rezultati nekoliko izboljšali, vendar je položaj ekipe še vedno kritičen. Na domačih tleh je Aurora do prve zmage prišla šele v 13. kolu, ko je premagala Zarjo in teden dni pozneje še zadnjeuvrščeno Serenissimo. Čeprav je Aurora doma doživela že tri poraze, naloga Primorja ne bo lahka, ker si domačini zaradi kočljivega položaja na lestvici ne smejo dovoliti spodrsljajev. Tudi tokrat bo trener Primorja Bidussi imel probleme s postavo. Leghissa bo sicer po izključitvi spet na razpolago, zato pa morajo Auber, Pescatori in Gustin zaradi poškodb še mirovati.

Cividalese - Zarja

Težko preizkušnjo bodo imeli tudi Bazovci (nasprotnik ima le točko manj). Domačini, ki so startali med glavnimi favoriti, niso izpolnili pričakovanj, kljub zamenjavi trenerja. Po četrtem kolu je odstavljenega Giorgiuttija nadomestil Lerussi in ekipa je dobro reagirala. S porazom, ki ga je doživela z Vesno pred dvema tednoma in z nedeljskim neodločenim rezultatom s Pagnaccom pa je zdrsnila na sredino lestvice in bo zato danes gotovo igrala na vse ali nič, ker noče zgubiti stika z vrhom lestvice. Bazovci, ki so v zadnjih tekmah (z izjemo Aurore) zadovoljili, v Čedadu ne mislijo igrati podrejene vloge, čeprav jim v gosteh ne gre najbolje. Do prve zmage so prišli šele pred 14. dnevi, ko so prebili led v Pagnaccu, zato upamo, da bodo sedaj bolj uspešni tudi v gosteh.

Reanese - Vesna

Izključitve v vrstah Vesne se nadaljujejo in tako bodo Križani tudi danes v okrnjeni postavi. Prejšnjo nedeljo sta predčasno šla v slačilnico Soavi in Scala, ki sta bila izključena za dve oz. eno kolo, zaradi četrtega opomina pa bo danes moral »počivati« še P. Sedmak, tako da bo trener Nonis spet imel probleme. Čeprav so domačini na 11. mestu lestvice, bodo trd oreh za zdesetkano Vesno, katero so v 1. kolu v Križu premagali z 3:2. »Plavi« so računali, da se jim bodo oddolžili, vendar bi se zaradi okrnjene postave verjetno sprijaznili tudi z delitvijo točk. Domačini, ki imajo izključenega le veznega igralca Cossettinija, pa računajo na uspeh.

2. AMATERSKA LIGA

Primorec - Portuale

Tudi po zaostali tekmi z Roianesejem (1:1) se položaj Trebencev ni izboljšal: po 14 tekmah so skupaj s Campanellami in Roianesejem na repu lestvice z 9 točkami. Zato danes proti Portualeju, katerega so v prvem delu premagali z 1:0, ne smejo razočarati. Tržačani letos ne igrajo najbolje, do druge prvenstvene zmage (ob osmih neodločenih rezultatih) so prišli šele prejšnjo nedeljo. Njihova šibka točka je napad, saj so doslej dali le 10 golov in zato so med skupino ekip, ki se borijo za obstanek v ligi. Upamo, da bodo Trebenci izkoristili pomanjkljivosti nasprotnika in si zagotovili tri točke, drugače bi si verjetno zapečatili usodo.

3. AMATERSKA LIGA

Union - Breg

Brežani ne bi smeli imeti težav, čeprav igrajo v gosteh. Nasprotnik, ki je osamljen na repu lestvice, je do edine točke prišel proti povprečnemu Juniorju iz Nabrežine. Če upoštevamo še, da je Union v 12 tekmah dal le pet in prejel kar 30 golov, lahko napovedmo prepričljivo zmago Brega.

Gaja - Cus

Tudi proti solidnemu nasprotniku, ki jih je v prvem delu premagal s 3:2, bodo gajevci skušali nadaljevati s pozitivno serijo. Na domačih tleh je padrisko-gropajska enajsterica prepustila točko le Juniorju in zato so navijači optimistično razpoloženi, čeprav se zavedajo, da ne bo lahko presenetiti nasprotnika. Tržačani po slabem začetku igrajo zanesljiveje, o čemer priča dejstvo, da so v zadnjih tekmah doživeli le en sam poraz (proti Dolini, ki bo danes počivala).

Servola - Kras

Čeprav imajo domačini 10 točk manj od Krasa, znajo biti neugoden nasprotnik. Zgleda namreč, da je Servola po izredno slabem startu (7 tekem, 6 točk) ujela pravi ritem, saj je v zadnjih šestih tekmah osvojila 14 točk, torej kot Kras, ki je na vrhu lestvice s točko prednosti pred S. Vitom. Prav zaradi te minimalne razlike morajo krasovci startati na zmago, ker S. Vito danes ne bi smel imeti večjih preglavic s povprečnim Juniorjem.

Terzo - Mladost

Mladosti se danes nudi lepa priložnost, da ohrani prvo mesto: Terzo je namreč z 9 točkami predzadnji na lestvici. Doberdobci, ki bodo nastopili brez izključenih Zimola in Fontane (spet pa bo zaigral Monticolo), se dobro zavedajo, da ne bodo imeli lahke naloge, saj bodo skušali domačini dati vse od sebe, da se proti vodilnemu oddolžijo navijačem za dosedanje slabe nastope. Omenimo, da je Mladost v prvem delu z golom Petra Gergoleta premagala Terzo. (Bruno Rupel)

Bregovi malčki v finalu!

Muggia - Breg Grmada 0:2 (0:0, 0:1)

Strelca: Lovrečič (11-m), Carli

Breg Grmada: Slavec, Ghezzo, Romano, Merlak, Cheber, Lovrečič, Carli, Bandi, Di Donato, Klun

Z zmago v polfinalnem srečanju proti Muggi so si mladi Brežani zagotovili nastop v finalu prvenstva CSI za najmlajše cicibane. Srečanje je bilo izenačeno predvsem v prvi tretjini, nato pa so plavi več napadali in v drugi tretjini povedli z Lovrečičem, ki je uspešno izvedel 11-metrovko. Tudi v zadnji tretjini so imeli več pobude plavi, domačini pa bi kmalu pred koncem srečanja izenačili, vendar je nevaren strel odbila vratnica. Prav v zadnji minuti pa je postavil izid na varno Carli. (E.B.)

MOŠKA B2 LIGA / PROTI VETERANOM MARCONIJA

Najbolj gladka zmaga Imse

Goričani povsem nadigrali goste

Imsa - Marconi 3:0 (15:4, 15:8, 15:6)

IMSA: Feri 8+7, L. Populini 7+14, M. Cernic 2+4, Cola 6+4, Princi 1+2, Rigonat 2+0, Radetti 1+3, C. Populini, Florenin, Paoletti, Korsic, S. Cernic.

Servis (točke/napake): Imsa 5/18, Marconi 0/13, Napake: Imsa 7, Marconi 18, Blok: Imsa 12, Marconi 7.

Proti nevarnemu Marconiju je Imsa dosegla letošnjo najbolj gladko zmago. Gostje so kljub izkušenosti (bili so sami veterani) pokazali precej pomanjkljiv sprejem, precej šibki so bili tudi psihološko: ko so se znašli v zaostanku, so namreč pogostoma grešili tudi pri enostavnih zogah. Valovci pa so igrali dobesedno brezhibno in gostje jih v prvem setu na noben način niso mogli zaustaviti. Goričani so blesteli prav v vseh prvinah igre, od servisa do bloka.

Drugi niz so gostje začeli nekoliko bolje in povedli s 7:2. Ko pa so »plavo-rdeči« spet pritisnili, so jih takoj spravili v velike težave in nadoknadili ves zaostanek ter si z delnim izidom 13:1 tudi zagotovili set.

Potek tekme se ni bistveno spremenil niti v tretjem nizu. Domači so povedli s 7:2, nakar so za trenutek popustili in nasprotnik je razliko zmanjšal na 7:5. Ko so se spet zbrali, so nasprotnika popolnoma nadigrali in mu prepustili še eno samo točko. (A & D.)

Po srečanju je trener Imse LORENZO ZAMO' dejal, da je precej zadovoljen, predvsem zato, ker so igrali na dobrem nivoju in si niso privoščili običajnih pavz. Pristavil je, da ni pričakoval tako lahke zmage, a nasprotnik tako težke tekme in je bil v začetku precej presenečen. Sedaj morajo tako igro potrditi v naslednjih tekmah, ker je porok za marsikatero zadoščenje.

S svoje strani se je MARCO FORACCHIA (Marconi) pritoževal nad igralci, ker so precej grešili, ko je bilo srečanje še odprto vsakemu rezultatu. Dodal je, da so jih domači spravljali v težave predvsem s servisom, a nasploh so bili boljši v vseh elementih igre. Še najbolj ga je motilo pasivno spremljanje dogodkov, saj jim ni uspelo reagirati.

Ostali izid: Il Cervo - Sedico 1:3.

MOŠKA C1 LIGA

Obe naši moštvi tokrat brez izgubljenega seta

Sočani nadigrali Legnago Koimpex se je »mučil« dva seta

Koimpex - Fincantieri 3:0 (15:12, 16:14, 15:5)

KOIMPEX: Riolino 7+7, Božič 4+6, Stabile 3+9, Zuccon 2+1, A. Kralj 10+11, Rovere 4+5, Volčič 0+0, Strajn 0+0, D. Kralj 0+0, Sgubin.

Servis (točke/napake): 8/12

Koimpex je derbi s Tržičani osvojil po samih treh nizih, za katere pa je bila potrebna ura 25 minut igre. Prva dva seta sta bila dokaj izenačena, čeprav so bili gostitelji skoraj vedno v vodstvu (pustili so se ujeti le pri 14:14 v drugem setu). Na obeh straneh mreže je bilo precej živčnosti, zato pa tudi ni manjkalo napak. Povsem enosmeren pa je bil tretji niz, v katerem je Koimpex povsem nadigral goste.

Koimpex je bil na tem srečanju boljši predvsem v napadu, v obrambi pa je znal zaustaviti najboljšega nasprotnikovega tolkača Palina. Zlasti se je pri tem izkazal Stabile.

Soča Sobema - Legnago 3:0 (15:8, 15:8, 15:4)

SOČA: Petejan 2+11, Klede 7+6, Lutman 3+10, Battisti 5+7, Tomsič 0+1, Feri 3+9, Cotič 0+0, Braini, Sfiligoj, Makuc.

Soča Sobema je proti zadnjemu na lestvici prišla do pričakovane zmage, ki jo je dosegla še lažje, kot si je mislila. Nasprotnike so sočani povsem dotolkli v manj kot eni uri igre, čeprav niti niso pokazali vsega svojega znanja. Nasprotno, zaradi pomembnosti srečanja (poraza si nikakor niso smeli privoščiti) so zaigrali nekoliko nesproščeno, bolezni in odsotnosti na treningih pa so tudi nekoliko načele formo nekaterih posameznikov. K sreči je bil tokrat nasprotnik za razred slabši. Vsakič, ko so sočani servirali z nekoliko večjo ostrino, je imel Legnago s sprejemom servisa velike težave. Pri Soči Sobema je dobro deloval tudi blok, tako da ni bilo težko zaustaviti predvidljivih nasprotnikovih napadov. Legnago se je resneje upiral gostiteljem samo v začetku prvih dveh nizov. Obakrat je vodil s 6:4. Po treh tednih se je na igrišče spet vrnil Mitja Feri, učinkovito pa je v napadu igral tudi Diego Petejan. Pohvalo si zasluži tudi Aleš Klede, ki je kljub poškodbi stisnil zobe in nudil moštvi svoj običajen doprinos.

Ostali izid: Mogliano - Vivil 3:0

domači šport

Danes

Nedelja, 21. januarja 1996

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

14.30 v Flumignanu: Flumignano - Juventina; 14.30 v Torviscosi - Torviscosa - Sovodnje

1. AMATERSKA LIGA

14.30 v Remanzaccu: Aurora - Primorje, 14.30 v Reani Roiale: Reanese - Vesna; 14.30 v Čedadu: Cividalese - Zarja

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Trebčah: Primorec - Portuale

3. AMATERSKA LIGA

14.30 na Proseku: Gaja - CUS Ts; 14.30 v Trstu, Vrdelska cesta: Union - Breg; 17.00 v Miljah: Servola - Kras; 14.30 v Terzu pri Ogleju: Terzo - Mladost

NARAŠČAJNIKI

10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Gradese; 8.30 v Trstu, Drevored Sanzio: CGS - Zarja Adriaimpex

NAJMLAJŠI

10.30 v Bazovici: Gaja - Kras

SMUČANJE

TROFEJA ADRIAIMPEX

10.00 na Piancavallu: organizacija SK Devin

ODBOJKA

MLADINCI

10.00 v Trstu, 1. maj: Koimpex - Nuova Pallavolo

MLADINKE

10.00 v Standrežu: Azzurra - Val; 11.00 na Opčinah: Koimpex - Breg

DEKLICE

10.00 v Trstu, Ul. San Pasquale: Oma - Koimpex; 11.30 v Trstu, Ul. Ginnastica: Sgt - Kontovel

KOŠARKA

1. DIVIZIJA

17.00 pri Briščkih, dom Ervatti: Sokol - Magic

KADETI

11.00 v Trstu: Libertas - Kontovel

NARAŠČAJNIKI

11.00 v Trstu, »1. maj«: Bor Ediauto - Don Bosco A; 11.30 pri Briščkih, dom Ervatti: Kontovel - Don Bosco B

PROPAGANDA

11.00 v Trstu, Ul. Forti: Servolana - Bor Dentalex

NAMIZNI TENIS

MOŠKA C2 LIGA

10.00 v Zogniku: Kras - Azzurra

Jutri

Ponedeljek, 22. januarja 1996

KOŠARKA

MLADINCI

18.00 v Trstu, Ul. Locchi: Illycaffé - Bor Radenska

Obvestila

SD POLET

vabi na redni in izredni občni zbor, ki bo v ponedeljek, 29. t.m., ob 20. uri v prvewm in ob 20.30 v drugem sklicanju v Prosvetnem domu na Opčinah.

SK DEVIN

priredi v nedeljo, 28. t.m., IX. Pokal prijateljstva treh dežel, ki bo v Trbižu. Prijave sprejemajo na tel.št. ali faxu 220423 do 12. ure 25. t.m. Toplo vabljeni vsi zamejski smučarji.Istočasno klub sporoča, da prireja istega dne tudi avtobusni smučarski izlet. Za informacije in prijave poklicati št. 200782 (Frančko) in 200236 (Bruno).

ŽENSKA C1 LIGA / S SPREMENLJIVO SREČO

Mestni derbi borovkam, Koimpex drugič KO

Plave so proti Volleyju nadoknadile zaostanek 2:0, slogašice pa si prednost zapravile

Koimpex - Cavazzale 2:3 (15:10, 15:12, 3:15, 5:15, 8:15)

KOIMPEX: Ciocchi 2+0, Srichia 58+6, Fabrizi 2+9, Mamillo 2+5, Pertot 6+6, Gregori 6+10, Brumat 0+2, Vidali 0+0, Košuta.

Servis (točke/napake): 8/12, 8/9.

Drugi zaporedni poraz Koimpexovih odbojkaric je bil resnično pekoč. Že vnaprej so vedele, da jih predvidoma čaka težka tekma, toda po prvih dveh setih je vse kazalo, da bodo zlahka osvojile novi točki. Koimpex je v tem delu igral zelo uspešno in popolnoma prevladal v domala vseh elementih igre. Povsem drugačno pa je, žal, bilo nadaljevanje. Cavazzale se je prebudil in iz točke v točko igral bolj učinkovito, zlasti pa sta se zaigrali dve nasprotnikovi napadalki, ki v prvih dveh setih sploh nista prišli do izraza. Slogašicam pa ni šlo prav nič več od rok. Zajela jih je trema in začele so delati veliko napak, o čemer pričajo že delni izidi zadnjih treh setov, tako da je bil poraz neizbežen.

Volley 93 - Bor Mercantile 2:3 (15:11, 15:7, 11:15, 8:15, 12:15)

BOR MERCANTILE: Čok 11+3, Gruden 5+0, Flego 3+6, Benevol 13+17, Pitacco 9+16, Zadnik 4+0, Faimann 3+3, Gregori, Vodopivec.

Servis (točke/napake): Volley 6/11, Bor 15/12. Napake: Volley 15, Bor 12.

Veselje za lepo zmago v derbiju je skazila poškodba Pitaccove na kolenu v končnici tie breaka. Okrnjene borovke so slabo pričele in igralke Volleya so zasluženo osvojile prva dva niza.

K sreči so borovke v tretjem nizu lepo reagirale (zlasti s Pitaccovo v napadu, dobro pa je igrala tudi Faimannova), nasprotnice pa so nekoliko popustile. Plave so bile v tretjem setu stalno v vodstvu (8:2, 10:4), na koncu pa so tudi zajezile reakcijo nasprotnic (13:11). Četrti set je bil povsem enosmeren in tudi tie break je obetal lahko zmago borovk. Ko je Pitaccova dosegla trinajsto točko, jih je imel Volley samo osem, a po zmagoviti tolčeni žogi je borovka obležala na tleh s poškodovanim kolenom. To je bil za Borov tabor pravi šok. V nadaljevanju je bilo stanje že zelo kritično, saj je Volley dosegel štiri zaporedne točke (13:12), k sreči pa so si plave opomogle in s točko Zadnikove ter po napaki nasprotnic dosegle predragoceno zmago.

PROTI PREVENIRE V DEŽELNI C2 LIGI

Olympio CDR izdal sprejem servisa

Časten poraz borovcev pri vodilnem - Težka zmaga sokolovk doma

MOŠKA C2 LIGA

Olympia CDR - Prevenire 1:3 (5:15, 12:15, 15:7, 8:15)

OLYMPIA: Simon Terpin 6+17, Ferfolja 4+14, Dorni, Sfiligoj 1+10, Janez Terpin 0+1, Gravnar 1+2, Maraž 4+10, E. Komjanc, Bensa 0+2, Andrej Terpin 2+2, Pintar 0+0.

Servis (točke/napake) 4/17.

Igralci Olympie so menda zamudili še zadnjo priložnost, da bi se spet vključili v boj za najvišja mesta. Tržaški Prevenire je zelo solidna ekipa, zlasti učinkovito igra na centru, vendar pa nikakor ni bila nepremagljiva, kar se je pokazalo v tretjem setu. Žal je bil to tudi edini set, v katerem je pri Olympii dobro deloval sprejem servisa in je zato z lahkoto izvajala svoje napadalne kombinacije. V vseh ostalih setih pa so bili Gortičani v tem elementu preveč pomanjkljivi, da bi lahko ogrozili goste. Očitno je, da fantje še nimajo prave mentalitete.

Pav Natisonia - Bor Fortrade 3:1 (8:15, 15:7, 15:6, 15:11)

BOR FORTRADE: Coloni 2+1, Furlanič 4+15, Gombač 1+0, Ruttar 1+0, Rossetti 2+16, Marega 4+8, Del Turco 2+4, Pavlica 0+0, Cella 10+22.

Trajanje setov: 25, 20, 28 in 31 minut.

Borovci so se prvemu na lestvici častno upirali in z dvignjeno glavo zapustili igrišče. V prvem setu so zaigrali, kot letos še nikoli. Čisto vse jim je uspevalo in močni gostitelji so bili brez moči. Žal pa borovci v nadaljevanju tekme niso ohranili istega tempa igre. Natisonia je pokazala, kaj velja in je brez težav vknjižila naslednja dva seta. Gostitelji so bili boljši tudi v prvem delu 4. niza vse do vodstva z10:6. Borovci so tedaj reagirali in izenačili, vendar je bil konec spet v rokah Natisonie.

ŽENSKA C2 LIGA

Sokol - Dragon Pub 3:2 (13:15, 16:14, 15:5, 2:15, 15:12)

SOKOL: T. Masten 9+1, Skrk 8+12, Vidali 1+0, Marucelli 7+6, Kosmina 2+2, L. Masten 11+4, Šemec 1+0, Visintin 0+0.

Nabrežinska šesterka se je morala pošteno potruditi, preden je strla odpor ekipe, ki je imela na lestvici točki manj, a je (zlasti v prvih dveh setih) pokazala solidno igro. Sokolovke so vsekakor same podaljšale trajanje tekme s katastrofalno igro v četrtem setu, kar je bilo verjetno posledica prelahko zmaganega tretjega seta. Nasprotno, v prvih dvhe setih je bilo srečanje izjemno izenačeno. Gostje so prevladale v prvem, gostiteljice pa v drugem, ki je bil še posebej razburljiv, če vemo, da je Sokol vodil s 14:13, potem pa je bilo še 14:14. Vse skrbi so se k sreči razblinile v tie breaku, v katerem so sokolovke na začetku visoko povedle z 8:2, nato pa (ne brez težav, a tudi brez pretiranega tveganja) ohranile do konca prednost treh točk.

Vivil - Olympia K2 sport 1:3 (15:7, 12:15, 16:17, 3:15)

OLYMPIA: Brisco 9+14, Bulfoni 0+2, Princi 2+9, H. Corsi 12+15, Zotti 11+18, V. Černic 0+3, K. Corsi 0+3, Nardin 0+0, M. Černic 0+0, Trapuzzano 0+0, Braini 0+0.

DEŽELNA D LIGA

Espego padel doma, Körting zamudil priložnost Valovke nizajo zmage, slogašice drugič uspešne

MOŠKA D LIGA

Espego - Club Altura 0:3 (11:15, 11:15, 7:15)

ESPEGO: Plesničar 0+1, Uršič 6+11, Soban 3+7, Manià 1+3, Lukež 0+1, A. Brisco 3+4, Braione 3+1, Devetak 3+0, Lutman 0+0, G. Brisco, Cernic, Mucci.

Igralci goriške združene ekipe so svojim navijačem pripravili v Standrežu razočaranje, za poraz pa imajo nekaj tehtnih opravičil. Prav gotovo je k neuspehu botrovala namreč odsotnost veterana Rajka Petejana, ki zaradi bolezni ni mogel nastopiti, gostje pa so se predstavili kot zelo izkušena in homogena celota, v kateri je blestel tolkač Menegotti, ki ga Goričani na mreži skoraj nikoli niso ustavili.

Prva dva seta sta bila izenačena skoraj do konca. Espegovci so z dobrimi servisi nekajkrat presenetili nasprotnikov sprejem, toda v končnicah so zaigrali premalo zbrano in brez zadostnega samozaupanja. Najslabše so se odrezali v tretjem setu, v katerem so po slabem začetku prepozno reagirali. Tržačani so za zmago potrebovali kar pet match-žog, vendar so na koncu vseeno prevladali. (A. B.)

Körting - S. Andrea 1:3 (11:15, 12:15, 15:13, 10:15)

KORTING: Krpna (0 točk + 8 menjav, 5 zgrešenih servisov, 4 napake, 0 asov), Mijot (5+9, 2, 7, 1), Veljak (1+2, 1, 6, 1), Pertot (0+1, 0, 0, 1), Furlanič (4+3, 4, 5, 4), Ritossa (4+10, 2, 6, 0), Micalessi (0+1, 1, 1, 1), Furlani (0+0, 0, 0, 3), Čuk (1+4, 0, 3, 0), Drasič (0+0, 0, 0, 1), Sustaršič (0+1, 0, 0, 0).

Körting je brzkone zamudil priložnost. Sprejem in servis sta bila žal pod kritiko, premalo je bilo zbranosti, preveč pa komplikacij pri gradnji igre. Lahko tudi rečemo, da so se rezerve odrezala boljše od standardnih igralcev. S. Andrea je igral enostavno, kljub temu pa je naredil precej napak, zato res ni bil nepremagljiv.

ŽENSKA D LIGA

Sgt - Val Zadružna kreditna banka 1:3 (15:13, 5:15, 3:15, 11:15)

VAL: Braini 2+0, Orel 5+6, Mi. Tomasin 4+8, Mo. Tomasin 8+8, Zavdalal 10+5, Černic 10+9, Blasizza 5+6, Zuccarino, Vižintin.

Valovke se s Trsta vračajo s pričakovano zmago, ki pa ni bila lahka. Domača Ginnastica, ki je s svojim nastopom ugodno presenetila, je Goričanke spravila v težave zlasti s servisi igralk Cerva in Gustini. Skupno smo našteli kar sedemnajst nasprotnikovih asov (sedem v prvem setu), kar za Val predstavlja doslej negativni rekord v prvenstvu. K sreči, so valovke v naslednjih dveh setih uredile svoje vrste in brez težav povedle z 2:1. V 4. setu se jim je spet zataknilo pri vodstvu z 8:3. Sgt je s šestimi zaporednimi servisi povedel z 8:10, gostje pa niso izgubile glave in so nasprotnikov nalet zaustavile ter tako šrišle do končne zmage. Pohvalo si zaslužijo podajačica Erica Blasizza za dobro igro v zadnjih treh setih ter tolkačici Zavadlal in Černic.

Volvo Abetini - Sloga 2:3 (10:15, 14:16, 15:9, 15:6, 13:15)

SLOGA. Babudri, Blažina, Furlan, Grgič, Kalc, Kocjančič, Kufersin, Mauro, Miot, Molassi, Sosič, Vidali.

Slogina ekipa je dosegla svojo drugo zmago. Dogodki na igrišču so sicer obetali še lepši uspeh, saj je Sloga vodila že z 2:0, a se domača ekipa nikakor ni predala in stanje izenačila, nato pa tudi v tie breaku že vodila z 9:4. Tedaj pa so se slogašice dokončno zbale in s temperamentno igro zasluženo osvojile novi par točk. (Inka)

KRIŽANKA

	NALIVNO PERO	ZVEZA DRŽAV	PODOLGOVAT KOS LESA ALI KOVINE	PRVI MITOLOŠKI LETALEC	USTVAR-JALEC	ROMUNSKI JEEP	GLAS IZGOVORJEN SKOZI NOS	Ž. IME JUDITA (KRAJŠE)	RADON	OZKOST	DALJŠE ČASOVNO OBDOBJE	OSEBA, KI KAJ IZBOLJŠA NA TEH. PODROČJU	STARO MESTO OB ZGOR. TIGRISU	PISANA TROPSKA PAPIGA
PALISAN-DROV LES														
STROKOVNJAK ZA ELEKTO-TEHNIKO														
RASTLINSKA BOLEZEN									PRAVOSL. PODOBA / SPLETKA, NAKLEP					
RUMENA KOLERABA (DOLENJSKO NAREČJE)						KRAJ NA OBALI N. FUNDL. LEVI PRITOK RENA V ŠVICI					IZVIR / NEVESTINA OPRAVA			
MARIJINA MATI V KRŠČAN-STVU				ITALIJA-NSKA RTV				NAKUP, PRESKRBA / PLANOTA V BOSNI						
LOJZE SLAK			SLIKA-RSTVO	DRAGOCENI PREDMETI ZA OKRAS TELESA						GR. BOGINJA NESREČE / RAZTEGLJIV TRAK				
FR. TERO-RISTIČNA ORGAN. V ALŽIRU				IRIDIJ / ŠVEDSKI PESNIK HANSSON			DEL GRELNE NAPRAVE						MESTO NA JAPONSKEM (ATOMSKA BOMBA)	OSTRIVEC
	KRAJ PRI VRHNIKI (IZ ČRK DVER)	KRAJ PRI ZALCU / NEM. FILOZOF (GEORG F.)					TOVARNA MILA / USEDLINA, ODKLADNINA							
AMERIŠKI SMUČARSKI CENTER / POKLON					ROKA MED KOMOLCEM IN RAMO	ISLANDSKA PRIPOVED / MESTO V NEMČIJI (STEKLO)					SLOV. MANEKENKA GAZIBARA	ANATOLIJ KARPOV PISATELJICA UMEK		
AVTOR: MARKO DREŠČEK	SLOV. UMETNOST. ZGODOVINAR (IVAN)	ITAL. LETALSKI KONSTRUKT. (UMBERTO)	ZVAREK, PREVRETEK	POLJSKI OTOK	NEKD. ŠPAN. SMUČARKA FERNANDEZ OCHOA	SREDIŠČE VRTENJA	GRŠKO MESTO V EPIRU / NEKD. SODNI PISAR				POTUJOČI GR. PESNIK / RUS. REŽISER (NIKOLAJ)			TRADIC. SMUČ. TEK-MOVANJE V AVSTRIJI	MESTO V BOKI KOTORSKI					
?									KDOR SKRBI ZA KOGA / ŠP. POMOR-ŠČAK (JUAN S.)						ŠPANSKO ŽENSKO IME					DEL OBRAZA
MESTO V SIBIRIJI, OB IZLIVU TOBOLA								RUMENO RJAVA BARVA	DEHTEČA CVETLICA / ENERG. CEN-TER V JOGI						SLOV. PIS. (FILIP) / SPLETKAR, ROVAR					
MEJNI PAS MED MORJEM IN KOPNIM						GOSTINSKA DELAVKA, KI STREŽE PIJAČO								NEGATIVNA OCENA GRŠKA BOGI-NJA USODE			KOREOGRAF OTRIN OTOK V MA-LEM BELTU			
GORSKA SKUPINA V JZ. BOGARIJI						ROMAN T. SVETINE / ALENKA DOVŽAN					DVOBOJ Z MEČI PRI JAPONCIH					JANEŽ (LAT.) OSEBA, KI ELKA				
NAPOVEDO-VALKA SLOVENSKE RTV										KRAŠKA VODNA OBLIKA, POŽIRALNIK, KI POSTANE OB VISOKI VODI IZVIR									?	SODOBNIK KELTOV
REKLO, PREGOVOR				POGORJE Z OAZAMI V SAHARI					NIZKE TEKMOVALNE SANI	POKRAJINA V FRANCIJI (ALSACE)	TANTAL / ANGLEŠKA PRINCESA			HOL. SLIKAR (FRANS) POKRAJ. V SV. FRANC. (ORIG.)					GRŠKA ČRKA / VARSTVO, POKROVI-TELJSTVO	
								SIRSKI ČASTNIK (HAFEZ AL)					STRAST, POŽELENJE	JAVNI NASAD ZA SPREHOD / IZVIR TOPLE VODE				ZEMELJSKI TEČAJ PLAKATU PODOB. SLIKA			
								SVINEC	ODVAJALO / KRAJ V SL. GORICAH							INDIJANSKO PLEME / KROJ OBLEKE ALI OBUTVE					
														TKANINA ZA BRISAČE VRSTA IGRE PRI TAROKU						
																RIBJA KOŠČICA				ŠESTI ŽIDOVSKI MESEC
								SLOV. PEVKA FALK				? VRSTA PLESA IN GLASBE				MERSKA ENOTA ZA TEŽO				
								SLOV. SKLAD. IN ARANŽER SOSS			PREVAL V GORSKEM SVETU / ALUMIN IJ					MESTO V AMERIŠKI DRŽAVI MONTANA				
								OSEBA IZ ISTEGA KRAJA					FRANC. ALPSKI SMUČAR PICCARD			DOMAČA PERNATA ŽIVAL				
								PANJ ZA SEKANJE					GRŠKA ČRKA				KATRAN			

Gesla prejšnje nedeljske križanke

Dustin Hoffman, Kleopatra, Liz Taylor, igralka, Maratonec, film

Rešitev prejšnje nedeljske križanke

ASTERISK, KALIN, NEORIGINALNOST, EVROPA, ARIANA, TAT, SLEPICA, RR, ONAN, OK, SA, ACO, AČ, TA, BROD, DUSTIN HOFFMAN, ARTUR, APOLOGIJA, KLEOPATRA, MORNAR, RAKAR, LANDINI, ABE, RIBI, ANT, AVAR, TAČKA, INVAZIJA, SARI, ORIANA, ARZENAT, ALEN, NARTEKS, VIME, EM, OMAR, AT, TA-RAKI, RONNER, KORAN, GN, APNO, LIMONA, AAR, PALMER, KAN, AK, IATA, OLA, LIZ TAYLOR, IGRALKA, AMARANT, LERO, VETERINAR, IL, ROANOKE, TSU, CINIK, ONI, FILM, ANIKA, TEN, ALOA, ATAR, ACA, INN

NEDELJSKI IZLET

Na Pokljuki se prebudijo pljuča in predramijo noge

Planota je kot nalašč za odmik od sivega vsakdana

Pokljuka je v zgodnjem zimskem času najbolj privlačna zaradi lahke dostopnosti in zimskih športnih možnosti, ki jih nudi. V snegu sta na izbiro dve vzporedni vrsti sledi: uhojena pot in smučine. Te vabijo v bolj lahkotno gibanje, kot je nekoliko okorna hoja po snegu, se pozneje razdelijo v več smeri ter vabijo v drsenje skozi sneženo pokrajino.

Na Pokljuki lahko razgibamo telo in si spočijemo oči

Čez planino Javornik držijo tekaške smučine, ki se jim je težko upreti

Smučine vabijo telo v gibanje (Vse fotografije: Dario Cortese)

O boljši možnosti izbire vsekakor ni nobenih dvomov več, le če tekaške opreme nismo pustili doma. V tem primeru je hoja peš ali na turnih smučeh manj kot nadomestek, le da so pri zadnji odprte vse bele širjave nad visoko Pokljuko. Sicer pa ta vabi predvsem s tekaškimi smučinami, ki jih je v bližini Šport Hotela dovolj za večdnevni tekaški užitek na snegu. Poleg tega se s pomočjo manjših žičnic pri hotelu in na bližnjem Rudnem polju ponuja še običajno smučarsko veselje, s turno smučarsko opremo pa so odprta najširša pokljuška smučišča. Planota je s svojimi smrekovimi gozdovi in ne prehudimi strminami ravno pravšnja za izlet v gorsko zimo, kjer ni pretirane nevarnosti plazov in kjer je doma prava zimska pravljica. Cesta do hotela in do Rudnega polja je splužena in pomeni možnost visokega izhodišča - 1200 do 1300 metrov nad morjem - oziroma takojšnjega začetka teka na smučeh ali smučanja. Ob cesti, ki na Pokljuko drži iz Gorij, je pred tem postavljena »past« v podobi smučarskega centra Zatrnik, ki ima po dolgih letih spet dovolj snega in lahko smučarje zadrži dlje časa.

Pokljuka je s svojimi smrekovimi gozdovi in debelo snežno odejo kot nalašč ne samo za gibanje v svežem gorskem zraku, ampak tudi za odmik od sivega zimskega vsakdana. Čeprav vremenske razmere v letošnji zimi niso kaj prida, lahko na višini vseeno ujamemo nekaj sonca, ki ga v oblačnih in meglenih dolinah že prav manjka. Ko se prodorni zimski svetlobi na Pokljuki pridružijo še dišeče vonjave smrek, se prebudijo pljuča, predramijo se noge in vse telo postane bolj živahno. »Saj je bil že skrajni čas,« si mislimo, ko hodimo ali drsimo skozi smrekove gozdove in misli dodamo še vprašanje, zakaj se nismo zmigali že prej.

Možnosti za »miganje« in različnih ciljev je na Pokljuki vsekakor dovolj. Vabijo že omenjena smučišča, če našo opremo predstavljajo samo gorski čevlji, gamaše in smučarske palice, pa se od Sport Hotela peš odpravimo na planino Javornik, na višje ležečo planino Lipanco in morda še na najbolj obiskan dvatisočak nad njo, 2014 metrov visoko Debelo peč. Pot nanjo je v visokem snegu lahko kar naporna in tudi zahtevna, zato pa je toliko lažja v uležanem snegu, v katerem je že uhojena gaz. Drugi sorazmerno lahko dostopen vrh je 2050 metrov visoki Viševnik nad Rudnim poljem. Oba vrhova, še posebno Viševnik, sta znana cilja turnih smučarjev, ki si »lastijo« tudi malo obiskan svet na grebenu med njima.

Prav posebne užitke pa nudi tek na smučeh. Urejene proge, predvsem na planini Javornik, so tako vabljive, da bi se še tako zagrizeni pešci lahko takoj spremenili v tekače. Hitrejše gibanje, še polnejša pljuča dišečega smrekovega zraka in izkušnja blesteče zimske pokrajine so preveč mamljivi, da bi se odločali predolgo časa. Če smo tokrat še peš, naslednjič verjetno ne bomo več. Oprema za tek na smučeh je v primerjavi z opremo za alpsko smučanje veliko cenejša, in tudi če samosvojega načina gibanja ne obvladamo, nas smučine kar same navdušijo zanj. Saj slog sploh ni pomemben. Čudovit občutek gibanja in doživetje gorske zime je tisto, kar velja.

Dario Cortese

Smučišča brez vlečnic so najlepša

Kjer so doma gorske megle...

Horoskop

zapisal B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Čedalje bolj boste prepričani o pravilnosti svoje odločitve, zato boste začutili potrebo, da si najdete primernega sodelavca. Najprimernejši bo takšen, ki bo z vami delal zase.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Sijali boste od radosti. Vaša energija se bo širila daleč naokoli, zato se bo marsikdo z radostjo okopal v njej. Pazite le, da vas ne izzamejo, preden pridete do odločilnega križišča.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Izkazalo se bo, da je pot od tal do neba daljša, kot se zdi na prvi pogled, zato boste po prvih metrih zastali, se zamislili in prevrednotili lepoto mikavnih oblakov.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Ker ste okusili žar slave, boste odslej drugače vrednotili zvezdno nebo. Ne boste ga več občudovali, niti ne boste težili k vrtoglavim vzponom. Objokovati pa ga tudi ni treba.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Tako zelo boste zatopljeni v nove obveznosti, da boste povsem pozabili na prijatelje in znance, ki so bili doslej vaše glavne oporne točke, zato se vam utegne zgoditi, da se boste spotaknili.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Vaše srce bo zavibriralo v vznemirljivih, nadvse prijetnih ritmih. Nekaj časa boste uživali v ljubezenskih melodijah, nato pa se boste zavrteli v strastnem plesu, polnem novih obetov.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Uspehi na delovnem področju vas bodo navdušili za spremembe na področju, ki ste se ga doslej izogibali kot hudič križa. Ker boste uspešni tudi tam, se boste nazadnje lotili še sebe.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: V objemu notranjega neurja boste storili marsikatero nepremišljeno potezo, vendar ne bo hudega, saj se boste iz vsakega spodrsljaja nekaj naučili. Bolj boste grešili, več boste izvedeli.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Izogibali se boste stikov z ljudmi, ki jih boste imeli za egoiste. Družili se boste samo s tistimi, ki bodo podpirali vaše sebične interese, zato se bodo vetrovi zelo hitro obrnili.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Prekipevali boste od energije in optimizma, čeprav ne boste vedeli zakaj in od kod. Ne izgubljajte časa za raziskovanje tega čudeža; raje ga čimbolj izdatno izkoristite.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Dobili boste novega prijatelja, prek katerega boste spoznali novo simpatijo. Sledila bo razburljiva srčna avantura, ki pa bo trajala samo, dokler ga ne bo prepričalo rivalstvo.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Poslovne zadeve boste odrinili vstran in se posvetili izključno srčnim vprašanjem. Končno boste opazili simpatične poglede in se jim odzvali s pripravljenostjo za srečanje.

TV SPORED ZA DANES

RAI 1

6.00 Aktualno: Euronews
6.45 Dok.: Kvarkov svet - Nomadi v vetru
7.30 Otroški variete Aspetta la banda!, risanke, 8.00 L'albero azzurro, 8.30 La banda dello Zecchino, vmes risanke
10.00 Aktualno: Zelena linija
10.45 Maša
11.45 Nabožna odd. Sedmi dan
12.00 Papežev Angelus
12.20 Zelena linija (vodi Sandro Vannucci)
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Domenica in (vodijo Mara Venier, Andrea Roncato, G. Galeazzi, G. Casella), vmes (15.20, 16.20) športni oddaji Cambio di campo in Solo per i finali
18.00 Dnevnik
18.10 Sport: 90. minuta (vodi Gian Piero Galeazzi)
19.00 Variete: Domenica in
19.50 Vreme, dnevnik in šport
20.45 Variete: Fantastica italiana (vodi Paolo Bonolis)
23.00 Dnevnik
23.05 Aktualni tednik TV7
0.00 Dnevnik, zapisnik, horoskop, pogovori, vreme
0.20 Dok.: Srečanja '69: Kardinal Paul Emile Leger
1.35 Lirika: Il turco in Italia
3.55 Doc Music Club

RAI 2

6.55 Variete: In famiglia - V družini, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik TG2
10.05 Kviz: Che fine ha fatto Carmen Sandiego?
11.30 Nan.: Blossom
12.00 Variete: V družini
13.00 Dnevnik, oddaja o motorjih, rubrika Telecamere in vreme
14.05 Aktualna odd.: Napoli capitale (vodi G. Funari)
16.10 Risanke: Nedeljski Disney
17.00 Quell' uragano di papà
17.25 Film: Lupetto grigio torna a casa (pust.,ZDA '60)
19.00 Nogomet A lige
19.45 Predstavitev Tg2
19.50 Šport: Domenica sprint
20.30 Dnevnik Tg2
20.50 Film: Squadra investigativa speciale - S.I.S. - Giustizia sommaria (ZDA '92, i. S. Glenn)
22.30 Nan.: Ispettore Tibbs
23.20 Nočni dnevnik in vreme
23.40 Židovska kultura
0.10 TGR Sredozemlje v sodelovanju s France 3
0.40 Film: Una vergine per il principe (srh., It. '65)

RAI 3

6.30 Variete: Fuori orario
8.50 Dober dan, glasba!
9.25 10.05, 12.25, 13.05 SP v smučanju
11.15 Sport: Ciklokros, 11.40 snowboard
13.45 Sport: Quelli che aspettano (vodi F. Fazio)
14.00 Deželni dnevnik
14.15 Popoldanski dnevnik
14.25 Sportni odd. : Quelli che il calcio..., 16.30 Stadio sprint
18.00 Nan.: La legge di Bird
18.50 Vreme, dnevnik, deželne vesti, šport
20.00 Variete: BlobCartoon
20.25 Glasba: Ancora «Viva Mina!» (vodi P. Limiti)
22.20 Dnevnik, deželne vesti
22.35 Sportna nedelja (vodita J. Volpi, M. Leofredi)
23.55 Pregled tiska in vreme
0.05 Ponedeljskov proces
1.30 Filmske novosti
1.35 Variete: Fuori orario
2.10 Proza: Bel Ami ('79, 1.)
3.25 Film: L' arcangelo ('69)

RETE 4

6.00 Film: Cin Cin (kom., It. '91, i. J. Andrews)
7.40 Nan.: Kojak, 8.30 Burk
10.00 Nedeljski koncert
11.30 Dnevnik Tg4
11.45 Film: Alla ricerca della felicità (fant., ZDA '40, r. W. Lang, i. S. Trmple)
13.30 Dnevnik Tg4
14.00 Medicine a confronto
16.00 Film: Nato soto le stelle (vestern, ZDA '91, i. D. Stockwell, zadnji del)
18.00 Nan.: Detective Stryker (i. B. Reynolds), vmes (19.30) dnevnik in vreme
20.30 Film: Quarto protocollo (krim., ZDA '87, i. M. Caine, P. Brosnan)
22.40 Film: Grasso è bello (kom., ZDA '88, i. R. Lake, Divine), vmes (23.30) dnevnik
0.45 Pregled tiska
2.30 Nan.: La donna bionic a

CANALE 5

6.00 Na prvi strani
9.00 Nabožna oddaja
9.45 Aktualno: Anteprima
10.00 Dok.: Galapagos, 11.00 La compagnia dei viaggiatori (vodi L. Colò)
12.00 Glasba: Superclassifica Show (vodi G. Scotti)
13.00 Dnevnik
13.30 Variete: Buona domenica (vodijo L. Cuccarini, M. Merlini, M. Ferrini)
18.10 Nan.: Norma in Felice
18.40 Variete: Buona domenica
20.00 Dnevnik TG 5 in vreme
20.30 Variete: Ma l' amore sì (vodita Mike Bongiorno, Antonella Elia)
22.40 Aktualno: Target (vodi Gaia De Laurentiis), 23.10 Nonsolomoda
23.40 Aktualna odd. Corto circuito - Potovanje v svet kulture, vmes (0.15) dnevnik

ITALIA 1

6.30 Otroški variete, vmes nan. in risanke
11.30 Glasba: Jammin'
12.25 Odprti studio
12.45 Sport: Vodič nogometnega prvenstva
13.15 Mai dire gol
14.15 Film: Giochi stellari (fant., ZDA '84)
16.00 Film: Il segreto della piramide d' oro (pust., ZDA '88, i. P. Falk)
18.00 Nan.: Tarzan
18.30 Odprti studio, vreme
18.45 Aktualno: Fatti e misfatti
18.55 Nan.: Tequila & Bonetti, 20.00 Willy, il principe di Bel Air
20.30 TV film: It (srh., ZDA '90, i. J. Ritter, A. O'Toole, T. Reid, 1.) del
22.30 Sport: Pressing
0.00 Variete: Mai dire gol - Pillole
0.15 Italija 1 šport

TELE 4

19.15 21.45 Dogodki in odmevi
20.30 Nan.: Doc Elliott
22.00 Telequattro šport
22.45 Film: 24 ore per non....

MONTECARLO

14.00 18.45, 20.45, 22.30 TG
9.15 10.15, 12.15, 13.15 SP v smučanju
19.00 Odd. o motorjih Crono
20.30 Sportna odd.: Goalgoal
23.00 Variete: Tappeto volante
1.00 Nan.: Switch

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 64 (Ferlugi) in 40 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 **Risanka: Pajek Piko**
20.30 **TV DNEVNIK**
20.50 **Slovenski film: Moj ata, socialistični kulak (režija Matjaž Klopčič)**

SLOVENIJA 1

8.15 Vodnarček, pojoči pes,- pon. izraelske serije
8.45 Živ, žav, pon.
9.30 Risanka
9.55 Nedeljska maša
11.00 Ameriška književnost: Svet Marka Twaina, 3.- del amer dok. serije
11.30 Obzorja duha
12.00 Ljudje in zemlja
12.30 Slovenski ljudski plesi med Litijo in Catežem
13.00 Poročila
13.05 Tedenski izbor: Hugo, TV igrica
13.35 Karaoke, razvedrilna oddaja TV Koper
14.25 Nedeljska reportaža
14.55 Videostrani
15.15 Gora, švicarski film
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Po domače
18.45 Za TV kamero
19.05 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme
19.50 Zrcalo tedna
20.05 Nedeljskih 60
21.10 Izigrati kralja, 3. del angl. nadaljevanke
22.05 Nasveti: Plinski kotli
22.25 TV Dnevnik 3
22.45 Ciklus filmov Matjaža Klopčiča: Sedmina
0.15 Poročila
0.20 Videostrani

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews
9.25 Cortina: SP v alpskem smučanju, veleslalom (Ž), 1. tek, prenos
10.10 Veysonnaz: SP v alpskem smučanju, slalom (M), 1. tek, prenos
11.15 Euronews
12.25 Cortina: SP v alpskem smučanju, veleslalom (Ž), 2. tek, prenos
13.10 Veysonnaz: SP v alpskem smučanju, slalom (M), 2. tek, prenos
14.00 Euronews
18.30 Sportna nedelja
20.05 Razgaljeni mediji, 1. del
21.55 Albin Mlakar: Zgodbe topničarja
22.15 Oko, vajeno teme, angleška drama, 2. del
23.05 Sportni pregled
23.35 Euronews

KANAL A

9.00 Kalicopko
10.00 Muppet Show, 19. del
12.40 Zametne vrtnice
15.05 Replika, pon.
16.15 Solska košarkarska liga,
17.30 Mala morska deklica - Zapeta
18.00 Avto ljubezni, 3. del amer. filma
19.00 Generacija transformerjev II
19.30 Slam, oddaja o košarki
20.00 Duša in telo, 3. del angl. nadaljevanke
21.35 Jeleni z zahoda, 12. del- amer. nadaljevanke
23.00 Apokalipsa po pomoti pon. angl. filma
0.30 Spot tedna
0.35 CNN poroča

Koper

16.10 Ko pride sodnik, ital. TV nanizanka
17.00 Sredozemlje
17.30 Vesolje je...
18.00 Slovenski program, Kam vodijo naše stezice
18.40 Korenine slovenske lipe
19.00 Vsedanes
19.30 Alica, evropski kulturni magazin
20.25 Žrebanje loto
20.30 Istra in...
21.00 Globus
21.40 Nedeljski športni dnevnik
22.00 Vsedanes
22.15 Smrt Jugoslavije, pon.
23.15 Achtung baby!

ORF Avstrija 1

6.00 Nahrbtnik, poln pustolovščin
6.25 Otroški program
8.15 Confetti-club
8.25 Mecki in njegovi prijatelji
9.00 Cortina: SP v alpskem smučanju: slalom (Ž), 1. tek, prenos
10.10 Wengen: SP v alpskem smučanju: slalom (M), 1. tek, prenos
11.05 Disneyjev festival
12.00 Tenis: odprto prvenstvo Avstralije, posnetek iz Melbourna
12.25 Cortina: SP v alpskem smučanju: slalom (Ž), 2. tek, prenos
13.25 Wengen: SP v alpskem smučanju: slalom (M), 2. tek, prenos
14.45 Super hrošč, ameriška komedija, 1968
16.30 Prekanjeni prebrisanec, amer. komedija, 1976
18.05 Baldy man, 3. del angl. komedije
18.30 Srček, oddaja na zabaven način združuje osamljene ljudi; vodi Rainhard Fendrich
18.55 Kuharski mojstri
19.00 Noro zaljubljena
19.30 Čas v sliki, kultura
19.45 Vreme
20.15 Vse moje hčere, 2. del nemške serije: Očetje in hčerke
21.55 K stvari
23.10 Čas v sliki
23.15 Vizije
23.20 Apropos film, aktualne filmske novice
23.50 Koliko je ura?, ital.-franc. komedija, 1989
4.40 Junaki iz pekla, film

ORF Avstrija 2

6.00 Videostrani
7.00 Vreme
9.00 Čas v sliki
9.05 Marija Terezija, avstrijski film
10.30 Kultura
13.30 Domovina, tuja domovina, oddaja za manjšine
14.30 Puščavske sanje, jordanska puščava Wadi Ram
17.00 Čas v sliki
17.05 Klub za seniorje
17.55 Lipova ulica, Odveza
18.25 Kristjan v času
18.30 Slika Avstrije
18.55 Kuharski mojstri
19.00 Avstrija danes
19.17 Lotto
19.30 Čas v sliki, kultura
19.45 Vreme
19.54 Pogled od strani
20.15 Kraj zločina: Petkov motilec, nem. kriminalka, 1995
21.50 Columbo: Rože zla, amer. TV kriminalka
22.50 Mafia princess, amer. TV melodrama
1.25 Pogledi od strani
0.35 Kultura

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00,17.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 9.30 Sledi časa; 10.05 Mariborski feljton; 11.05 Poslušalci čestitajo; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Obvestila in osmrtnice; 13.25 Za naše kmetovalce; 14.15 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Gost; 16.20 Pod lipo domačo; 18.05 Reportaža; 18.35 Zborovska glasba; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.40 Kulturne prireditve; 9.30, 10.15, 12.30, 13.15 Smučanje; 10.00 Stergo ergo; 11.35 Obvestila; 11.45 Gori. Doli. Naokoli; 13.00 Športno popoldne z aktualnimi informacijami, nogomet; 15.30 Dogodki in odmevi, vreme, promet; 16.35 Popevki tedna; 17.00 Olimpijska odd.; 18.00 Morda niste vedeli; 19.30 Top albumov; 21.00 Drugi val, vmes Zrcalo dneva.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Poročila; 8.05 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 9.00 Maša; 10.05 Orkestri in solisti; 11.05 KA Slovenicum; 13.05 Zbori; 14.05 Zabavna igra; 14.35 Operno popoldne; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.30 Cerkvena glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Operne plošče; 22.05 Sodobni literarni portret; 22.30 Vokalno-instrumentalna glasba; 23.55 Lirični utrinek; 0.00 Nočni pr.

Radio Koper
(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 8.00 Otvoritev, napoved, vreme; 8.20 OKC obveščajo; 9.00 Poti do zdravja; 9.15 Od zrna do klasa; 9.30 Po domače; 10.10, 11.10 Primorski kraji in ljudje; 10.40 Power play; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du, jes?!; 14.30 Športno popoldne; 15.00 Power play, 15.30 Dogodki in odmevi; 18.00 Koncert; 19.00 Dnevnik-prenos RS; 19.30 Večer večnozelenih (vodi Tomo Pirc); 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Iz diskoteke RK; 0.00 Nočni pr. RK.

Radio Koper
(italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Radijska igra; 9.00 Saltimbanchi; 9.30 Kulturna poročila; 9.45 Knjižne novosti; 10.00 Film tedna, gledališče; 11.00 Narečna oddaja Su e zo per le contrade; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Športna nedelja; 17.32 Lestvica LP; 18.00 London Calling (1x mesečno Alpe Adria Magazine); 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

9.15, 15.15, 18.15 Poročila; 7.00 Kaličopkova druščina; 9.00 BIM; 9.30 Kam danes; 10.00 Horoskop; 11.00 Duhovna misel; 12.00 BBC novice; 13.00 Reportaža; 13.55 Pasji radio; 15.00 Vodeni program; 16.45 Vreme; 17.15 Hollywood - oddaja o filmu; 21.00 Smeri zvezdnih poti; 22.30 Jazz galerija; 1.00 Sat.

Radio Kranj

5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.00 Mojstri kuhanja; 11.00 Po domače na kranjskem radiu; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40 Kmetijska oddaja; 13.00 Dobrodošli med praznovalci; 14.00 Gorenjska danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.20 Hitro, daleč, visoko; 18.20 Kino kviz; 19.30 Večerni pr. - Lestvica RK.

Radio Maribor

9.00, 10.00, 13.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 9.05 Iz roda v rod; 9.30 Vstopite, prosim; 10.05 Marjanca; 11.00 Kmetijska oddaja; 11.25 Osmrtnice, obvestila; 11.35 Meh za smeh; 12.00 Mariborski feljton; 13.05 Želeli ste; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 18.00 Šport in glasba; 20.00 Nedeljski klepet; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 Priklop; 12.00 Nisam ja odavde; 15.30 Tom in modri hudiči (nezani T. Williams); 17.00 Okoljevarstvo v Sloveniji v letu '95; 19.00 TB: The Amps; 20.00 Šola J. Baudrillarda, 1. lekcija; 21.00 Oldies-Goldies Chart; 23.00 Koncert: Giant Sand.

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Živalsko lepotno tekmovanje (M. Zelinka, r. A. Rustja); 10.30 Veselo po domače; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.15 Orkestri; 11.30 Nabožna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Srednjeevropskiobzornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mala scena: Bajke in povesti o Slovencih (A. Zorn, r. B. Kobal, 2.); 14.40 Sof music; 15.10 Krajevne stvarnosti; 15.30 Šport in glasba; 17.00 Krajevne stvarnosti: Z naših prireditev, nato Potpuri; 19.20 Spored za naslednji dan.

Radio Občine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna poročila; 11.30,15.10, 17.10 Poročila;10.30 Jutranji val.

Radio Koroška

6.30-7.00 Dobro jutro na Koroškem - Duhovna misel (mag. Klaus Einspieler); 18.10-18.30 Dogodki in odmevi.

RAI 1

6.30 Jutranji dnevnik
6.45 Jutranja oddaja Unomattina, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik, 7.35 gospodarstvo
9.35 Film: Pazza banda di famiglia (glas., ZDA '68), vmes (11.30) dnevnik
11.35 Aktualna odd.: verdemattina
12.25 Vreme in kratke vesti
12.35 Nan.: Gospa v rumenem
13.30 Dnevnik, 13.55 aktualne teme v rubriki Ambarabà
14.00 Gospodarstvo
14.05 Kviz: Pronto? Sala giochi
15.45 Mladinski variete Solletico, vmes risanke in nan.
17.30 Nan.: Zorro
18.00 Dnevnik
18.10 Zanimivosti iz vsakdana: Italia Sera
18.50 Variete: Luna Park
19.35 Vreme, dnevnik in šport
20.35 Kviz: Luna Park
20.45 Aktualne teme: Il fatto
20.50 Film: La tenera canaglia (kom., ZDA '91, i. J. Belushi, Kelly Lynch)
22.40 Dnevnik
22.45 Aktualna odd. o politiki: Porta a porta (B. Vespa)
0.00 Dnevnik in vreme,zapisnik, horoskop, pogovori in vreme
0.30 Aktualno: Videosapere

RAI 2

7.00 Variete za najmlajše
8.45 Il medico di campagna
9.30 Aktualno: Protestantizem, 10.00 Potrebujem te
10.10 Aktualne teme: Fuori dai denti, vmes (10.15) Sereno Variabile, 10.55 Ekologija v gospodinjstvu, 11.30 rubrika o medicini
11.45 Dnevnik
12.00 Aktualni variete: I fatti vostri (vodi G. Magalli)
13.00 Dnevnik in vreme, Navade in družba, vreme, 14.00 Rubrika o knjigah
14.15 Variete: I fatti vostri
14.40 Nad.: Quando si ama, 15.10 Santa Barbara
16.00 Dnevnik
16.05 Aktualno: L' Italia in diretta - Italija v živo
17.15 Kratke vesti - Tg2 Flash
18.05 Rubrika o potovanjih in izletih Sereno Variabile
18.15 Vreme, dnevnik in šport
18.45 I giustizieri della notte
19.35 Sport in predstavitev Tg2
19.50 Risanke: Go-Cart
20.30 Tg 2 - Dnevnik
20.50 Nan.: Ispettore Derrick
22.00 Aktualna odd. o skrivnostnih pojavih Misteri
23.30 Dnevnik in vreme

RAI 3

6.00 Jutranji dnevnik, drobci
8.55 Film: Giorni perduti (dram., ZDA '45)
10.30 Dok.: Zdravje, Hic sunt leones, Potovanje po Italiji, Livingstone, Media/Mente, TGR Leonardo, Cestni pisatelji
12.00 Dnevnik
12.15 Aktualno: Telesogni, 13.00 Kljub vsemu moja Italija, 13.35 VideoZorro
14.00 Deželne vesti, dnevnik
14.50 TGR Eurozoom
15.00 Nan.: Capitan NIce
15.25 Sportno popoldne: nogomet C in B lige, sm. tek
17.00 Aktualno: Ob 5-ih zvečer
18.00 Dok. oddaja Geo
18.25 Nan.: Blue jeans, vreme
19.00 Dnevnik, deželne vesti
20.00 Variete: Blob
20.30 V kraljestvu živali
22.30 Dnevnik, deželne vesti
22.55 Variete: Il laureato bis (vodita Piero Chiambretti, Enzo Jannacci)
0.30 Dnevnik, pregled tiska

RETE 4

7.10 Nad.: Piccolo amore, 7.50 Valeria in Massimiliano, 8.40 Un volto, due donne; 9.30 Zingara, 10.15 Renzo in Lucia; 11.15 La forza dell' amore, vmes (11.30) dnevnik
12.30 Nan.: Chicago Hope
13.30 Dnevnik
14.15 Nad.: Sentieri
15.15 TV film: Ragazza di strada (dram., ZDA '90)
17.10 Aktualno: Perdonami
18.00 Aktualne teme Giorno per giorno - Dan za dnem
19.30 Dnevnik in vreme
20.00 Variete: Le più belle scene da un matrimonio
20.30 Film: 007 vendetta privata (krim., ZDA '89, i. T. Dalton, C. Lowell)
22.40 Film: A distanza ravvicinata (dram., ZDA '86, i. S. Penn, vmes (23.30) dnevnik, pregled tiska

CANALE 5

6.00 Na prvi strani, vreme
8.45 Maurizio Costanzo Show
11.30 Televizijsko sodišče Forum (vodita R. Dalla Chiesa, S. Licheri)
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.40 Nad.: Beautiful
14.15 Nan.: Robinsonovi
14.45 Variete: Casa Castagna
16.00 Otroški variete
18.00 Dnevnik TG5 - Flash
18.05 Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40 Film: Anni 90 (kom., It. '92, i. C. De Sica, M. Boldi, N. Rinaldi)
23.30 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (0.00) dnevnik Tg5
1.30 Sgarbi quotidiani
1.45 Striscia la notizia

ITALIA 1

6.30 Otroški variete
11.25 Aktualno: Village
11.30 Nan.: T.J. Hooker
12.25 Odprti studio, 12.45 Fatti e misfatti, Sport studio
13.00 Variete za najmlajše
14.30 Varieteja: Mai dire banzai, 15.00 Generazione X
16.00 Aktualno: Village
16.15 Nan.: I ragazzi della prateria, 17.15 Družina Addams, 17.45 Primi baci
18.30 Odprti studio, vreme, 18.45 Sport studio
19.05 Nan.: Baywatch, 20.00 Il principe di Bel Air
20.30 Film: Alien 3 (fant., ZDA '92, r. D. Fincher, i. S. Weaver, C. Dance)
22.45 Variete: Mai dire gol del lunedì
23.45 Aktualno: Fatti e misfatti
23.55 Nan.: Lepe in nevarne
0.55 Italija 1 šport
2.05 Nan.: Guerra dei mondi

TELE 4

13.30 19.30, 22.00, 0.05 Dogodki in odmevi
20.30 Nan.: Doc Elliott
21.20 Košarka ligë B1

MONTECARLO

14.00 18.45, 20.25, 22.30, Dnevnik, 13.30, 18.30 Sport
14.15 Film: Lettera a tre mogli
20.30 Film: Il giorno della luna nera (pust., ZDA '86)
22.40 Film: Opera (krim., '87)

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 64 (Ferlugi) in 40 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 Risanka: Pajek Piko
20.30 TV DNEVNIK

SLOVENIJA 1

10.00 Videostrani
10.20 Lažnivi kljukec
11.05 Pritlikavčki, 6. del angleške nadaljevanke
11.40 Sedmina, pon. filma
13.00 Poročila
13.05 Novice iz sveta razvedrila, pon.
13.30 Videostrani
13.55 Utrip
14.10 Zrcalo tedna
14.25 Za TV kamero
14.40 Forum
16.20 Dober dan, Koroška
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Radovedni Taček: Rog
17.25 Kristof Pokora, angl. dok. oddaja
18.05 Simpsonovi, 16. del ameriške nanizanke
18.30 Lingo, TV igrica
19.00 Včeraj, danes, jutri
19.05 Risanka
19.15 Zrebanje 3x3
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
20.05 Noro zaljubljena, 17. del amer. nanizanke
20.30 Televizijska konferenca
21.20 Clive James, 1. del angl. dok. serije
22.15 Včeraj, danes, jutri
22.20 TV dnevnik 3, vreme, šport
22.45 Umori, 7. del
23.35 Svet poroča
0.05 Poročila
0.10 TV jutri, videostrani

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews
10.00 Učimo se tujih jezikov, angleščina, 3. del
10.20 Ljudje in zemlja
10.50 V žarišču
11.05 Policisti s srcem, 11. del
11.50 Sobotna noč
15.15 Studio City
16.15 Športni pregled
16.45 Noro zaljubljena, 16. del amer. nanizanke
17.10 Učitelj, 14. del franc. nadaljevanke
18.00 Po Sloveniji
18.45 Sedme steza
19.15 Angleška glasbena lestvica
20.10 Osmi dan
20.45 Arabeska, ameriški film
22.25 B. Ronćel izza odra
23.55 Euronews

KANAL A

8.05 Novice
9.55 Novice
10.00 Družina Adams, pon.
10.30 Zametne vrtnice, pon.
11.30 Jeleni z zahoda, pon.
12.00 Novice
18.00 Obalna straža, 4. del
18.45 A - Shop
19.00 Pika na A
19.30 Družina Adams, 16. del amer. risane serije
20.00 Zlata dekleta, 21. del am. humoristične nanizanke
20.30 Filmska uspešnica: Skrivnost pozabljene legende, ameriški film
23.00 Novice
23.05 Rodeo, glasbena oddaja
0.10 CNN poroča

Koper

16.00 Euronews
16.30 Sportni dnevnik, pon.
16.50 Globus, pon.
17.30 Dnevnik mladi
18.00 Slovenski program Studio 2 šport
18.45 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik
19.30 Istra in...
20.00 Goli Evrope
20.30 Il piacere degli occhi
21.00 Odprte strani
21.30 Dokumentarna oddaja
22.00 Vsedanes - TV dnevnik
22.15 Euronews
22.30 Sportel

ORF Avstrija 1

9.00 Naš hrupni dom
9.25 Kdo je šef?
9.50 Super hrošč, pon. ameriške komedije
12.10 Tenis: odprto prvenstvo Avstralije
13.00 Otroški program
15.05 Popajeve nove dogodivščine
15.45 Vesoljska ladja Enterprise - Nova generacija, Zapest Date
16.25 A-Team, Potopljeno mesto, 1. del
17.15 Golden palace, Ne ravno kot v starih časih, 1. del
17.40 Kdo je šef? Boj za skrbništvo, 2. del
18.10 Dr. Quinn, Odgon živine
19.00 Roseanne, Vse ni tako enostavno
19.30 Čas v sliki, kultura
19.53 Vreme
20.00 Šport
20.15 High spirits - Duhovi so pripravljeni!, amer. komedija, 1988
21.50 Osumljeni, angleška kriminalka, 1991
23.25 Čas v sliki
23.30 Stars and Bars - Popolnoma normalna ameriška norost, ameriška komedija, 1988
1.00 Santa Barbara - Kalifornijski klan, pon.
1.45 Schiejok, pon.
2.45 Dobrodošli v Avstriji
4.30 Stars and Bars, pon. ameriške komedije

ORF Avstrija 2

13.00 Čas v sliki
13.10 Orientacija, pon.
13.40 Umor, je napisala, Črni dan v Cabot Covu
14.25 Santa Barbara - Kalifornijski klan
15.10 Bogati in lepi
16.00 Vsak dan s Schiejokom
17.00 Čas v sliki
17.05 Dobrodošli v Avstriji
19.00 Zvezna dežela danes
19.30 Čas v sliki
19.53 Vreme
20.00 Pogledi od strani
20.15 Anna Maria gre svojopot, 9. del nemško-avstrijske serije, 1995
21.05 Tema, aktualno
22.00 Čas v sliki 2
22.30 Ob pol enajstih, kulturni magazin
23.00 Norman Foster, portret arhitekta, ki ga pristevajo med največje graditelje moderne.
23.45 Poti ljubezni, amer. film, 1984
2.00 Kultura
2.40 Pogledi od strani
2.45 K stvari
4.00 Življenje polno strasti
4.45 Videonoč

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.50 Biovreme; 8.05 Radio plus; 8.40 Minute za smeh; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila in osmrtnice; 14.30 Varnostna kultura; 15.00 Radio danes radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplešite z nami; 22.30 Slov. pevci šansonov in evergrinov; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.40 Koledar prireditev; 9.35 Popevki tedna; 11.00 Ekološke teme; 12.00 Opoldne; 13.00 Do 13-ih; 14.00 Drobtinice; 14.45 Gost; 15.30 DIO; 16.15 Popevki tedna; 18.00 Študentski rock; 19.30 Ameriška country lestvica; 20.00 Popularnih 40; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 V soju zarometov.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Kulturna panorama; 11.05 Čas in glasba; 13.05 Igra za oroke; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Pihalne godbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Divertimento; 16.40 Ekonomska politika; 17.00 Nove glasb. generacije; 18.15 Slov. glasbena ustvarjalnost; 19.30 Operni koncert; 20.30 S tujih koncertnih odrov; 22.25 Komorni studio; 23.55 Lirični utrinek

Radio Koper
(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutanjik; 7.00 Kronika, 7.30 Pregled tiska; 7.40 Noč in dan, OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešetu; 8.45 Delo, Pesem tedna; 9.00 Kulturne napovedi; 9.40 Hit dneva; 9.45 Odgovori na «rešeto»; 10.45 Zanimivosti; 11.00 V podaljšku; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... razvedrilni pr.; 15.00 Power play; 15.15 Hit dneva;15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.00 Parlamentarna kronika; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Bla-bla radio; 19.30 Večrni pr.; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Iz diskoteke.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 11.30 Aktualnosti; 11.45 L' intervista; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 18.45 Villa Ut; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15,8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.40 Maegeri; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Nagradna uganka; 19.25 Vreme; 20.00 Modni bla bla; 21.00 Sršenovo gnezdo; 1.00 Satelit.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema; 10.40 Informacije o zaposlovanju; 11.30 Kviz; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40 Pometamo doma; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Črna kronika; 14.30 Točke, metri, sekunde; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Terenski studio; 18.10 Vsakdo svoje pesmi poje; 20.00 Drugačen pogled.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Šport; 11.45 Info servis; 12.10 Mali oglasi; 13.00 Pod Persko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 18.00 Pokličite 101555; 20.00 Sotočje.

Radio Študent

11.00 Preklop; 14.00 Recenzije & Napovedi (jubilejni podlistek U. Eca); 15.00 OF (24 ur-info); 17.00 Čudoviti svet zlobe in nasilja; 19.00 TB: Musicanti istriani; 20.00 Altermozaik, Garbage, Fonkura; 0.00 Reprize.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Iz Četrtkovih srečanj; 8.40 Slov. lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga: Oblomov (r. M. Prepeluh, 26.); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Revija ZCPZ: DZ Devin; 13.20 Kmetijski tednik; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na otroškem valu; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna krobnika; 17.10 Mi in glasba: Big Band RTV Slovenija; 18.00 Znanstvene raziskave: Študent naj bo!; 18.35 Glasbeni predah; 19.20 Spored za naslednji dan.

Radio Občine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna poročila;11.30, 15.10, 17.10 Poročila; 10.00 Matineja (Horoskop); 13.00 Samo za Vas - Ostali Trst (pon.); 20.30 Loža v operi.

Radio Koroška

18.10-19.00 Občni zbor Zveze slovenskih organizacij.

JASNO | ZMERNO OBLAČNO | OBLAČNO | RAHEL | ZMEREN | MOČAN | RAHEL | ZMEREN | MOČAN | NEVIHTE | VETER | MEGLA | TOPLA FRONTA | HLADNA FRONTA | OKLUZIJA | SREDIŠČE CIKLONA | SREDIŠČE ANTI-CIKLONA

VREMENSKA SLIKA

Nad Atlantikom, Pirenejskim polotokom in Francijo je ciklonsko območje z oslabljeno fronto, drugod nad Evropo pa je območje visokega zračnega pritiska, ki sega tudi nad naše kraje. V višinah se nad nami zadržuje še hladen in vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 7.37 in zašlo ob 16.50. Dan bo dolg 9 ur in 13 minut. Luna bo vzšla ob 7.3 in zašla ob 17.11.

ONESNAŽENOST ZRAKA

	20. 1 povprečna 6.00-7.00	19. 1 24-urna	max. urna
Ljubljana Figovec	30	-	-
Maribor	69	37	63
Trbovlje	56	84	184
Veliki vrh	-	63	70
Celje	-	-	-

Mejna imisijska vrednost: 350 mikrogramov/m³
Kritična imisijska vrednost: 700 mikrogramov/m³

BIOPROGNOZA

Vreme bo na počutje in razpoloženje ljudi vplivalo ugodno in tudi spanec bo globok.

SNEŽNE RAZMERE

	cm
Mariborsko Pohorje	75
Rogla	60
Golte	20
Vogel	60
Krvavec	35
Kranjska gora	20
Kanin	20-220
Cerkno	60

Na Veliki Planini in v Logarski Dolini vlečnice ne obratujejo zaradi pomanjkanja snega. Nočna smuka: Mariborsko Pohorje od 17. do 21. ure, Ivarčko-Osven, vlečnica Rimski Vrelec do 20. ure. Tekaške proge: Mariborsko Pohorje, Rogla, Kopa, Vogel (delno), Ivarčko-Osven, Logarska dolina, Rateče in Planica. Sankališča: Rogla in Kranjska Gora.

TEMPERATURE IN VIŠINE SNEGA V GORAH

	°C	
500 m	-2	
1000 m	-3	0-10 cm
1500 m	-5	60 cm
2000 m	-7	
2500 m	-9	140-200 cm
2864 m	-10	

Tveganje pred snežnimi plazovi je majhno. Nevarnost je splošno 1. stopnje po potstopenjski lestveci. Na območjih napihanega snega v visokogorju je tveganje 2. stopnje.

DANES

Slovenija: Sprva bo pretežno oblačno, ponekod bo še rahlo snežilo. Najnižje jutranje temperature obdo od -6 do -2 ° C.

Sosednje pokrajine: Čez dan bodo padavine ponehale.

JUTRI

V Sloveniji: V ponedeljek se bo po nižinah zadrževala megla ali nizka oblačnost.

Obeti: V torek se ne bo večje spremembe vremena.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

ZDA: vreme ne prizanaša

WASHINGTON - Vzhod ZDA, ki je že tako izmučen od snežnih viharjev, je zajelo še eno snežno neurje, ki so ga tokrat spremljali tudi močno deževje in poplave, v osrednjih predelih države pa je pritisnil hud mraz.

Izredno močnemu sneženju, ki je pred dvema tednoma ohromilo severovzhod Združenih držav, so sledile za ta letni čas neobičajno visoke temperature, ki so jih spremljali močni vetrovi in deževje, ki je v številnih mestih »izpralo« snežno odejo. Meteorologi pravijo, da je vzhodne predele ZDA dosegla fronta izredno toplega zraka, ki pa ji sledi fronta mrzlega. Dež, ki je padel na vrh topečega se snega, je povzročil poplave.

Državni uradniki so v Pensilvaniji in Virginiji aktivirali Narodno gardo, ki naj bi pomagala reševati ljudi in odpravljati posledice poplav. Zaradi poplav so zaprte nekatere šole, letališča poročajo o zamudah in na stotine cest je poplavljenih z umazano rjavo vodo.

Nenavadno visoke temperature so v petek v Bostonu in New Yorku dosegle celo 13 stopinj Celzija in povzročile naglo topljenje snega.

V Washigtonu je močno deževje »sprožilo« obsežno akcijo čiščenja snega, ki so jo mestni uradniki skušali že dva tedna brezuspešno izvesti.

V Pensilvaniji, ki jo poplave najbolj ogrožajo, je deževje stopilo približno 30 centimetrov snega. Predstavniki lokalnih oblasti so dejali, da so morali v Pensilvaniji več ljudi rešiti s streh, potem ko je voda zalila njihova stanovanja. Meteorologi pravijo, da bodo reke in potoki kmalu dosegli najvišji vodostaj, če se bosta deževje in sneg še naprej stekala v njihove struge.

V mestu New York so sunki vetra, ki so dosegali hitrosti tudi do 95 km na uro, »odpihnili« okna v visokih zgradbah, podirali zidarske odre in trgali velike kose kovine s kupole na stavbi skupščine Združenih narodov. Veter je tudi odkril dwel kupole generalne skupščine ZN. Prebivalci na srednjem zahodu ZDA so se medtem spopadali s posledicami mrzle fronte, ki je povzročila naglo zniževanje temperatur. Zaradi mrzlih vetrov so se temperature na severu Minnesote spustile celo do minus 62 stopinj Celzija. Po krajšem obdobju izredno blagega vremena so bili zaradi snega in mrzlega vremena popolnoma šokirani.

V soboto zjutraj je mrzla fronta, ki je zajela osrednje predele ZDA, v nekaj urah povzročila znižanje temperatur do minus 26 stopinj Celzija, kar je mokre ceste spremenilo v »drsališča«.

Severni medved v živalskem vrtu v Tulsi se snega veseli, mnogo manj pa prebivalstvo, ki mora odkopavati avtomobile izpod debele snežne odeje. (Telefoto AP)

Veliko mrtvih in ranjenih po tekmi papirnatih zmajev

LAHORE - Vzhičenost je med nočnim festivalom letečih papirnatih zmajev v tem pakistanskem mestu povzročila šest smrtnih žrtev in 150 ranjenih. Nesrečniki so podlegli ali morali v bolnišnico zato, ker so se dotaknili električnega kabla visoke napetosti, padli s hišne strehe, umrli pod streli iz pištol ali pa, ker jih je povozil avto.

Zaradi orgij v jetnišnico tudi sodnik za mladoletne

MADRID - V nočnem zabavišču Amy ni bilo le disko glasbe, ampak tudi veliko mamil. Ne samo to, igrali so bingo, zmagovalci pa so za nagrado lahko prebili noč z mladoletnikom. Lokal je bil znan kot shajališče mladih moških, ki so se prodajali drugim, problem pa je nastal takrat, ko je zadevo prijavil sodnikom sam udeleženec orgij rekoč, da je šla lastniku kluba Carlosu Saldani polovica iztržka. Aretirali so 30 oseb, med njimi sodnika za mladoletnike, profesorja, popevkarja in dva policista.

Zaradi lenobe v pisarni je morala delati v zaporu

NEW YORK - Ko je vrhovno floridsko sodišče predlani zahtevalo od sodnika Johna Fennelyja zapisnik o zaslišavanjih zaradi umora na smrt obsojenega moskega iz prejšnjega leta, je manjkalo 500 strani. Zakaj? Ker je bila stenografka Lark Frantz prepočasna. Sodnika je to tako razjezilo, da jo je dal zapreti in ukazal, da mora v ječi končati začeto delo. Rečeno, storjeno. Včeraj je prišla iz zapora, kjer se je mučila enajst ur na dan s kompjuterjem in snemalnikom.

Pokaži, kakšno oprsje imaš, in povem ti, kdo si

WASHINGTON - Najlepše dojke ima Cindy Crawford, noge Elle MacPherson, zadnjico manekenka Vendela, ustnice Schifferjeva, nos Sharon Stone, oči Isabella Rossellini, a še bi lahko nastevali. To so zvezdnice, po katerih se zgledujejo Američanke, ki vedo, da niso enako lepe kot one, pa se zatekajo k plastični kirurgiji. A tudi mnogi moški bi bili radi enaki zvezdnikom, predvsem Tomu Cruiseu, Harrisonu Fordu, Stalloneju in Melu Gibsonu...

Zaradi združitve Nemčij 28.000 milijard poneverb

BERLIN - Med postopkom za združitev Nemčij je bilo speljanih za več kot 28.000 milijard lir poneverb in podobnih prekrškov. Ker pa se podatek nanaša na obdobje do jeseni 1994, bo končni obračun še višji.